

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت‌مشروح مذاکرات مجلس شورای ملی روز سه‌شنبه (۵) بهمن‌ماه ۱۳۵۰

فهرست مطالب :

- ۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .
- ۲- بیانات آقای رئیس بمناسبت آغاز دهمین سالگرد انقلاب ششم بهمن .
- ۳- تصویب صورت جلسه قبل .
- ۴- بیانات آقای نخست وزیر و تقدیم لایحه بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور .
- ۵- تقدیم دو فقره لایحه بوسیله آقای انصاری وزیر اقتصاد .
- ۶- تقدیم یک فقره لایحه و پنج مقاله نامه بوسیله آقای دکتر مجیدی وزیر کار و امور اجتماعی .
- ۷- تقدیم یک فقره لایحه و پنج فقره اصلاح بودجه بوسیله آقای دکتر کاشفی معاون وزارت دارائی .
- ۸- طرح گزارش شور اول کمیسیون امور خارجه و طرح و تصویب فوریت و اصل گزارش راجع بلایحه اصلاح قانون مدت خدمت سفرای شاهنشاهی در کشورهای خارجی و ارسال بدمجلس سنا .
- ۹- معرفی آقای دکتر فتح‌الله سعادت بمعاونت پارلمانی وزارت اطلاعات بوسیله آقای رهنما وزیر اطلاعات .
- ۱۰- طرح گزارش شور اول کمیسیون کشور
- راجع به لایحه الحاق يك تبصره به قانون ارزش گواهینامه فارغ التحصیلان آموزشگاههای رانندگی و مکانیکی ارتش مصوب سال ۱۳۳۵ .
- ۱۱- طرح گزارش شور اول کمیسیون دادگستری راجع به لایحه تعیین و حفاظت علائم و نشانه‌های زمینی مربوط به نقشه برداری و تحدید حدود و حریم .
- ۱۲- طرح و تصویب گزارش يك شوری کمیسیون محاسبات راجع بلایحه بودجه سال ۱۳۵۱ مجلس شورای ملی و ابلاغ بکارپردازی مجلس شورای ملی .
- ۱۳- تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای صادق احمدی وزیر دادگستری .
- ۱۴- تقدیم يك فقره لایحه و يك فقره اصلاح بودجه بوسیله آقای قوام صدری وزیر مشاور .
- ۱۵- اعلام وصول و قرائت نامه های مربوط به چهار فقره لایحه قانونی از مجلس سنا .
- ۱۶- بیانات بعد از دستور آقایان : پدرامی - مهندس نصر - خانم دکتر آصف‌زاده - دکتر ناوی - دکتر جزایری - دکتر ابوالهدی لنگرودی .
- ۱۷- ختم جلسه .

مجلس ساعت نه صبح بریاست آقای عبداللہ ریاضی تشکیل گردید

۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل

رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود .
(بشرح زیر خوانده شد)

غائبین با اجازه آقایان :

دکتر کفائی - دکتر عظیمی - دکتر امین - امان‌الله اولیاء - خانقاهی - سجادی - دکتر سنگ - مرندي -

ضیاء رضوی - زیگی - دکتر ابوالهدی - امام مردوخ - ایلخانی پور - دکتر برادر - چنگیزی - دکتر خطیبی - دکتر رشید یاسمی - دکتر رهنوردی - ساگینیان - حیدر صائبی - مهندس کیاکجوری - نیک‌پور - دکتر وفا خانم ضرابی .

عین مذاکرات مشروح سی‌امین جلسه از دوره بیست و سوم قانونگذاری - اداره تندنویسی و مطبوعات و تنقیح قوانین

غائبین مریض- آقایان :

پرویزی - دکتر مشایخی - دکتر اسکوئیان - سید کاظم مسعودی - مهندس عباس زاهدی - دکتر حاتم - اکبر - بختیاری پور - بهنیا - دکتر یگانگی - شیخ رضائی فروتن - فیاض - کیوان - مظاهری - موقر - دکتر وزیری .

۲ - بیانات آقای رئیس بمناسبت آغاز دهمین سالگرد انقلاب ششم بهمن

رئیس - نمایندگان محترم ، همکاران گرامی . فردا روز ششم بهمن مصادف با آغاز دهمین سالگرد انقلاب ششم بهمن است در تاریخ ششم بهمن ماه ۱۳۴۱ شاهنشاه ایران شش اصل انقلاب سفید ایران را طرح ریزی و تصویب آنرا بآراء عمومی ملت ایران واگذار فرمودند و چنانکه همه میدانیم با اکثریت قاطع آراء بتصویب ملی رسید و بموقع اجرا گذارده شد و سپس بابتکار شاهنشاه شش اصل دیگر نیز بر آن افزوده شد که از طرف مجلسین سنا و شورای ملی باتفاق آراء مورد تأیید قرار گرفت .

در این دوازده اصل مبانی انقلاب سفید ایران طرح ریزی شد و بدینگونه تحولی عظیم و بی مانند در تاریخ حیات اجتماعی و معنوی و سیاسی و اقتصادی ایران بوجود آمد (صحیح است) که نه تنها در تاریخ ایران بلکه در سراسر جهان بدینگونه نظیر نداشته است (صحیح است) این اصول انقلابی چون بر مبنای ایمان و عقیده استوار ملت ایران متکی بود بسیار زود و در مدتی که هرگز تصور نمیرفت نتایج ثمربخش خود را آشکار ساخت و چنانکه میدانیم بسیاری از آن اصول امروز پس از نه سال به تحقق کامل پیوسته و پاره‌ای دیگر نیز با برنامه های منظم و دقیق در دست اجرا است و ملت ایران نتایج سودمند و ثمربخش آنرا اینک به چشم می بیند و همه افراد کشور هر یک در هر مرتبه و مقامی که هستند از آن برخوردار و بهره مند میشوند (صحیح است) اجرای این اصول مقدس همراه با ثبات سیاسی و آرامش بی نظیری که در سایه درایت و هدایت پیشوای بزرگ ملت ایران اکنون کشور ما از آن برخوردار است راه پیشرفت همه جانبه ملت ما را در سیر بسوی تمدن بزرگی که نهایت آمال و آرزوی شاهنشاه ایران است هموار ساخت و یک نوع

پیوستگی عمیق ملی و معنوی بوجود آورد که میتوان گفت هرگز در تاریخ ایران نظیر و مانند نداشته است (صحیح است) این اصول انقلابی ملت ایران را با استفاده مشترک از مزایای ارزنده آن در مسیری انداخت که پایان آن سعادت و رستگاری و امیدواری به آینده‌ای بسیار درخشان و برازنده چنین جهش و جنبش عظیم ملی خواهد بود (صحیح است) .

در سایه این اصول مقدس نور دانش و معرفت تا اعماق روستاهای ایران درخشید .

روستائیان که اینک صاحب زمین زراعتی خود شده اند با استفاده از امکانات همه جانبه‌ای که برای آنها فراهم شده و هر روز بروست و دامنه آن میافزاید از بهداشت و درمان و همه اصول تمدن امروزی بتدریج برخوردار میشوند (صحیح است) کارگران که اینک در سود کارخانه‌ها سهم شده اند با قوانین مترقی که در جهت بهبود وضع زندگانی و تأمین آینده آنها تصویب شده است از مزایای زندگانی صرفه‌ترو امکانات بیشتر بهره‌مند شده‌اند و هنوز هم در اجرای یکی از اصول انقلاب سفید برنامه های دیگری در جهت تأمین وسائل رفاه و آسایش حال و آینده کارگران و فرزندان شان در دست تنظیم است . بانوان همراه با برادران خود بزنگانی اجتماعی گام نهاده و با همان سرعت و قدرت و با استفاده از همه مزایای قانونی جای خود را در جامعه مترقی امروزی ما بدست آورده‌اند (صحیح است) سپاهیان انقلاب اینک با آشنائی کامل بوظایف مقدسی که انقلاب سفید ایران بعهده آنها واگذار کرده است راه خود را با قدرت و استقامت می‌پیمایند .

در اصول اداری کشور ما تحولی چشم‌گیر بوجود آمده است که میتوان به نتایج سودمند آن در تحقق هدفهای انقلاب سفید کاملاً امیدوار بود و اینک در تحقق هدفهای شوراهای داوری اصل عدالت و نصفت را در سراسر کشور تعمیم و توسعه داده و میدهند و بطور خلاصه اجرای اصول این انقلاب مقدس بملت ایران امکان و فرصت داده است تا بهتر بیندیشد با قدرت بیشتری کار کند و بپیوستگی معنوی و ملی گذشته پرافتخار خود را بآینده‌ای تابناک بپیوندد (صحیح است) . ثمره تلاشی را

که نسل امروزی در سایه ابتکار و رهبری پیشوای بزرگ خود انجام میدهد نقطه عطفی است که ملت ما را هر چه زودتر از گذشته های تاریک و ناسامان خود دور ساخته و در مسیر تمدن و ترقی و کمال بپیشرفته‌ترین کشورهای جهان همراه و همگام خواهد ساخت و بدینگونه ملت ایران روز ششم بهمن را بعنوان یکی از بزرگترین روزهای تاریخ خود گرامی می‌شمارد و جشن میگیرد (صحیح است) .

و یقین است که این روز بزرگ بعنوان مبداء تحول تاریخ حیات اجتماعی و اقتصادی و فرهنگی کشور ما قرن‌ها و قرن‌ها مورد تجلیل و ستایش ملت ایران قرار خواهد گرفت (صحیح است) . مجلس شورای ملی در این جشن بزرگ با عموم افراد ملت ایران و بنماینده‌گی ملت سیم و شریک است و بدینوسیله شادباشهای صادقه خود را به پیشگاه مبارک اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر متکرو بانی انقلاب سفید و عموم افراد ملت ایران تقدیم میدارد (صحیح است - احسن - احسن) .

۳ - تصویب صورت جلسه قبل

رئیس - با اجازه همکاران محترم قرار شد همکارانی که برای نطق قبل از دستور نام نویسی کرده‌اند بعد از دستور صحبت بفرمایند راجع به صورت جلسه گذشته نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) صورت جلسه قبل تصویب می‌شود .

۲ - بیانات آقای نخست وزیر و تقدیم لایحه بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور

رئیس - وارد دستور می‌شویم جناب آقای نخست وزیر بفرمائید .

نخست وزیر (امیر عباس هویدا) - جناب آقای رئیس - خانها - آقایان :

سپاس خدای را که بار دیگر توفیق عنایت فرموده برای هشتمین سال بودجه و کارنامه خدمتگذاری دولت را بمجلس شوزای ملی تقدیم دارم (احسن) .

بر این اعتقاد همواره باقی هستم که در نهاد همه مردم این سرزمین مقدس عشق بخدمت ، عشق به مجد عظمت و عشق به نیکی و نیک اندیشی آمیخته با عالیترین عواطف و احسان بشری جاودانه بود بعت نهاده شده و تجلی آن بصورت یک تداوم تردید ناپذیر تاریخی ضامن

بقا و حفظ ارزشهای بزرگ انسانی مردم این مملکت گردیده است (صحیح است - آفرین) .
در این برهه از زمان برای خدمتگذار و همکارانم و عموم مأمورین دولتی ، برای همه آنهایی که در راه ترقی و تعالی این کشور صمیمانه خدمت می‌کنند و جز به ندای وجدان بیدار و توکل بخدای بزرگ و اعتقاد بپاکی و شرف و وطن‌خواهی اندیشه‌ای دیگر ندارند و در راه اعتلاء و سربلندی سرزمین پاکان از مصائب و مشکلات هر اسی بدل راه نمیدهند ، هیچ اجری ، هیچ پاداشی گران‌بها تر از آن نیست که خود را در توسعه و ترقی کشور سهم دیده و مشاهده می‌کنند که تلاش و کوشش و وطن‌پرستی آنان بتناجی این چنین منتهی گردیده است . (صحیح است) .

در قداموس وطن‌پرستی بین جماعت کثیر و طهرستان قدر آنکس والا تر شناخته شود که خلوص نیت و عشق بخدمت و پاکی ضمیرش در جهت خدمتگذاری بیشتر و میزان صداقت و درجه تحمل و بردباری و استقامتش به قضاوت تاریخ و ملت سنجیده و ارزش آن شناخته شده باشد .
هفت سال خدمتگذاری این دولت که همه دقائق و لحظات آن با مراقبت و هدایت مستمر و دایمان رهبر بزرگ ملت ایران توأم بوده این آمادگی را در مجریان امور بوجود آورده که هر چه بیشتر در جهت تحقق هدفهای انقلاب که منتهی بسعادت و نیکبختی ملت ایران خواهد گردید کوشا و مجاهد باشند (احسن) .
در این موقع که کارنامه خدمات دولت را تقدیم می‌دارم درباره بودجه حاضر و اهمیت و خصوصیات آن مطالبی باستحضار میرساند :

مقایسه بودجه تقدیمی با بودجه سنوات قبل تغییرات حاصل در حیات اجتماعی و اقتصادی ما را روشن میسازد . این بودجه که با رشد ۲۱ درصد نسبت بسال قبل و تعادل کامل بین درآمدها و هزینه‌ها تنظیم گردیده است برنامه کار دولت را برای سال آینده نشان می‌دهد ولی آنچه در این مورد حائز اهمیت است تنها کمیت یعنی افزایش مطلق درآمدها نیست بلکه اهمیت موضوع بیشتر در منابع و سهم هر یک از آنها در مجموع و تقسیم بندی

درآمدها در فعالیت‌های اساسی دولت است (صحیح است).

آنچه مسلم است افزایش مطلق عوائد ملی را تنها شرط توسعه و پیشرفت ندانسته توزیع درآمد ملی و برخورداری عموم افراد ملت را از مواهب زندگی و آثار ناشی از ترقی و تعالی، هدف و اساس اندیشه‌های سالم توسعه اقتصادی می‌شناسیم (احسن).

هستند کشورهایی که افزایش درآمد ملی آنان صرف تجهیزات و تزاع با همسایگان و ایجاد آشوب و بلوا گردیده و افزایش درآمدهای آنان کوچکترین تأثیری بر درجه رفاه مردم آن ممالک نداشته است.

اکنون با توجه بجمع این ملاحظات است که با نهایت سربلندی در این جا اعلام میدارم که برای اولین بار در تاریخ کشور ما تولید ناخالص ملی از مرز «تربلیون» خواهد گذشت (احسن - آفرین).

در این باره مطلب غرور انگیز آنست که جهش‌های اقتصادی ناشی از ثمرات انقلاب نه فقط بدوران کوتاهی محدود نمی‌شود بلکه بصورت اعجاب‌انگیز همچنان سرعت مطلوب را طی کرده و میکند و این امر نشانه از قوام نیروئی است که جامعه ما را با گذراندن مراحل توسعه بسوی دروازه‌های تمدن بزرگ پیش میرد (احسن).

در حالیکه با آهنگی سریع بسوی مرحله دیگری از تمدن پیش می‌رویم مسائل انسانی را همواره مدنظر داشته و ترقی و توسعه اقتصادی را با پیشرفت شایسته مقام انسانی توأم ساخته ایم.

اصولاً همین توجه بمسئله رفاه و آسایش مردم و ارزش‌گذاری بمقام انسانی خود عامل مهم و پیشرفت اقتصادی بوده است زیرا اقتصاد نیز مانند هر پدیده‌ای برای حفظ حیات و رشد و تکامل، احتیاج به شرایط مساعد و مناسب دارد.

هدف ما پیشرفت اقتصادی و اجتماعی با حفظ تمام ارزش‌های انسانی و حرکت در جهت کمال انسانی است. اینست شعار ما و حاصل کار ما.

در مورد بررسی جزئیات بودجه با توجه بفرصت مناسبی که در اختیار دارند خانها و آقایان نمایندگان

مانند سالهای قبل با معان نظر و بررسی دقیق دولت را در جهت اجرای برنامه‌های اساسی مملکت راهنمایی و کمک خواهند فرمود. در کمیسیون بودجه شخصاً با همکارانم حضور پیدا خواهیم کرد تا در قسمت‌های مختلف اطلاعاتی که مورد لزوم باشد بعرض برسانیم و رئیس دفتر بودجه، معاون نخست‌وزیر، نیز در آن جلسات جزئیات ارقام را در اختیار نمایندگان محترم خواهد گذشت. اینک با اغتنام فرصتی که فراهم شده لازم میدانم باتکاء احساس بشر خواهانه‌ای که با اندیشه و عواطف خاص مردم این سرزمین توأم است نظری کوتاه بجهان فعلی و جامعه بزرگ بشری که ما خود را جزء فعال و مسئولی از آن جامعه می‌شناسیم بیافکنیم و موقع و مقام خود را ارزیابی کنیم. علیرغم توصیه و کوشش سازمان ملل در تجهیز کمک‌های بیشتر بکشورهای در حال توسعه، ارقام منتشره در پایان دهه اول توسعه، مایوس‌کننده بود زیرا درآمد سرانه معدودی از کشورها از ۴ هزار دلار هم گذشته و در پاره‌ای از کشورهای دیگر جهان این رقم بزحمت به ۱۰۰ دلار می‌رسد تا آنجا که گفته شده است اگر کشورهای صنعتی و پیشرفته بفرصت محال در همین موقع و وضع فعلی ثابت باقی بمانند باز هم هستند کشورهای در حال توسعه که با حفظ آهنگ پیشرفت فعلی خود نخواهند توانست از لحاظ اقتصادی حتی بیش از یک قرن دیگر هم پایه آن ممالک برسند.

با آنکه برنامه دهه اول توسعه امید زیادی در مردم کشورهای در حال رشد برانگیخته بود این حقیقت آشکار شد که رسیدن بقرم رشد ۵٪ در سال برای همه این ممالک تحقق نیافته و در برخی از ممالک این رشد در حدود ۳٪ در سال بیشتر نگردیده که با افزایش جمعیت ۲ تا ۳ درصد اثرات آن خنثی گردیده است.

در دنیائی که بظاهر از شأن و مقام انسانی دفاع می‌شود تعداد بی‌سوادان با تکثیر جمعیت دائماً رو به فزونی می‌رود و هم‌اکنون قریب ۱/۳ ساکنین کره ارض از نعمت سواد محروم و بر طبق آمار منتشره مراجع بین‌المللی تعداد بی‌سوادان بین ۱۹۶۰ تا ۱۹۷۰ از ۷۴۰ میلیون نفر به ۸۱۰ میلیون نفر افزایش یافته و این رقم همچنان رو با افزایش است و در ۶۲ کشور جهان تعداد

دانش آموزانی که موفق بشت نام در مدارس ابتدائی شده اند کمتر از ۵۰ درصد افراد لازم‌التعلیم در کشورهای مزبور بوده‌اند بعلاوه بیش از ۱/۳ مردم جهان بفقیر و گرسنگی تهدید می‌شوند.

فاصله هولناکی که بین کشورهای پیشرفته و فقیر هر روز عمیق‌تر می‌شود سیمای جهان آینده را تیره و غم‌انگیزتر کرده و سعادت و نیکبختی بشر را در دنیای فردا با مصائب و بدبختی‌های فراوان روبرو خواهد ساخت.

البته این حقیقتی است که سعادت و نیکبختی جوامع بشری هرگز با غنا و زندگی پرمصرف تأمین نمی‌شود ولی نباید فراموش کرد که فقر و جهل و بی‌عدالتی هم‌توان بشر را برای ادامه زندگی سالم و درک مواهب حیات زائل می‌سازد و سرنوشت جوامع بشری را به تباهی و سیاه‌روزی می‌کشاند.

این وضع هولناک بر اوضاع بیشتر مردم جهان تدبیری است از سوی کشورهای پیشرو صنعتی که با توسل بمنطق وطن‌پرستی خود حفظ رفاه و آسایش معدود را منظور داشته و بمسائل مربوط بتوسعه و پیشرفت و سعادت کشور خود بدون توجه بمصائب و تیره‌روزی‌های آینده جوامع بشری می‌اندیشند.

این وضع ایجاب می‌کند که کشورهای پیشرفته و مرفه امروز برای هموار کردن این فاصله عمیق بین غنا و فقر بیش از نیم از ساکنین کره ارض هر چه زودتر

مسائل اندیشی و اقدام موثر نمایند، ولی در عین حال کشورهای در حال توسعه خود نیز باید در چهار چوب مصالح و منافع ملی خود در بهبود وضع اجتماعی و اقتصادی و تأمین رفاه مردم کشورشان بیافتن راه‌حلهائی که متضمن حفظ منافع آنان باشد سریعاً اقدام نمایند.

ما باعتبار خصائل انسانی خود با درک حقایق و شرایط زمان بر اساس اندیشه‌های اصیل ایرانی و پرتو انقلاب ایران جامعه خود را بسوی رشد و تکاملی مطلوب سوق داده‌ایم، ولی در عین حال بعنوان عضوی مسئول در جامعه بشری همواره آماده‌ایم که در حدود امکانات و مقدوراتمان در جهت کمک ب مردم کشورهای دیگر صمیمانه اقدام کنیم.

پس از گذشت هفت سال، دگرگون‌یها بحدی

در اجرای این اصل در متمم بودجه سال ۱۳۵۰ و همچنین در لایحه بودجه سال ۱۳۵۱ برای اعطای کمک‌های فنی و مالی بکشورهای مزبور بطوریکه ملاحظه خواهید کرد پیش‌بینی لازم بعمل آمده است.

بطوریکه ملاحظه میشود در دهه ۱۹۶۰ - ۱۹۷۰ رشد اقتصادی معدودی از کشورهای در حال توسعه بطور متوسط ۵ درصد بوده و اکثر آنان رشدی کمتر از نصاب مزبور داشته‌اند.

رشد تولید ناخالص ملی ایران از سال ۱۳۴۴ تا ۱۳۵۰ شمسی (بسا بر آورد سال ۱۳۵۰) بطور متوسط سالیانه ۱۲/۸ درصد بوده (احسن) که تولید خالص ملی سرانه را بحدود ۴۰۰ دلار میرساند (آفرین).

از این رقم باسانی نمی‌گذریم. این رقم رشد ما را برآزی بزرگ و درخور اندیشه و تفکر رهنمون میگرداند.

تحولات کشور ما در دل دنیای نا آرام با ویژگیهای خاصی همراه بوده و خطمشی که ما طی کرده‌ایم برای بسیاری از ملل که با مشکلات عدیده روبرو هستند امروز میتواند هادی و راهنمای مؤثری باشد. انقلاب ششم بهمین عنوان نقطه عطفی در تاریخ وطن ما با آثار خلاقیتی که بهمراه داشت با آن رهبری داهیهان، خطوط اصلی سیاست ما را در جهان کنونی روشن ساخت (صحیح است).

سازندگی و ارتقاء مداوم سطح مادی و معنوی جامعه، برنامه اصلی دولت است که خطوط اصلی آن را اصول انقلاب مشخص ساخته و با شکستن قالب اندیشه‌های کهنه، شالوده زندگی نوینی را برای جامعه ایرانی پی‌ریزی کرده است.

هدفهای اصولی بودجه در طی ۷ سال گذشته عبارت بود از رشد سریع سالم و مداوم اقتصادی - تقویت بنیه دفاعی کشور - ثبات نسبی قیمتها - توسعه صادرات و حفظ موازنه ارزی و تأمین رفاه اجتماعی و اشتغال - تعمیم اصول دموکراسی و ارتقاء سطح فرهنگ و بهداشت و بطور کلی ترقی و توسعه در جمیع شئون مختلف زندگی اجتماعی و سیاسی و اقتصادی جامعه.

پس از گذشت هفت سال، دگرگون‌یها بحدی

است که فقط پاکمله انقلاب میتوان از آن یاد کرد و آهنگ این تغییرات انقلابی نیز خودموجو انقلابی دائماً سریع و سریع تر پیش می رود تا آنجا که در سال آینده تولید ناخالص ما بشرحی که بیان شد از مرز یک تریلیون ریال خواهد گذشت و از هم اکنون میتوانیم تمام دورنمای روشن و پلانی آینده مردم این سرزمین را بوضوح و روشنائی تمام نظاره کنیم.

بایک مقایسه بسیار کوتاه بمدد اعدادی که در این مقام بواقع سخن می گویند، شرح مراتب آسان تر بیان می شود.

تشکیل سرمایه در اقتصاد کشور از رقم ۸۰ میلیارد ریال در سال ۱۳۴۴ برقم ۱۹۳ میلیارد ریال در سال ۵۰ ترقی کرده (یعنی ۱۴۲٪ افزایش).

تولید ناخالص ملی از رقم ۴۵۱ میلیارد ریال در سال ۴۴ برقم بیش از ۹۲۰ میلیارد ریال در سال ۵۰ ترقی کرده (یعنی بیش از ۲ برابر شده است).

اوزش صادرات بدون نفت از رقم ۱۳/۶ میلیارد ریال در سال ۴۴ برقم حدود ۲۶/۵ میلیارد ریال در سال ۵۰ ترقی کرده (یعنی ۲ برابر شده است).

حجم تولید بخش صنایع از رقم ۱۷۶ میلیارد ریال در سال ۴۴ برقم ۳۴۰ میلیارد ریال در سال ۵۰ ترقی کرده (یعنی ۲ برابر شده است).

در این مورد بعنوان مثال میتوان از تولید قند و شکر و سیمان نام برد - تولید قند و شکر از ۲۴۴ هزار تن در سال ۴۴ بحدود ۶۰۰ هزار تن در سال ۵۰ افزایش می یابد و تولید سیمان در همین مدت از ۱/۴ میلیون تن به حدود ۳ میلیون تن ترقی کرده است.

تولید برق از رقم ۲ میلیارد کیلووات ساعت در سال ۴۴ به رقم ۸/۵ میلیارد کیلووات ساعت در سال ۵۰ رسیده است.

توسعه اعتبارات بانکی در بخش خصوصی در فاصله این مدت ۱۶۵ درصد و پس انداز مردم در بانکها ۲۸۵ درصد فزونی یافته است.

تعداد نوآموزان دبستانها از ۲ میلیون نفر در سال ۴۴ به ۳/۵ میلیون نفر در سال ۱۳۵۰ و تعداد دانش آموزان دبیرستانها از ۴۰۰ هزار نفر به ۱/۱ میلیون نفر و هنرآموزان

مدارس فنی و حرفه ای از ۱۳ هزار نفر به ۵۰ هزار نفر و تعداد معلمان در مراکز تربیت معلم از ۴ هزار نفر به ۱۴ هزار نفر افزایش یافته است.

نظام جدید آموزش باتوجه به نیازهای اجتماعی و اقتصادی کشور و برنامه ریزی دراز مدت آموزش و پرورش و توجه بمسائل تربیتی از نظر احتیاجات نیروی انسانی و قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش منطقه ای با وجود مشکلات عدیده بمورد اجرا گذارده شده است.

در مورد تعلیمات عالی، تعداد دانشجویان در مدارس عالی از رقم ۳۴۰۹۶ نفر در سال ۴۴ برقم ۸۴۰۰۰ نفر در سال ۱۳۵۰ یعنی ۱۴۷ درصد افزایش داشته است.

تعداد کادر آموزشی مدارس عالی از رقم ۱۸۱۴ نفر در سال ۴۴ به رقم ۶۴۷۴ نفر در سال ۱۳۵۰ یعنی ۲۵۷٪ افزایش یافته است.

از آنجست که شرط تحقق برنامه های توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور بستگی کامل به نیروی انسانی ورزیده و معتقد باصول انقلاب دارد، در امر فعالیت های آموزشی و پژوهشی، دولت هر نوع سرمایه گذاری منطقی را بعنوان یک سرمایه گذاری بنیادی و اساسی مانند سرمایه گذاری در صنایع مادر تلقی میکند. اقدامات دولت در زمینه تقویت فعالیت های پژوهشی واحدهای آموزش عالی ادامه خواهد یافت و کوشش بعمل خواهد آمد که بین بخش خصوصی که در نقاط مختلف کشور بفعالیت های کشاورزی و صنعتی اشتغال دارند با مراکز تحقیقاتی دانشگاهها و مؤسسات عالی همکاری نزدیکتری بعمل آید، تا با استفاده از اصول علمی جهش ها هرچه بیشتر تسریع گردد.

در مورد بهداشت ظرف ۷ سال گذشته تعداد پزشکان - تعداد تخت بیمارستان مراکز بهداشت و درمان سرپائی - کلابه ۲ برابر رسیده است، باذکر این مطلب که در جهت اشاعه خدمات پزشکی این نتیجه حاصل شده که در سال ۱۳۴۴ سه درصد پزشکان در بخشها و روستاها خدمت میکردند و اکنون ۲۳ درصد در بخشها و روستاها خدمت میکنند.

تعداد پرستاران و بهیاران از ۱۴۳۰ نفر به ۱۳۸۰۰ نفر یعنی ۹۶ برابر تقاضا یافته است.

ظرف سال ۴۴ تا ۱۳۵۰ تعداد مرگ و میر بععل مختلف حدود ۳۰ درصد تقلیل یافته و علت عمده این موفقیت ناشی از اقدامات بهداشتی و پیش گیری و همچنین لوله کشی آب آشامیدنی در شهرها میباشد که اینک بیش از ۹۰ درصد شهرها از لوله کشی آب مشروب برخوردار میباشند.

البته افزایش سنین عمر تنهانشی از پیشرفت بهداشت شهری نبوده بلکه بهسازی دهات در برنامه عمرانی چهارم و عمران روستاها و همچنین بهبود تغذیه از عوامل مؤثر بوده است.

هم آهنگ با ارتقاء سطح بهداشت عمومی و درآمد، مسئله تکثیر جمعیت را نیز باید در نظر گرفت و به همین منظور اجرای برنامه تنظیم خانواده از هدف های اجتماعی دولت میباشد.

در مورد راهها و خطوط مواصلات طی ۷ سال گذشته ۵۸۰۰ کیلومتر از راه های شنی کشور تبدیل براه آسفالت درجه ۱ شده و ۸۸۰۰ کیلومتر راه جدید فرعی که مراکز بخشها را براه های اصلی کشور مرتبط میسازد ساخته شده است، و بر طول شبکه راه آهن حدود ۹۰۰ کیلومتر افزوده گردیده است.

در طی ۷ سال گذشته ده فرودگاه مجهز جدید ساخته شده و پنج فرودگاه عمده کشور مورد تعمیر و توسعه اساسی قرار گرفته است.

توسعه شبکه رادار و احداث ایستگاههای هواشناسی و باران سنجی از هر حیث قابل توجه بوده است.

در مورد پست و تلگراف و تلفن که یکی از بزرگترین مشکلات کلیه ممالک جهان است برنامه ریزی وسیعی صورت گرفته و برای تلفن شهری که در برنامه چهارم ۳۴۰ هزار شماره نصب شده و با در دست نصب است به میزان ۳ برابر گذشته تلفن دایر خواهد شد و علاوه بر آن در برنامه پنجم بر میزان آن اضافه خواهد گردید تا اولین سال برنامه پنجم کلیه ۸۶ هزار کیلومتر خطوط میکروویو که در دست ساختمان است تحویل می شود و ۵۸ شهر کشور با تلفن اتوماتیک و تلکس

بایکدیگر مرتبط گشته و مبادله برنامه تلویزیونی در سطح کشور تکمیل می گردد.

از نظر مخابرات بین المللی علاوه بر ارتباط از طریق ایستگاه ماهواره مخابراتی اسدآباد که دایر است ایستگاه دیگری آماده خواهد شد که با شرق جهان و اغلب کشور های آسیائی از همین نوع ارتباط سریع و مطمئن استفاده شود.

تلویزیون ملی ایران در سال ۱۳۴۵ با پوشش جمعیتی حدود دو میلیون و پانصد هزار نفر شروع بکار کرد.

امروز در فاصله ای کمتر از پنج سال تلویزیون در چهارده شهر بصورت مراکز اصلی تهیه و پخش برنامه های تلویزیونی توسعه یافته و با بیش از شانزده ایستگاه رله، امواج تلویزیونی را در بیش از چهل و پنج شهر و برای جمعیتی متجاوز از دوازده میلیون نفر پخش می کند و قسمت عمده ای از این شبکه نیز با خطوط میکروویو بهم مربوط است و تهران در هر لحظه با شیراز، اصفهان، آبادان و همدان ارتباط دارد و همچنین بکمک ایستگاه زمینی اسدآباد می تواند با شبکه تلویزیونی سراسر جهان ارتباط برقرار نماید و توسط ماهواره های مخابراتی برنامه های خود را در سراسر جهان پخش کند و از برنامه های سایر کشورها که توسط این شبکه در دنیا پخش می شود استفاده کند.

برای گسترش فرهنگ در سطح روستاها نیز تا کنون بیش از هشتاد و یک ایستگاه تلویزیونی روستائی در نقاط مختلف کشور تأسیس شده و قسمتی از وقت خود را به پخش برنامه های مورد علاقه روستائیان اختصاص داده است.

در زمینه رادیو نیز پیشرفتهای چند سال گذشته قابل توجه است. با تأسیس فرستنده های پر قدرت در تبریز، رشت، اصفهان، بندرعباس و بسیاری از شهرهای عمده کشور، مجموع قدرت فرستنده های رادیویی از نهند کیلووات تجاوز کرده و با راه افتادن فرستنده های پر قدرت دشت قزوین، این قدرت به بیش از سه هزار کیلووات رسیده است.

البته گسترش بیشتر شبکه نیز همچنان مورد نظر هست و در سالهای آینده سی فرستنده تلویزیونی شروع بکار میکند و ده فرستنده رادیویی با مجموع قدرت تشعشع نزدیک به چهار هزار کیلووات در نقاط مختلف کشور نصب خواهد شد و علاوه بر فرستنده موج کوتاه ۲۵۰

کیلوواتی که اخیراً برآه افتاده است، برای بهتر رساندن صدای ایران بخارج از کشور، يك فرستنده موج کوتاه ۳۵۰ کیلوواتی نیز نصب و برآه انداخته خواهد شد.

رادیو تلویزیون ملی ایران بخش برنامه های آموزشی را از مهر ماه آینده، در سراسر کشور آغاز خواهد کرد.

در مورد سدسازی و ایجاد شبکه آبیاری از سال ۱۳۴۴ تاکنون تعداد ۷۷ سد مخزنی در فاصله ۷ سال ساخته شده که معادل ۴۶۴ میلیون متر مکعب حجم کل مخازن آنها بوده و سطح زیر کشت اراضی که از آب این سدها استفاده خواهند کرد پس از تکمیل و خاتمه شبکه آبیاری برابر با ۴۲۷۰۰۰ هکتار خواهد بود.

تعداد ۴ سد مخزنی که علیماست مقدمانی ساختمان آنها از سال جاری شروع شده است حجم کل مخازن آنها بالغ بر ۴۷۶ میلیون متر مکعب خواهد بود و مساحت اراضی که بعد از آب این سدها جهت امور کشاورزی استفاده خواهند کرد بالغ بر ۱۱۶۵۰۰ هکتار خواهد شد. طول کانالهای آبیاری و زهکشی ساخته شده در ۷ سال اخیر حدود ۷۰۵ کیلومتر میباشد.

طول کانالهای آبیاری و زهکشی که هم اکنون در دست اجرا میباشد پس از تکمیل به ۹۸۷ کیلومتر بالغ خواهد شد.

در سال ۱۳۴۴ طول کلیه خطوط انتقال برق در حدود ۷۰۰ کیلومتر بوده و در پایان سال ۱۳۵۰ طول کلیه خطوط انتقال در سراسر کشور بالغ بر ۳۷۸۰ کیلومتر خواهد گردید و در سال ۱۳۵۱ بطول خطوط انتقال ۱۱۰۰ کیلومتر اضافه خواهد شد.

تعداد مشترکین برق سازمانهای منطقه ای در سال ۱۳۴۴ بالغ بر ۶۵۰ هزار مشترک بوده و در پایان سال ۱۳۴۹ به ۱۳۷۹۰۰۰ مشترک بالغ گردیده است.

در مورد عمران شهری از سال ۴۴ تاکنون جمعاً ۶۲۷۵ پروژه عمرانی شهری و روستائی خاتمه یافته و ۲۴۶۶ برنامه عمرانی بزرگ و کوچک در دست اجرا می باشد.

در باره تأمین مسکن سیاست دولت بوضوح روشن شده که مبتنی است بر واگذاری اراضی دولت و شهرداریها

و اوقاف به مؤسسات و تعاونی های مسکن - توسعه اعتبارات بانکی در امر خانه سازی و تشویق سرمایه گذاری های بخش خصوصی در امر تهیه مسکن و همچنین اعطای کمک دولتی از طریق تقلیل بهره وام های مسکن بمنظور ساختمان خانه های ارزان قیمت برای طبقات کم درآمد معهداً بی مناسبت نمیدانید آ آور شود که بر طبق گزارش مراجع تحقیق در حال حاضر حدود ۶۰ درصد خانوار های شهری مالک مسکن خود میباشند و بیش از ۸٪ نیز بدون پرداخت کرایه در خانه های اقرباء خود اقامت دارند و فقط حدود ۳۱٪ جامعه شهری اجاره نشین میباشند که در مقایسه با سایر کشورها یکی از جالب ترین نمونه هاست - معهداً دولت برای رفاه همین اقلیت ۳۱٪ وظیفه خود دانسته است در توسعه فعالیت های ساختمان مسکن از هیچگونه مساعدت ممکن مضایقه ننماید.

برنامه همه جانبه اصلاحات ارضی ایران که بی تردید محتوای اصلی انقلاب سفید مین ما را تشکیل میدهد، هدف های سازندگی خود را تعقیب می نماید و یکی از اساسی ترین قسمت های این برنامه یعنی امر تقسیم زمین میان زارعین امری خاتمه یافته تلقی میگردد.

هم زمان با دهمین سالگرد تصویب قانون اصلاحی قانون اصلاحات ارضی تعداد ۱۷۲۳۰۷۱ خانوار روستائی با قبول عضویت ۸۴۲۵ شرکت تعاونی روستائی و با سرمایه و ذخائری به مبلغ ۳۲۹۸۵۲۹۱۱۰ ریال در سطح ۲۸۲۶۲ ده مشغول فعالیت گردیده و در همین مدت تعداد ۱۲۱ اتحادیه تعاونی روستائی با عضویت ۷۸۲۶ شرکت تعاونی روستائی با سرمایه و ذخائری بمبلغ ۱۱۵۱۰۷۹۴۸۵ ریال در ۱۲۱ شهرستان مشغول کار گردیده و تعداد ۲۷ شرکت سهامی زراعی در منطقه ای بوسعت ۱۰۵۷۴۸ هکتار بفعالیت اشتغال دارند.

در زمینه اجرای تدریجی قانون بیمه های اجتماعی کشاورزان تأسیس خانه های فرهنگ روستائی به تعداد ۵۸۵ واحد و مهد کودک به ۲۹۷ واحد اقدامات مؤثری بعمل آمده است.

در طی ده سال اخیر بانک تعاون کشاورزی ایران ۳۲۰۰۰۰۰ نفر وام بمبلغ ۴۶۰۰۰ میلیون ریال به کشاورزان و دامداران وام پرداخت کرده است.

با توجه به تغییرات اخیر بمنظور تقویت امور کشاورزی و ایجاد مناسبات منطقی تولیدی میان مراجع تولید و مصرف و در قلمرو روابط روستاها و شهرها اقدامات دامنهداری در سال آینده بموقع اجرا گذارده خواهد شد.

در مورد تأمین رفاه افرادی که تنها از محل دستمزد و حقوق زندگی خود را تأمین مینمایند، همانطور که در بودجه تقدیمی ملاحظه خواهید فرمود دولت توجه داشته است که باید افزایش درآمد این قبیل افراد نه فقط بتواند افزایش نسبی قیمت ها را جبران نماید بلکه رفاه بیشتری را نیز برای آنان فراهم کند. بهمین مناسبت با افزایش حقوق بازنشستگان و وظیفه گیران و برقراری مستمری برای کارکنان پیمانی که خدمت آنان پایان یافته است دو تبصره پیشنهاد گردیده که نشانه بارزی از علاقمندی و توجه دولت بلزوم تعمیم رفاه عمومی میباشد.

با اعتقاد باین اصل که همه خدمتگزاران دولت و همه افراد جامعه باید از تأمین اجتماعی برخوردار باشند دولت بر رفاه خدمتگزاران پیمانی که از مزایای قوانین بازنشستگی برخوردار نمیشوند توجه نموده و با تعیین مبلغ ۴۰۰۰ ریال ماهانه در ترفیه حال و تأمین آسایش آنان اقدام نموده است.

در سال جاری حقوق و مزایای مستخدمین رسمی مشمول قانون استخدام کشوری بر اساس قوانین و مقررات مربوط افزایش یافت و نسبت به ترمیم حقوق بازنشستگی و وظیفه وراثت مستخدمین نیز به نحو قابل ملاحظه ای اقدام شده است.

در مورد شاغلین :

طبق تبصره ۲۰ قانون بودجه سال ۱۳۵۰ به مستخدمین رسمی مشمول قانون استخدام کشوری از تاریخ ۱/۱/۵۰ يك پایه ترفیع داده شده است.

اجرای مرحله دوم قانون استخدام کشوری در مورد قریب ۱۴۰ هزار نفر معلمان کشور از ۱/۱۰/۵۰ آغاز شده است و افزایش حقوق ناشی از این اقدام، در سال بالغ بر ۱۲۵۰ میلیون ریال است. برای معلمان اعم از آموزگار، دبیر و رؤسای

مدارس فوق العاده شغل برقرار گردیده است که اعتبار لازم برای این امر در سال مبلغی حدود ۲۸۰۰ میلیون ریال است.

با اصلاح قانون استخدام کشوری گروههای زیر افزایش حقوق دریافت کرده اند :

مستخدمینی که بصورت خدمتگزار جزء استخدام شده ولی در مشاغل اداری و فنی خدمت میکرده اند و همچنین رانندگان و تلفنچی ها که قبلاً در گروه بک قانون مذکور بوده اند به گروههای بالاتر ارتقاء یافته اند. از این امتیاز تاکنون در حدود ۱۵ هزار نفر استفاده کرده اند.

با حذف تبصره ۵ ماده ۱۳۶ قانون استخدام کشوری اضافه حقوق ناشی از اجرای مرحله اول قانون استخدام کشوری که قبلاً از مزایای مستمر آنان کسر میشده است دیگر کسر نخواهد شد و از این قانون در حدود یکصد هزار نفر مستخدم رسمی استفاده کرده اند. با اضافه شدن تبصره ۱۰ به ماده ۱۳۷ قانون استخدام کشوری قریب ده هزار نفر بر اساس مدرک تحصیلی جدیدی که ضمن خدمت بدست آورده بودند در گروههای بالاتر قرار گرفته اند.

در مورد بازنشستگان و وظیفه بگیران :

طبق قانون بودجه سال ۱۳۵۰ به حقوق بازنشستگی مستخدمینی که دارای پایه اداری غیر لیسانس بوده اند و همچنین حقوق وظیفه وراثت اینگونه مستخدمین ده درصد اضافه شده است تعداد اینگونه افراد بیش از ۲۳۰۰۰ نفر و اعتبار لازم بدین منظور در سال قریب ۳۰۰ میلیون ریال بوده است.

از اول سال ۱۳۵۰ به حقوق وظیفه واز کار افتادگی و بازنشستگی خدمتگزاران جزء رسمی که تا آخر اسفند ماه ۱۳۴۶ بازنشسته شده بودند ده درصد دیگر افزایش داده شده است بطوریکه حقوق بازنشستگی اینگونه مستخدمین به ۵۵۴۰ ریال رسیده است.

مستخدمینی که پایه اداری غیر لیسانس داشته و بسبب انجام وظیفه فوت شده اند به حقوق وظیفه وراثت آنان ده درصد افزوده شد و حقوق این طبقه حداکثر به ۱۱۴۵۰ ریال بالغ گردید.

نسبت به دارندگان درآمد ثابت در مورد گروه کارگر که گردانندگان چرخ های صنعت کشور هستند در همه حال توجه مخصوص معمول گردیده ، چنانکه حداقل دستمزد در چهار سال اخیر دو مرتبه ترمیم یافته بار اول بادر نظر گرفتن خدمت متوسط مزد منطقه ای ۶۱ درصد و در نوبت دوم ۱۸ درصد و بطور کلی ظرف ۷ سال گذشته حداقل دستمزد حدود ۱۰۰ درصد اضافه گردیده است (احسن)

این نکته قابل ذکر است که بطور کلی سطح متوسط دستمزد صنعتی در طی ۷ سال گذشته بمیزان ۵۰ درصد افزایش یافته در حالی که افزایش شاخص قیمت ها در طی ۷ سال فقط ۱۳ درصد بوده و این امر در تعقیب همان اصولی است که در جهت تحقق هدف های انقلاب بوده است . باید عرض کنم این رقم در کشورهای دیگر حتی در بعضی از کشورهای همسایه ما به پنجاه درصد در یک سال رسیده و رشدشان هم صفر بوده حتی در جهان سوم پائین تر از صفر بوده .

از فرصت استفاده کرده ، باتوضیح مختصری در مورد رقم ۱۳ درصد ترقی شاخص قیمت ها ظرف ۷ سال که متوسط آن سالیانه کمتر از ۲ درصد می شود اهمیت مطلب را بار دیگر بازگو مینماید .

بدین توضیح که حسب مطالعات صندوق بین المللی پول در سالهای ۱۹۶۸ - ۷۰ متوسط شاخص قیمت هادر بعضی از کشورهای سالیانه بشرح زیر بوده است .

کشور	ترقی قیمت ها
آمریکا	۵/۱٪
انگلستان	۵/۵٪
فرانسه	۵/۴٪
آلمان غربی	۲/۶٪
ایتالیا	۳/۰٪
بلژیک	۳/۵٪
هندوستان	۲/۷٪
ترکیه	۶٪
برزیل	۲۲/۴٪
ژاپن	۶/۱٪

بطوریکه در فهرست مقایسه ملاحظه میشود نه فقط رشد اقتصادی ایران بلکه ثبات نسبی قیمت ها نیز در این

در مورد حقوق کارکنان اعم از کارمندان بخش دولتی و بخش خصوصی افزایش نسبی حاصل شده و از هدف های اساسی دولت موضوع تعمیم انواع بیمه ها بین کلیه گروه های اجتماع مخصوصاً دارندگان درآمد های ثابت است . از این رو در سال ۱۳۵۱ کوشش بعمل خواهد آمد که بیمه ها هر چه بیشتر توسعه و تعمیم یابد . در تلفیق سیاست رشد اقتصادی و بهبود توزیع درآمد ملی اصل اشتغال جزء هدف های اساسی سیاست ملی قرار گرفته و طی سالهای بعد از انقلاب در زمینه ایجاد فرصت های جدید اشتغال موفقیت هائی داشته ایم .

بطور کلی در بخش های مختلف بطور متوسط سالیانه ۲/۹ درصد بر تعداد شاغلین افزوده شده است معهداً با رعایت جوان بودن جمعیت ایران (۵۰ درصد زیر ۲۰ سال) و آماده شدن سنین پائین جمعیت برای کار باین نصاب اشتغال قانع نبوده و از هدف های برنامه عمرانی پنجم توسعه فرصت های بیشتر اشتغال میباشد . در این راه با گسترش آموزش فنی و حرفه ای در کلیه سطوح از یکطرف و تشویق سرمایه گذارها از طرف دیگر قدرت جذب نیروهای انسانی را در بخش های مختلف تولید افزایش خواهیم داد .

البته توسعه خدمات دولتی بخصوص در زمینه آموزش و پرورش و بهداشت و خدمات اجتماعی خود فرصت های بسیار بی شماری برای اشتغال جوانان ایجاد خواهد کرد . و از طرف دیگر با تشویق سرمایه گذاری موجبات اشتغال بیشتر فراهم خواهد شد . خوشبختانه باعتبار ثبات سیاسی و وضع موقع مالی و اقتصادی ، کشور ما بصورت نقطه قابل اعتمادی در جهان درآمد و در این مورد توجه نمایندگان را به کنفرانس سرمایه گذاران که در آمریکا تشکیل گردید و اظهار نظر مراجع اقتصادی جهان جلب مینماید .

در جهت تعمیم اصول دموکراسی و مشارکت هر چه بیشتر مردم در امور سیاسی و اجتماعی ، تشکیل انجمن های استان و شهرستان که از ابتدای مشروطیت خواست ملت ایران بوده به تحقق رسیده است .

یکی دیگر از مظاهر عالی انقلاب ایران ایجاد سپاه دانش - بهداشت و ترویج و آبادانی است که جوانان

تحصیل کرده و شایسته این کشور را بجهت انجام خدمات فرهنگی - بهداشتی و شرکت در برنامه های عمرانی بکلیه نقاط کشور گسیل داشته و در اجرای اصول انقلاب تا این تاریخ بیش از ۱۰۸ هزار نفر در سازندگی و ارتقاء جامعه ایرانی شرکت مؤثر داشته اند .

در جهت احیاء فرهنگ ملی و حفظ میراث تاریخی کشور اقدامات مؤثری بعمل آمده و بناتاسیس سازمان ملی حفاظت آثار باستانی و سازمانهای دیگری که هر یک بنحوی مؤثر در جهت حفظ و احیاء هنر ملی ایرانی بنحومؤثری اقدام کرده اند و همچنین با تشکیل نمایشگاهها و جشنواره های هنری و انتشار کتب و نشریات سودمند و توسعه روابط فرهنگی با ممالک مختلف و تأسیس موزه ها و کتابخانه های فنی اقدامات مؤثری در جهت اشاعه فرهنگ ایرانی و بزرگداشت مقام هنر و فرهنگ اصیل ایرانی بعمل آمده است .

رسیدگی بدعاوی و تأمین اصول عدالت که قبل از انقلاب در شهرها تمرکز یافته بود در قالب تشکیل شورا های داوری در شهرها و خانه های انصاف تا اعماق روستاهای دور افتاده گسترش فوق العاده یافته است .

اینک با وجود پیشرفت ها و ترقیاتی که در ۷ سال گذشته نصیب کشور گردیده است ، ضمن تأیید ضرورت هرگونه انقصاد سازنده می خواهیم مخصوصاً در دو مورد مشکلاتی را که در اجراء برنامه های خود داریم متذکر شویم یکی عدم تکفوی محصولات کشاورزی نسبت به احتیاجات مصرفی است و علل اصلی این امر یکی خشک سالیهای چند سال اخیر و دیگری از دیاد مصرف بر اثر بلارفتن قدرت خرید و از دیاد جمعیت کشور میباشد و برای ایجاد تعادل ، دولت در بودجه سال ۱۳۵۱ توجه خاص معمول داشته و اعتبارات اضافی برای این امر منظور نموده است .

راجع به انقلاب اداری باید بگویم که چون این موضوع بار و حیات مردم ، کارمندان توأم بستگی و ارتباط دارد و جز از طریق آموزش مستمر و تغییر روشها و عادات اداری که سالیان دراز مورد عمل بوده میسر نمیشد لهذا بعلت لزوم برنامه ریزی های آموزشی و بهبود مستمر روشهای اداری اجراء آن محدود به زمان

معنی نبوده بلکه این اصل باید در طول زمان همواره مورد توجه قرار گیرد ولی بهر حال این مشکلات رافع وظیفه دولت در اعمال سریع و دقیق اصل مزبور نیست و باین نام هائی که تنظیم شده و استفاده از تجربیاتی که در طول زمان بدست آمده است اجراء مستمر این اصل ادامه خواهد داشت.

در مقایسه بعضی ارقام فعالیت های سال ۴۹-۵۰ ملاحظه میشود که در سال جاری تولید ناخالص ملی به قیمت های جاری حدود ۲۰ درصد و بقیه های ثابت به حدود ۱۵ درصد برآورد میشود.

پیدایش این تحرك در سال جاری بیش از همه از عامل اصلی زیر ناشی گردیده است:

(۱) بکار افتادن سرمایه ها و توسعه اجرای برنامه های صنعتی که در سال های قبل پایه ریزی شده است.

(۲) توسعه فعالیت های عظیم ساختمانی و عمرانی برای زیر گذشت ۲۵۰۰ ساله شاهنشاهی ایران.

(۳) توسعه صادرات غیر نفتی که رشد آن ۳۵٪ نسبت بسال قبل فزونی یافته است.

با این سابقه بودجه ای که تقدیم شده است، هدف های اصلی سیاست توسعه اقتصادی و اجتماعی دولت را تعقیب میکند تا اولا رشد سالم اقتصاد کشور بصورت فزاینده ای ادامه یابد و ثانیاً برنامه های اجتماعی در جهت تأمین رفاه هر چه بیشتر مردم بوجه مطلوب تجهیز شود و ثالثاً دولت بتواند پایه های استوار شده در پیشرفت های همه جانبه را بروفق هدف ها تقویت نماید.

هرگاه در ترکیب بودجه تقدیمی بدقت نظر شود ملاحظه میشود که هزینه توسعه امور اقتصادی و اجتماعی حدود ۲۰ درصد نسبت بسال قبل افزایش یافته است. اعتبارات عمرانی برای رفاه اجتماعی ۶۹ درصد و اعتبارات عمران دهات ۶۰ درصد نسبت بسال قبل افزایش یافته است.

با استفاده از تخصیص ۸۰ درصد از عواید نفت با اجرای برنامه های عمرانی - سرمایه گذاری دولت در امور زیر بنایی اساسی کماکان توسعه خواهد یافت و در تصدی اعمال اقتصادی فعالیت دولت محدود به نقش رهبری و اداره صنایع مادر خواهد بود و سیاست حفظ

رشد فعالیتهای بخش خصوصی در رشته هایی که خود قادر بانجام آنست ادامه خواهد یافت.

از لحاظ سیاست بازرگانی خارجی نظر دولت ایران بر توازن واردات و صادرات با کشورهای طرف معامله و اولویت ورود کالاهای سرمایه ای بجای کالاهای واسطه و مصرفی بکرات عنوان گردیده است.

مجاهدت میشود که ارزهای حاصل با صرفه جوئی لازم بمصرف هر چه بیشتر فعالیتهای تولیدی برسد.

در سال جاری موازنه پرداخت ها بهبود یافته و با توجه به بحران ارزی جهانی که همه بخوبی از آن استحضار دارند، توانسته ایم از شدت تأثیرات آن تا حد ممکن برکنار مانده و با هوشیاری کامل درآمدهای ارزی خود را بسطی برسانیم که در سال جاری علاوه بر اجرای طرح ها معادل ۱۱۳ میلیون دلار بر ذخائر ارزی کشور بیافزاییم. (احسن)

در زمینه احقاق حق ایران و سایر کشورهای عضو اوپک درباره درآمد نفت که در اثر کاهش ارزش دلار و تغییر برابری پولهای عمده جهان از قدرت خرید آن کاسته شده بود اقدامات مجدانه و بی گیری انجام گرفت در آغاز شرکتهای نفتی اظهار میداشتند که ضریب ۳/۵ درصد افزایش سالیانه که بابتکار شاهنشاهی ایران سال گذشته در قرارداد تهران منظور شده بود برای همین مقصود بوده است طی مذاکرات مفصل با آنان تذکر داده شد که ضریب مزبور برای جبران تغییرات قیمت کالاهای متبادله در شرایط عادی بوده است و در هنگام قرارداد تهران موضوع تغییر برابری پولها و کاهش ارزش ذاتی دلار اصولاً مطرح نبوده است پس از قبول ندادن این مطلب در زمینه تعیین میزان کاهش اختلاف نظر بین اوپک و شرکتهای نفتی پدید آمد شرکتهای پیشنهادی تهیه کرده بودند که تورم قیمتها بر اساس گزارشات سالانه صندوق بین المللی پول تعیین شود و پس از منظور کردن ۲/۵ درصد قرارداد تهران اگر افزایشی بود تفاوت را بپردازند و با حسابی که کرده بودند فقط ۳/۳ درصد به قیمت های اعلان شده اضافه میشد معایب و نواقص این معیار و نحوه محاسبات با آنان تذکر داده شد و پیشنهاد متقابلی که با آنان عرضه شد بر اساس نظری بود که شاهنشاهی

ایران در مصاحبه مطبوعاتی خود بدین اعلام فرمودند بدین معنی که:

۱- قرارداد تهران با تمام شرایط آن بقوت خود باقی بماند.

۲- منظور جبران کاهش ارزش دلار در درآمد دولت ها از نفت بمیزان ۸/۵۷ درصد بالا رود.

۳- هرگونه تغییر جدیدی که در آینده در برابری پولهای عمده جهان پدید آید در محاسبات مربوط با آن سال منظور شود.

کلیه اعضای اوپک با اتفاق آراء از نظر شاهنشاهی ایران پشتیبانی کردند و بالاخره شرکتهای نفتی این منطق را قبول نمودند.

در اینجا توضیح این نکته ضروری است که افزایش ۸/۴۹ به قیمت های اعلان شده که توافق شده است در حقیقت ۸/۹ درصد بدرآمد دولت اضافه میکند که بیش از رقم ۸/۵۷ کاهش دلار است.

بنده در اینجا باید از اقداماتی که وزیر دارائی این دولت خدمتگزار در مذاکرات ژنو انجام داده است تشکر کنم که تحت رهبری مستقیم تلفنی شاهنشاهی به این نتیجه رسیدیم که درآمد ما در این طرف سال بین ۲۰ تا ۲۵ میلیون دلار اضافه شده و آن طرف سال اگر خیلی

محافظه کار باشیم و معمولاً حزب ایران نوین محافظه کار نیست و نباید هم باشد و ثابت هم کرده این اضافه درآمد در حدود ۱۸۵ تا ۱۹۰ میلیون دلار اضافه بر درآمدهائی است که در کنفرانس نفت تهران منظور شده (احسن).

در زمینه نفت و گاز اقدامات وسیعی صورت خواهد گرفت. ساختمان عملیات اساسی خط لوله دوم اهواز - ری و خط لوله انتقال فرآورده های نفتی از تهران به تبریز و ساختمان مخازن نفتی در نقاط مختلف کشور و افزایش ظرفیت شاه لوله گاز و خط انتقال گاز سرخس به مشهد آغاز خواهد گردید و صدور گاز بشوروی به بیش از ۷ میلیارد متر مکعب افزایش خواهد یافت و بطور کلی رقم اعتبارات مربوط به نفت و گاز در سال ۱۳۵۱ نسبت بسال ۵۰ رقم ۵۵ درصد افزایش خواهد یافت.

در سال ۱۳۵۱

آموزش و پرورش	۲۸ درصد (احسن)
قوای دفاعی	۲۳ درصد (احسن)
بازنشتگی	۱۵ درصد (احسن)
دادگستری	۱۴ درصد (احسن)
دانشگاهها و مدارس عالی	۱۴ درصد (احسن)

درصد افزایش فصول برجسته طرحهای غیر مستمر

عمرانی در سال ۱۳۵۱

کشاورزی و دامپروری	۵۲ درصد
نفت و گاز	۵۵ درصد
آب	۳۲ درصد
حمل و نقل و ارتباطات	۳۷ درصد
ساختمان و مسکن	۳۶ درصد
در مورد مسکن دولت سیاست مهم دارد که جزئیات آن مسلماً در پاسخ سئوالاتی که خواهد شد بعرض خواهد رسید.	
بهداشت و بهداشتی	۳۳ درصد
رفاه اجتماعی	۶۹ درصد
عمران دهات	۶۰ درصد (احسن)
در اجرای برنامه توسعه اقتصادی و اجتماعی دولت هدفهای اساسی زیر مورد توجه بوده و تعقیب خواهد گردید:	

- ۱- ادامه رشد سالم اقتصادی.
- ۲- تقویت بنیه دفاعی کشور.
- ۳- بهبود توزیع درآمدها.
- ۴- توسعه برنامه های تأمین رفاه عمومی و بیمه های اجتماعی.
- ۵- حفظ تعادل های اقتصادی در اجرای برنامه ها و حفظ ثبات نسبی قیمتها.

- ۶- توسعه صادرات در جهت تغییر ترکیب صادرات کالا های صنعتی و سنتی و بهبود موازنه بازرگانی.
  - ۷- بسط اصول دموکراسی و تأمین عدالت اجتماعی.
- خط مشی دولت در اجرای هدفهای بالا بطور کلی عبارت است از:

- ۱- در زمینه سیاست خارجی، با احساس مسئولیت و حفظ همبستگی با کلیه جوامع بشری همواره بمنشور ملل متحد بدیده احترام نگریسته و پشتیبان صادق آن خواهیم بود و با اجرای سیاست عدم مداخله در امور دیگران و احترام بحاکمیت و تمامیت ارضی دول و هم زیستی مسالمت آمیز با همه ملل صرف نظر از

ایده ثلوثی و نظام سیاسی آنان از هر کوششی بمنظور برقراری عدالت و از بین بردن فاصله فقر و غنا در سطح بین المللی خودداری نخواهیم کرد زیرا اعتقاد ما بر پایه تعالیم رهبر انقلاب مبتنی بر این واقعیت است که در شرایط کنونی سعادت ملتها تنها در قدرت نظامی و مادی آنان متجلی نمیگردد، بلکه غلبه بر جهل و فقر، بیماری و محو بی عدالتیهای اجتماعی می تواند ضامن پیروزیهای جوامع بشری گردد.

جهانیکه اینک در آن بسر میبریم از یک صلح نسبی برخوردار است و وقوع یک جنگ عالمگیر لااقل در شرایط فعلی بعید بنظر میرسد.

ولی مشاهده وضع آشفته خاورمیانه عربی - ادامه مبارزات خونین و بنام و وقایع اخیر شبه قاره هند نشان میدهد که مبارزات و جنگهای ناحیه نه فقط از بین نرفته بلکه ممکن است افزایش یابد.

از طرف دیگر همین رویدادها و بخصوص وقایع اخیر شبه قاره هند نشان داد که سازمان ملل متحد قادر نخواهد بود بعنوان مرجعی جهانی از بروز یا لااقل ادامه محاصرات بین المللی فوراً و قاطعاً جلوگیری کند و این درس عبرتی بود تا دول مختلف جهانی بدانند نه فقط تمامیت ارضی بلکه بقاء و دوام آنان نیز در وهله نخست بقدرت و کار آئی نیرو های ملی خودشان بستگی دارد.

با توجه بمطالبی که عنوان گردید لازم می داند یاد آور شود که برای ما جای تردید باقی نمانده که در جهانی اینچنین آشفته، صیانت منافع ملی را وظیفه نخستین و اصلی خود دانسته و در شعاع منافع ملی و وطن خود با رزهایی رویدادهای حاصله از واکنشهای سیاسی جهان مبادرت خواهیم ورزید و در طریق تأمین منافع قطعی و حفظ وحدت ملی و نگهبانی از ثمرات انقلابی که با آسانی بدست نیآورده ایم کوشش خواهیم کرد و بحکم وظیفه ای که در حفظ و حراست و پاسداری میراث گرانبهایی که تمامیت ما بدان بستگی دارد از تقویت قوای مسلح خود تجهیز آن با کامل ترین وسائل زمان آتی غفلت نخواهیم ورزید (احسن).

در زمینه اقدامات بین المللی در کادر سازمان

ملل نقش دولت ایران با الهام از نیت مبارک شاهنشاه آریامهر بسیار موفقیت آمیز و درخشان بوده و در زمینه مبارزه با بیسوادی در سطح جهانی و همچنین ارتقاء حقوق بشر فعالیت خستگی ناپذیر داشته و پیشنهاد شاهنشاه ایران در مورد گروه بین المللی داوطلبان برای توسعه (لژیون خدمتگزاران بشر) به تصویب سازمان ملل متحد رسید. بر اساس همین نیت عالی اینک که دولت در شرایط مالی و اقتصادی مناسبی قرار دارد لازم میدانیم سهم خود بملل نیازمند و به کشورهای در حال توسعه بخصوص همسایگان خود بطوری که گفته شد کمک و یاری دهیم.

دولت شاهنشاهی معتقد است که حفظ صلح جهانی مستلزم احترام بکلیه کشورهای جهان اعم از کوچک و بزرگ بوده و همین مناسبت از هیچ اقدامی در توسعه و بهبود روابط خود با کلیه کشورهای فروگذار نخواهد کرد ما با همسایه شمالی خود اتحاد جماهیر شوروی روابط صمیمانه و دوستانه بر اساس احترام متقابل داریم و این روابط روز بروز توسعه می یابد و دو کشور در زمینه طرحهای مشترک اقتصادی و تجاری که متضمن سود دوجانبه بوده است بموفقیتهای شایان توجه نائل شده اند.

با افغانستان روابط مخصوص و برادرانه داریم که روز بروز توسعه می یابد. پاکستان کشور دوست و برادر ما در ماههای اخیر با مشکلات بزرگی روبرو شده است و ایران مطمئن است که کشور برادر ماموفق خواهد شد بر این مشکلات فائق آید و سرفصل نوینی در تاریخ ملت پاکستان باز نماید.

در مورد کشور برادر ترکیه، مناسبات مودت از حیث همکاریهای اقتصادی و فنی و همچنین از طریق خطوط ارتباطات بیش از پیش تحکیم یافته و روابط صمیمانه دو کشور افزونی داشته است.

در مورد عراق آنچه مربوط باختلاف بر سر شط العرب است در سال گذشته تحول تازه ای پیش نیامد و همانطور که دولت شاهنشاهی بارها اعلام داشته تأکید میکند که قرارداد ۱۳۱۶ برای ایران مرده است (صحیح است) و ایران همیشه آماده بوده است بر اساس اصول

و موازین حقوق بین الملل ناظر بر رودخانه های قابل کشتیرانی بین المللی یعنی بر اساس خط «تالوگ» با عراقیها قرارداد تازه منعقد نماید. ولی دولت عراق بجای آنکه حسن نیت نشان دهد و در صد رفع اختلافات بر آید روز بروز بر اختلافات موجود دامن میزند. اخیراً بطوریکه استحضار دارند دولت عراق بطور ناجوانمردانه دست باخراج دستجمعی ایرانیان مقیم عراق زده و نحوه عمل دولت عراق گذشته از آنکه ناقض حقوق بین الملل میباشد مخالف تمام قواعد اخلاقی و ضوابط جوامع متقدم است. این دولت بعد از آنکه اموال و دارائی ایرانیان را ضبط کرده آنها را دسته دسته و دزد شرابط غیر انسانی در سرمای شدید بدون خوراک و وسائل زندگی در مرزها رها ساخته است.

خوشبختانه ما این قدرت مالی را داریم که هموطنان خود را در بنیام و زندگی آنان را تأمین نمایم (احسن).

در مورد خلیج فارس دولت مراقبت و توجه مخصوص خود را بامنیت خلیج فارس معطوف داشته و بکوشش در زمینه توسعه روابط دوستی و همکاری با کشور و امارات ساحلی خلیج فارس ادامه میدهد.

در مورد اختلافات اعراب و اسرائیل رویه دولت شاهنشاهی ایران بر پشتیبانی از حقوق حقه اعراب بر اساس قطعنامه های سازمان ملل بخصوص قطعنامه ۲۲ نوامبر ۱۹۶۷ بوده و به قطعنامه ۴ نوامبر ۱۹۷۰ رأی موافق داده است (احسن).

۲- در زمینه سیاست داخلی از لحاظ اقتصادی بالا بردن سطح تولید مخصوصاً در بخش کشاورزی و تهیه مواد صنعتی و حمایت معقول از بخش خصوصی از هدفهای اصلی بوده و نسبت به بهره برداری معقول از منابع طبیعی برنامه های تنظیمی بموقع اجرا گذارده خواهد شد.

در مورد توسعه طرحهای زیربنایی بارعایت اصل سرعت بهره دهنی سرمایه ها و توسعه هر چه بیشتر صادرات و حفظ تعادل ارزی و ادامه مراقبت در اجرای سیاست های پولی و مالی همچنان مورد توجه دولت خواهد بود.

در مورد توسعه و عمران مناطق کشور دولت به هم آهنگی و حفظ موازنه عمران مناطق و تسریع در اجرای

برنامه نوسازی که یکی از اصول انقلاب ایران است توجه خاص معمول خواهد داشت.

۳- **از لحاظ اجتماعی** - بسط آموزش و پرورش در سطوح مختلف آسریع گردیده و بخصوص به تقویت آموزش فنی و حرفه‌ای که پیشرفت صنعتی کشور را تضمین و تسریع خواهد کرد مبادرت خواهد نمود.

خدمات بهداشتی و درمانی هرچه بیشتر توسعه و تعمیم خواهد یافت و نسبت به ایجاد و افزایش فرصت‌های اشتغال و بهره‌وری از نیروی انسانی و ارتقاء سطح مهارت‌ها مراقبت تام بعمل خواهد آمد.

در مورد تعمیم بیمه‌های اجتماعی و بر خورداری هرچه بیشتر گروه‌های مختلف از انواع بیمه اجتماعی اقدام خواهد گردید.

تحکیم اصول و مبانی دموکراسی از طریق مشارکت هرچه بیشتر مردم در امور عمومی مورد توجه خاص دولت بوده و در این زمینه فعالیت‌های انجام شده بی‌گیری و توسعه خواهد یافت.

تقویت قوه قضائی و تأمین امنیت قضائی و حفظ حقوق فردی از ارکان سیاست دولت بوده و در این باره حداغالی امکانات بکار برده خواهد شد.

در پایان عرایض خود این مطلب را یاد آور میشوم که غایت آرزوی ما تأمین يك زندگي مرفه توأم با اندیشه‌های پاك انسانی برای مردم و وطنمان میباشد و خواست ما تأمین زندگي سرفراز بر مبنای اصول و عقائد ایرانی است که تحقق آن مداومت فرهنگ و تاریخ ما را حفظ کرده و به حیات ملی ما استحکام بخشیده و مفاهیم زندگي را برای هر ایرانی آرام بخش و شیرین ساخته است.

توسعه اقتصادی تنها هدف دولت نیست بلکه وسیله‌ای است برای تأمین زندگي شرافتمند هر ایرانی که در این سرزمین با ایمان و اعتقاد به حفظ سنن و اصول فلسفه انسانی در جهت صیانت حیات ملی و برخورداری از مواهب آن تلاش میکند.

در سال ۱۳۵۱ با تصویب این بودجه جهش بیشتری پیشرفت بیشتری، تعالی بیشتری نصیب این مملکت میشود امسال بودجه را در پنجم بهمن تقدیم میکنم مسلماً همکاران من در دفتر بودجه و بخصوص رئیس دفتر بودجه و معاون

نخست وزیر آقای هزاره با همکارانشان زحماتی کشیده‌اند از وزیر دارائی و همکارانشان که سهم مهمی در این بودجه دارند و از مدیر عامل سازمان برنامه و همکارانشان که سهمی بسزا در این بودجه دارند و همچنین از تمام همکارانم در دولت برای اینکه بودجه بهتری از لحاظ طرز بودجه‌نویسی که امسال مسلماً از سال گذشته بهتر است و در این بودجه يك اطلاعاتی بدست دادیم که عده‌ای معتقد بودند طرز انتشار این اطلاعات در این موقع صحیح نیست چون در بعضی از قسمت‌ها کمبودهای کارها را روشن میکند ولی در هیئت دولت تصمیم گرفتیم که برعکس ما گزارش طرز خرج کردن اعتبارات در مناطق مختلف ایران را تقدیم میکنیم تا شما نمایندگان ملت ایران بتوانید ما را بهتر یاری کنید و نظریات خودتان را بدهید و مسلماً تعداد صفحات بودجه بیشتر شده سال گذشته و سالهای قبل بعضی از دوستان ایراد میگرفتند که وقت کافی در اختیار ندارند ولی الان وقت کافی دارید و ما هم وقت کافی داریم که بیائیم و در اینجا اطلاعاتی را که لازم است در اختیارتان بگذاریم در عرض این سال روابط دولت و تمام نمایندگان دوستانه بوده و ما از پشتیبانی اکثریت قاطع حزبمان متشکریم (احسن) از انتقادات صحیحی که چه در حزب ما و چه از حزب اقلیت شد متشکریم از انتقاداتی هم که وارد نیست بهچ وجه خرده نمی‌گیریم عادت داریم هفت سال شخصاً و همکارانم عادت کردیم و نکته‌ای را اینجا عرض میکنم سعی خواهیم کرد با خلوص نیت انجام وظیفه کنیم ما قسم خورده‌ایم تا روزی که مسئولیت امور دولتی بر عهده ماست سرباز فداکاری برای شاه و ملت ایران باشیم و با خلوص نیت انجام وظیفه کنیم.

خوشبختی و سعادت يك ملت نتیجه تلاش همزمان کلیه نیروهای مادی و معنوی مردم کشور است. در این حال نه بعنوان رئیس دولت بلکه بعنوان يك فرد ایرانی از عموم هموطنان خود که این سرزمین را برای زندگي برگزیده‌اند صمیمانه تقاضا میکنم در هر مقام و موقعیتی که هستند ضمن کوشش و تلاش برای زندگي و تحقق آرمان‌های شخصی همیشه نیز در ضمیر پاك بجامعه خود و مسائل آن بیاندیشند و راز این حقیقت را دریابند که

احراز خوشبختی و سلامت من و شما و تمامی خانواده‌های ایرانی به حفظ وحدت ملی و دوام و بقا این مملکت بستگی دارد (احسن - آفرین).

اینک با توضیحاتی که باستحضار رسید لایحه بودجه ۱۳۵۱ کشور را تقدیم میدارم و اعتقاد دارم که با امعان نظر و بررسی‌هایی که از طرف نمایندگان محترم بعمل خواهد آمد دولت را در انجام وظائف خود یاری خواهند کرد (احسن - احسن - آفرین).

رئیس - لایحه بکمیسیون بودجه ارجاع می‌شود.

۵- تقدیم دو فقره لایحه بوسیله آقای

انصاری وزیر اقتصاد

رئیس - آقای انصاری بفرمائید.

انصاری (وزیر اقتصاد) - با کسب اجازه از مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی لایحه اصلاح ماده ۲۸۴ قانون اصلاح قسمتی از قانون تجارت و ماده واحده پروتکل الحاقی بموافق نامه مربوط به همکاری اقتصادی و فنی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری سوسیالیستی رومانی برای ساخت تراکتور در ایران و همچنین قرارداد خرید ده هزار دستگاه تراکتور بصورت قطعات منفصله را برای بررسی و تصویب تقدیم میدارد.

رئیس - لوابح به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۶- تقدیم يك فقره لایحه و پنج مقاله نامه

بوسیله آقای دکتر مجیدی وزیر کار

و امور اجتماعی

رئیس - آقای دکتر مجیدی بفرمائید.

دکتر مجیدی (وزیر کار و امور اجتماعی) - با کسب اجازه از مقام محترم ریاست در اجرای قانون حمایت کارمندان در مقابل اثرات ناشی از کار افتادگی پیری و فوت آئین نامه مربوط به نرخ و ترتیب پرداخت حق بیمه و شرایط و مزایا و میزان آن که در ۱۴ ماده و هفت تبصره تنظیم شده تقدیم قوه مقننه میگردد، و همچنین چون ما از سال‌های قبل عضو سازمان بین‌المللی کار بودیم و جزو مؤسسين آن هستیم و بتدریج با اصول و شرائط مملکتیمان بمقوله نامه‌ها و توصیه نامه‌های این سازمان ملحق شده‌ایم اینک ۵ مقاله نامه بمناسبت اینکه در مملکت ما این موازین و مقررات بموقع اجرا گذاشته میشود

تقدیم قوه مقننه میشود و این مقاله نامه‌ها عبارتند از: مقاله نامه بین‌المللی شماره ۱۹ مربوط به تساوی رفتار نسبت بکارگران داخلی و خارجی از لحاظ جبران خسارت ناشی از حوادث کار، مقاله نامه بین‌المللی شماره ۹۵ مربوط به حمایت از دستمزد، مقاله نامه بین‌المللی شماره ۱۰۰ مربوط به تساوی دستمزد کارگران زن و کارگران مرد، مقاله نامه بین‌المللی شماره ۱۴ مربوط به باسراحت رفتگی در مؤسسات صنعتی، و بالاخره مقاله نامه بین‌المللی شماره ۱۲۲ مربوط به سیاست اشتغال که استدعای بررسی و تصویب آنرا دارد.

رئیس - لوابح به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

(در این موقع مقام ریاست اداره امور جلسه را به آقای دکتر خطیبی (نایب رئیس) واگذار و جلسه را ترك نمودند)

۷- تقدیم يك فقره لایحه و پنج فقره اصلاح بودجه بوسیله آقای دکتر کاشفی معاون وزارت دارائی

نایب رئیس - آقای دکتر کاشفی بفرمائید.

دکتر کاشفی (معاون وزارت دارائی) - با کسب اجازه از مقام محترم ریاست لایحه مربوط به تحصیل اجازه برای توافق با شرکتهای نفتی بابت حقوق و عوارض بندری و همچنین پنج فقره اصلاح بودجه با استناد بمذالف تبصره ۲ قانون بودجه برای تصویب تقدیم میشود.

نایب رئیس - لوابح بکمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۸- طرح گزارش شور اول کمیسیون امور

خارج و طرح و تصویب فوریت واصل

گزارش راجع بلایحه اصلاح قانون

مدت خدمت سفرای شاهنشاهی

در کشورهای خارج و ارسال

به مجلس سنا

نایب رئیس - گزارش شور اول اصلاح قانون مدت خدمت سفرای شاهنشاهی در کشورهای خارج مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش شور اول از کمیسیون امور خارجه

بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور خارجه در جلسه روز شنبه ۲ بهمن

ماه ۱۳۵۰ با حضور آقای غلامرضا تاجبخش معاون وزارت امور خارجه لایحه شماره ۴۳۸۳۸ مورخ ۱۳۵۰/۱۰/۱۲ دولت راجع به اصلاح قانون مدت خدمت - سفرای شاهنشاهی در کشورهای خارجه را که بشماره ۱۲۹ چاپ گردیده است مورد بررسی قرار داد و عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه قانون اصلاح قانون مدت خدمت

سفرای شاهنشاهی در کشورهای خارجه

ماده ۱۹ احده - تبصره قانون مدت خدمت سفرای شاهنشاهی در کشورهای خارجه مصوب ۱۳ تیر ماه ۱۳۴۷ بشرح زیر اصلاح میشود:

تبصره - در موارد خاصی که خدمت سفیری در سنین بالاتر از ۶۵ سال در خارج از کشور ضرورت پیدا کند بنا به اراده اعلیحضرت همایون شاهنشاه آن سفیر از شمول این ماده مستثنی خواهد شد.

مخبر کمیسیون امور خارجه - مهروش صفی‌نیا (مستوفی) **نایب رئیس** - برای این لایحه تقاضای فوریت شده است قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم لایحه اصلاح قانون مدت خدمت سفرای شاهنشاهی در کشورهای خارجه با قید فوریت مطرح شود. رئیس فراکسیون پارلمانی حزب ایران نوین الموتی

نایب رئیس - فوریت مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بفوریت این لایحه خواهش می‌کنم خانمها و آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. کلیات لایحه مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بورود در شور ماده واحده رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده واحده مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) در کلیات آخر لایحه نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت به ماده واحده و کلیات آخر لایحه رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش

میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه برای تصویب بمجلس سنا فرستاده میشود.

۹ - معرفی آقای دکتر فتح‌الله سعادت بمعاونت پارلمانی وزارت اطلاعات بوسیله آقای رهنما وزیر اطلاعات

نایب رئیس - آقای رهنما بفرمائید.

رهنما (وذیر اطلاعات) - با اجازه نمایندگان محترم مجلس شورای ملی آقای فتح‌الله سعادت را بعنوان معاون پارلمانی وزارت اطلاعات معرفی مینماید (نمایندگان - مبارک است).

۱۰ - طرح گزارش شور اول کمیسیون کشور راجع به لایحه الحاق يك تبصره به قانون ارزش گواهینامه فارغ التحصیلان آموزشگاههای رانندگی و مکانیکی ارتش مصوب سال ۱۳۳۵

نایب رئیس - گزارش شور اول الحاق يك تبصره بقانون ارزش گواهینامه فارغ التحصیلان آموزشگاههای رانندگی و مکانیکی ارتش مصوب سال ۱۳۳۵ مطرح است قرائت میشود

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش شور اول از کمیسیون کشور

بمجلس شورای ملی

کمیسیون کشور در جلسه چهارشنبه اول دیماه ۱۳۵۰ با حضور نمایندگان دولت لایحه شماره ۷۴۱۴ مورخ ۱۳۵۰/۸/۲۴ دولت راجع به الحاق يك تبصره بقانون ارزش گواهینامه فارغ التحصیلان آموزشگاههای رانندگی و مکانیکی ارتش مصوب سال ۱۳۳۵ را که بشماره ۸۲ چاپ گردیده مورد رسیدگی قرارداد و با مختصر اصلاحی تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بشرح زیر بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه قانون الحاق يك تبصره بقانون ارزش گواهینامه فارغ التحصیلان آموزشگاههای رانندگی و مکانیکی ارتش مصوب سال ۱۳۳۵

ماده ۱۹ احده - تبصره ذیل بقانون ارزش گواهینامه فارغ التحصیلان آموزشگاههای رانندگی و مکانیکی ارتش مصوب ۲۳ فروردین ماه سال ۱۳۳۵ اضافه میشود.

تبصره - در مورد کادر رانندگی و مکانیکی ژاندارمری کل کشور تعیین و تثبیت ارزش گواهینامه‌های

مندرج در این قانون برای وسایل نقلیه موتوری موجود در آن سازمان با ژاندارمری کل کشور خواهد بود.

مخبر کمیسیون کشور - اکبر مسعودی

گزارش شور اول از کمیسیون نظام بمجلس شورای ملی کمیسیون نظام در جلسه ۱۶ دیماه ۱۳۵۰ با حضور نمایندگان دولت لایحه الحاق يك تبصره بقانون ارزش گواهینامه فارغ التحصیلان آموزشگاههای رانندگی و مکانیکی ارتش مصوب سال ۱۳۳۵ را مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه کمیسیون کشور را عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

نایب رئیس - کلیات لایحه مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بورود در شور ماده واحده خواهش میکنم خانمها و آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده واحده مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادی نرسیده لایحه برای شور دوم به کمیسیونهای مربوط ارجاع می‌شود.

۱۱ - طرح گزارش شور اول کمیسیون دادگستری راجع به لایحه قانون تعیین و حفاظت علائم و نشانه‌های زمینی مربوط به نقشه برداری و تحدید حدود و حریم

نایب رئیس - گزارش شور اول تعیین و حفاظت علائم و نشانه‌های زمینی مربوط به نقشه برداری و تحدید حدود و حریم مطرح است قرائت میشود

(بشرح زیر قرائت شد)

گزارش شور اول از کمیسیون دادگستری

بمجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه ۱۳ آذرماه ۱۳۵۰ با حضور نمایندگان دولت لایحه شماره ۷۸۹۴ - ۱۳۵۰/۸/۲۴ راجع به حفاظت علائم و نشانه‌های زمینی مربوط به نقشه برداری و تحدید حدود و حریم را که بشماره ۶۹ چاپ شده است مطرح کرد و با اصلاحاتی بشرح زیر مورد تصویب قرارداد.

اینک گزارش شور اول آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه قانون تعیین و حفاظت علائم و نشانه‌های زمینی مربوط به نقشه برداری و تحدید حدود و حریم

ماده ۱۵ - علائم و نشانه‌های زمینی از نظر این قانون به دو دسته تقسیم می‌شوند:

الف - علائم و نشانه‌های مربوط به نقشه برداری که موقعیت يك نقطه را از لحاظ مختصات یا طول و عرض جغرافیائی و ارتفاع نسبت به مبدأ زمین مشخص میکند.

ب - علائم و نشانه‌های مربوط به تحدید حدود املاک و حریم.

ماده ۲۵ - علائم مذکور در ماده ۱ از نظر مشخصات بر چهار نوع میباشد:

الف - علائمی که بر روی سنگهای طبیعی حک میشود.

ب - علائمی که در روی زمین مستقلاً احداث میشود.

ج - علائم و نشانه‌هایی که در بدنه ساختمانها نصب میگردد.

د - نقاطی که بعنوان علامت نقشه برداری تعیین و اعلام میشود.

تبصره ۱ - مشخصات ساختمانی علائم و نشانه‌های مذکور از حیث شکل و ابعاد و طرز نصب و انتخاب محل و تعداد برابر آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط شورای عالی جغرافیائی کشور تهیه و بتصویب هیئت وزیران میرسد.

تبصره ۲ - اقدام به نصب هر گونه نشانه و علائم در مناطق ممنوعه و حفاظت شده نیروهای مسلح شاهنشاهی و سازمان‌های ارتشی کشور مستلزم کسب موافقت قبلی از مقامات مربوط خواهد بود.

ماده ۳۵ - کلیه مؤسسات دولتی و مؤسسات وابسته بدولت و شهرداریها که بمنظور عملیات نقشه برداری یا تحدید حدود و یا تعیین حریم احتیاج به نصب علائم و نشانه‌هایی دارند باید با اطلاع قبلی به مالک یا نماینده او و مستأجر علائم مذکور را در هر نوع زمین و ساختمان اعم از خصوصی یا دولتی یا ملی یا موقوفه نصب نمایند در صورت ممانعت یا اجازه دادستان شهرستان نسبت به نصب علائم اقدام خواهد شد.

ماده ۴۵ - هرگونه ضرر و زیانی که در نتیجه نصب نشانه ها و علائم در اراضی و ساختمانها به مالکین و مستأجرین وارد شود در صورتیکه باتوافق طرفین جبران نشود متضرر میتواند بدادگاه صلاحیتدار مراجعه نماید.

تبصره - در مورد علائم و نشانه های موقت سازمان نصب کننده موظف است پس از اتمام کار نقشه برداری علائم و نشانه های مزبور را به هزینه خود از محل خارج نماید در این مورد هرگاه ضرر و زیانی وارد شود خسارت وارده بنحوفوق جبران خواهد شد.

ماده ۵۵ - مؤسسات دولتی و یا وابسته بدولت و شهرداریها میتوانند برج یا گنبد یا نقاطی از یک ساختمان را بعنوان علامت نقشه برداری در نظر بگیرند و در این صورت باید مراتب را به مالک و در مورد املاک و ابنیه موقوفه به متولی و اداره اوقاف محل در صورت داشتن متصدی یا مستأجر علاوه بر مالک بآنان نیز کتاباً اطلاع دهند. مالک یا اداره اوقاف یا متولی یا متصدی یا مستأجر ساختمان حق ندارند بدون اطلاع اداره و مؤسسه مربوط نقاطی را که بعنوان علامت نقشه برداری تعیین شده تغییر داده و یا خراب نمایند.

ماده ۶۵ - در صورتیکه مالک ملک و یا متولی و یا متصدی موقوفه بخواهند هرگونه تغییری در ساختمان و زمین بدهند که موجب تغییر محل علامت نصب شده یا نقطه اعلام شده بشود باید مراتب را یک ماه قبل با اطلاع سازمان مربوط برسانند. سازمان مربوط مکلف است حداکثر ظرف یکماه از تاریخ اطلاع متقاضی رأساً اقدامات ضروری مربوط به تغییر محل علامت را انجام دهد و پس از انقضای مدت مذکور در صورتیکه سازمان مربوط اقدام ننموده مالک ملک یا متولی و یا متصدی موقوفه مجازند نسبت به تجدید بنا و برداشتن علامت اقدام نمایند در این صورت مشمول پرداخت هزینه مندرج در ماده ۷ نخواهند بود. در ابنیه تاریخی نصب و برداشتن علائم و نشانه ها باموافقت وزارت فرهنگ و هنر انجام خواهد گرفت.

ماده ۷۵ - هر کس علائم و نشانه های دائمی یا موقت را برداشته و یا خراب نماید ملزم به پرداخت هزینه برقراری

نصب مجدد و هزینه های مربوط به تعیین موقعیت مجدد آن نقطه میباشد.

اجرای این ماده مناع از تعقیب کفبری مرتکبین طبق مقررات مربوط نخواهد بود.

ماده ۸۵ - مؤسساتیکه اقدام به نصب علائم و نشانه های مذکور در این قانون مینمایند باید بصورت کامل آنها را باتعین مشخصات و موقعیت آنها با ذکر نام مالکین یا مستأجرین یا متولیان حسب مورد بکدخدای بخشدار - ژاندارمری و شهرداری و فرمانداری مربوط اطلاع دهند مأمورین مذکور موظفند که در حوزه مأموریت خود در حفظ و نگهداری علائم نظارت و مراقبت کامل بنمایند همچنین اداره نصب کننده علامت يك نسخه از صورت مذکور را بسازمان جغرافیائی کشور ارسال خواهد داشت.

ماده ۹۵ - هرگاه شهرداریها و یا مؤسسات دولتی برای انجام امور عمرانی مجبور به تخریب یکی از علائم و نشانه ها بشوند باید مراتب را قبلاً با اطلاع سازمان نصب کننده علامت برسانند تا ترتیب تجدید و تغییر محل آن داده شود.

مخبر کمیسیون دادگستری - دکتر محمد رضا تنکابنی گزارش شور اول از کمیسیون دارائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون دارائی در جلسه ۱۵ آذر ماه ۱۳۵۰ با حضور نمایندگان دولت لایحه حفاظت علائم و نشانه های زمینی مربوط به نقشه برداری و تحدید حدود و حریم را که بشماره ۶۹ چاپ شده است مطرح و مصوبه کمیسیون دادگستری را در اینمورد تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش شور اول آنرا به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون دارائی - امان الله ریگی گزارش شور اول از کمیسیون کشور بمجلس شورای ملی

کمیسیون کشور در جلسه ۲۰ آذر ماه ۱۳۵۰ با حضور نمایندگان دولت لایحه حفاظت علائم و نشانه های زمینی مربوط به نقشه برداری و تحدید حدود و حریم را

که بشماره ۶۹ چاپ شده است مطرح و مصوبه کمیسیون دادگستری را در اینمورد تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش شور اول آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون کشور - اکبره سعودی گزارش شور اول از کمیسیون نظام بمجلس شورای ملی

کمیسیون نظام در جلسه ۲۱ آذر ماه ۱۳۵۰ با حضور نمایندگان دولت لایحه حفاظت علائم و نشانه های زمینی مربوط به نقشه برداری و تحدید حدود و حریم را که بشماره ۶۹ چاپ شده است مطرح و مصوبه کمیسیون دادگستری را در اینمورد تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش شور اول آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون نظام - روح الله جعفری گزارش شور اول از کمیسیون فرهنگ و هنر بمجلس شورای ملی

کمیسیون فرهنگ و هنر در جلسه ۲۲ آذر ماه ۱۳۵۰ با حضور نمایندگان دولت لایحه حفاظت علائم و نشانه های زمینی مربوط به نقشه برداری و تحدید حدود و حریم را که بشماره ۶۹ چاپ شده است مطرح و مصوبه کمیسیون دادگستری را در اینمورد تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش شور اول آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون فرهنگ و هنر - مجید محسنی مهر گزارش شور اول از کمیسیون راه به مجلس شورای ملی

کمیسیون راه در جلسه ۲۷ آذر ماه ۱۳۵۰ با حضور نمایندگان دولت لایحه حفاظت علائم و نشانه های زمینی مربوط به نقشه برداری و تحدید حدود و حریم را که بشماره ۶۹ چاپ شده است مطرح و مصوبه کمیسیون دادگستری را در اینمورد تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش شور اول آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون راه - حسین محمدیان خوانساری

نایب رئیس - کلیات لایحه مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ورود در شور موافق رأی میگیریم خواهش میکنم خانم ها و آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده اول مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۵ - علائم و نشانه های زمینی از نظرایین قانون به دودسته تقسیم می شوند:

الف - علائم و نشانه های مربوط به نقشه برداری که موقعیت يك نقطه را از لحاظ مختصات یا طول و عرض جغرافیائی و ارتفاع نسبت بیک مبدأ معین و مشخص میکند.

ب - علائم و نشانه های مربوط به تحدید حدود املاک و حریم.

نایب رئیس - در ماده اول نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادی هم نرسیده، ماده دوم قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۵ - علائم مذکور در ماده ۱ از نظر مشخصات بر چهار نوع میباشد:

الف - علائمی که بر روی سنگهای طبیعی حک میشود.

ب - علائمی که در روی زمین مستقلاً احداث میشود.

ج - علائم و نشانه هایی که در بدنه ساختمانها نصب میگردد.

د - نقاطیکه بعنوان علامت نقشه برداری تعیین و اعلام میشود.

تبصره ۱ - مشخصات ساختمانی علائم و نشانه های مذکور از حیث شکل و ابعاد و طرز نصب و انتخاب محل و تعداد برابر آئین نامه ای خواهد بود که توسط شورای عالی جغرافیائی کشور تهیه و بتصویب هیئت وزیران میرسد.

تبصره ۲ - اقدام به نصب هرگونه نشانه و علائم در مناطق ممنوعه و حفاظت شده نیروهای مسلح شاهنشاهی و سازمان های ارتشی کشور مستلزم کسب موافقت قبلی از مقامات مربوط خواهد بود.

نایب رئیس - در ماده دوم نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادی هم نرسیده ماده سوم قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۳ - کلیه مؤسسات دولتی و مؤسسات وابسته بدولت و شهرداریها که منظور عملیات نقشه برداری یا تحدید حدود و بتعیین حریم احتیاج به نصب علائم و نشانه هائی دارند باید با اطلاع قبلی به مالک یا نماینده او و مستأجر علائم مذکور را در هر نوع زمین و ساختمان اعم از خصوصی یا دولتی یا ملی یا موقوفه نصب نمایند در صورت ممانعت با اجازه دادستان شهرستان نسبت به نصب علائم اقدام خواهد شد.

نایب رئیس - در ماده سوم نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

پیشنهاد میکنم در قسمت آخر ماده ۳ بجای کلمه ممانعت جمله «در صورت عدم موافقت صاحبان حق» گذاشته شود.

نایب رئیس - ماده ۴ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۴ - هرگونه ضرر و زیانیکه در نتیجه نصب نشانهها و علائم در اراضی و ساختمانها به مالکین و مستأجرین وارد شود در صورتیکه باتوافق طرفین جبران نشود متضرر میتواند بدادگاه صلاحیتدار مراجعه نماید.

تبصره - در مورد علائم و نشانههای موقت سازمان نصب کننده موظف است پس از اتمام کار نقشه برداری علائم و نشانههای مزبور را بهزین خود از محل خارج نماید در این مورد هرگاه ضروریانی وارد شود خسارت وارده بنحوفوق جبران خواهد شد.

نایب رئیس - در ماده چهارم نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

پیشنهاد مینمایم:

الف - ماده ۴ حذف شود.

ب - تبصره ماده ۴ بصورت ذیل اصلاح وجانشین ماده ۴ شود.

ماده ۴ - در مورد علائم و نشانههای موقت سازمان

نصب کننده موظف است پس از اتمام کار نقشه برداری علائم و نشانههای مزبور را بهزین خود از محل خارج نماید. در این مورد و هم چنین در مورد نصب دائمی نشانههای و علائم در اراضی و ساختمانها ضرر و زیان وارده بمالکین و مستأجرین باید جبران شود در صورت عدم توافق دادستان با نظر کارشناس میزان آن را تعیین مینماید.

انوشیروانی

ریاست معظم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینمایم که قسمت آخر ماده ۴ بعد از جمله جبران نشود بشرح زیر اصلاح شود.

با نظر کارشناس رسمی تعیین و پرداخت خواهد شد.

جندقی

نایب رئیس - ماده پنجم قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۵ - مؤسسات دولتی و یا وابسته بدولت و شهرداریها میتوانند برج یا گنبد یا نقاطی از یک ساختمان را بعنوان علامت نقشه برداری در نظر بگیرند و در این صورت باید مراتب را بمالک و در مورد املاک و ابنیه موقوفه بمتولی و اداره اوقاف محل و در صورت داشتن متصدی یا مستأجر علاوه بر مالک بآنان نیز کتباً اطلاع دهند.

مالک یا اداره اوقاف یا متولی یا متصدی یا مستأجر ساختمان حق ندارند بدون اطلاع اداره و مؤسسه مربوط نقاطی را که بعنوان علامت نقشه برداری تعیین شده تغییر داده و یا خراب نمایند.

نایب رئیس - در ماده پنجم نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادی هم نرسیده. ماده ششم قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۶ - در صورتیکه مالک ملک و یا متولی و یا متصدی موقوفه بخواهند هرگونه تغییری در ساختمان و زمین بدهند که موجب تغییر محل علامت نصب شده یا نقطه اعلام شده بشود باید مراتب را یک ماه قبل با اطلاع سازمان مربوط برسانند. سازمان مربوط مکلف است جدا کثرتर्फ یکماه از تاریخ اطلاع متقاضی رأساً اقدامات ضروری مربوط به تغییر محل علامت را انجام دهد و پس از انقضای مدت مذکور در صورتیکه سازمان مربوط اقدام

نموده مالک ملک یا متولی و یا متصدی موقوفه مجازند نسبت به تجدید بنا و برداشت علامت اقدام نمایند در این صورت مشمول پرداخت هزینه مندرج در ماده ۷ نخواهند بود. در ابنیه تاریخی نصب و برداشتن علائم و نشانهها با موافقت وزارت فرهنگ و هنر انجام خواهد گرفت.

نایب رئیس - در ماده ۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادی هم نرسیده ماده ۷ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۷ - هر کس علائم و نشانههای دائمی یا موقت را برداشته و یا خراب نماید ملزم به پرداخت هزینه برقراری نصب مجدد و هزینههای مربوط به تعیین موقعیت مجدد آن نقطه میباشد.

اجرای این ماده مانع از تعقیب کیفری مرتکبین طبق مقررات مربوط نخواهد بود.

نایب رئیس - در ماده ۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینمایم که کلمه عمداً به بعد از جمله «بنا موقت را» در سطر اول ماده ۷ اضافه شود.

جندقی

نایب رئیس - ماده ۸ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۸ - مؤسساتیکه اقدام به نصب علائم و نشانههای مذکور در این قانون مینمایند باید صورت کامل آنها را بتعیین مشخصات و موقعیت آنها با ذکر نام مالکین یا مستأجرین یا متولیان حسب مورد بکدخدای بخشدار، ژاندارمری و شهربانی و فرمانداری مربوط اطلاع دهند مأمورین مذکور موظفند که در حوزه مأموریت خود در حفظ و نگهداری علائم نظارت و مراقبت کامل بنمایند همچنین اداره نصب کننده علامت يك نسخه از صورت مذکور را بسازمان جغرافیائی کشور ارسال خواهد داشت.

نایب رئیس - در ماده هشتم نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادی هم در این ماده نرسیده، ماده نهم قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

ماده ۹ - هرگاه شهرداریها و یا مؤسسات دولتی برای انجام امور عمرانی مجبور به تخریب یکی از علائم و نشانهها بشوند باید مراتب را قبلاً با اطلاع سازمان نصب کننده علامت برسانند تا ترتیب تجدید و تغییر محل آن داده شود.

نایب رئیس - در ماده نهم نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینمایم که ماده ۹ بشرح زیر اصلاح شود.

ماده ۹ - هرگاه شهرداریها و یا مؤسسات دولتی برای انجام امور عمرانی مجبور به تخریب علائم و نشانهها باشند بر طبق ماده ۶ عمل خواهند نمود.

جندقی

نایب رئیس - لایحه و پیشنهادها برای شور دوم به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۱۲- طرح و تصویب گزارش يك شورى كميسيون محاسبات راجع بلايحه بودجه سال ۱۳۵۱ مجلس شورى ملي و ابلاغ به كارپردازى مجلس شورى ملي

نایب رئیس - گزارش يك شورى بودجه سال ۱۳۵۱ مجلس شورای ملی مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون محاسبات بمجلس شورای ملی

کمیسیون محاسبات در جلسه شنبه ۲ بهمن ماه ۱۳۵۰ با حضور آقای دکتر اعتمادی کارپرداز لایحه شماره ۳۵۰۸ - ۱۴/۱۰/۱۳۵۰ مربوط به بودجه سال ۱۳۵۱ مجلس شورای ملی را که شماره ۱۳۲ چاپ گردیده مورد رسیدگی قرارداد و با اصلاحی تصویب کرد. اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه قانون بودجه سال ۱۳۵۱

مجلس شورای ملی

ماده ۱ - برای پرداخت هزینههای پرسنلی و اداری یکساله ۱۳۵۱ مجلس شورای ملی مبلغ

۴۳۵۰۰۰۰۰ ریال بکار برداری مجلس شورای ملی اعتبار داده میشود که با تصویب هیأت رئیسه مجلس شورای ملی بمصرف برساند.

تبصره - منظور از مفاد تبصره قانون متمم بودجه سال ۱۳۵۰ مجلس شورای ملی این است که ابتدا مدت ارفاقی بسنوات خدمت مستخدم اضافه شده و در صورت احراز شرایط بازنشستگی حکم لازم صادر گردد.

ماده ۲۵ - بمنظور تجهیز و تعمیرات اساسی و تأسیسات و هزینه های تأسیساتی ساختمانهای مجلس شورای ملی مبلغ پنجاه میلیون ریال بکار برداری مجلس شورای ملی اعتبار داده میشود که با تصویب هیأت رئیسه مجلس شورای ملی بمصرف برساند.

مخبر کمیسیون محاسبات - سعید پدramی
نایب رئیس - همکاران محترم با توجه به تابلو از جلسه خارج شوند. کلیات لایحه بودجه مجلس شورای ملی مطرح است آقای فرهادپور بفرمائید.

فرهادپور - بنده حرفی ندارم که در حضور تعداد کمتری از ۲۲۹ نفر نمایندگان اکثریت صحبت کنم
ایلخانی پور - از اقلیت فقط دو نفر هستند.
اکبر مسعودی - از ۳۶ نفر اقلیت فقط چهار نفر هستند.

فرهادپور - بهر حال سرمشق میگیرند، ولی آنچه که در این جا حاکم است رأی اکثریت عددی شماست و چه بهتر که این رأی را با شنیدن مطالب ناطق یا سخنگوی حزب مخالف با قضاوت صحیح بدهید و گرنه بودن در راهروها و رأی دادن بعدی نمیتواند ملاک و ضابطه صحیحی باشد بهر حال همکاران محترم بخصوص نمایندگان فراکسیون حزب ایران نوین شاهد و ناظر نطق جامع و طولانی یکساعته رئیس محترم دولت در اطراف اهمیت بودجه مملکتی و اشاره باین اصل که متخصصین تنظیم بودجه ابتکارات تازه، روشهای نو و رسا و گویا برای من نهایت اسباب تأسف است که در همین جلسه که در اهمیت تنظیم بودجه حتی استدلال به قطر کتاب و ضرورت مطالعه بیشتر در آنچه که تهیه شده

است منکی بود بودجه ای برای مجلس شورای ملی که خود تصویب کننده و ناظر بر بودجه مملکتی است باین صورت و باین کیفیت بساخت مقدس مجلس شورای ملی تقدیم میشود از نظر اعضای حزب مردم باین لایحه نمیتوانیم نام بودجه بگذاریم مدافین اکثریت که از پس فردا در دفاع از لایحه منطقی و استدلالشان منکی است بر ماده بندی، تقسیم بندی، رده بندی، کدگذاری و نشان دادن مخارج در کانالهای بخصوص من نمیدانم از این لایحه باین کیفیت بچه صورت دفاع خواهند کرد ولی یقین دارم (عباس میرزائی - دفاع خواهیم کرد) بله خواهید کرد انتظار میزانی نداریم (عباس میرزائی - چون ایمان داریم) بله چون ایمان دارید که بکجا باید لایحه بآن طرز و تفصیل نوشته شود پس بآن ایمان ندارید و بکجا باید باین ترتیب درست در دو سطر نوشته شود که باین ایمان دارید اگر قرار است بودجه بصورت درست بعنوان اعتبار در اختیار کار برداری گذاشته شود شما که بدولتان بیشتر از اینها اعتماد دارید چرا بودجه را بطور درست بصورت اعتبار در اختیار وزراء نمیگذارید؟ (بکنفر از نمایندگان بودجه مملکتی است) چه فرقی میکند بودجه بودجه است باید رقم و عدد و ماده داشته باشد و تحت یک ضابطه ای بخرج برسد من یقین دارم که آقای دکتر الموتی مجدداً در دفاع از این لایحه خواهند گفت که اقلیت در مخالفت با بودجه ای که مقرر می خودشان مستتر است مخالفت کرد برای روشن شدن ذهن ایشان باید عرض کنم اظهار عقیده در یک لایحه، مخالفت با یک لایحه بخصوص از طرف یک حزب سیاسی بیک فراکسیون متشکل، علل و موارد مختلف دارد یک وقت هست با اصل لایحه مخالفیم یک وقت هست با موادی در آن لایحه مخالفیم که پیشنهاد میدهم پیشنهاد حذف میدهم پیشنهاد اصلاح میدهم اگر قبول کردید و نظرات ما را پذیرفتید و اصلاح شد ما هم موافق میشویم ولی اگر شما بادلالی که مخالف بودیم موافقت نکردید و قبول نکردید نبایستی انتظار داشته باشید که با یک لایحه ای که ما با قسمتی از موادش مخالفیم چون بعضی موادش مورد اتفاق همه است بیائیم رأی بدهیم بخصوص در بودجه رأی مخالف مایل یک لایحه بودجه بهیچوجه دلیل مخالفت با کلیه ارقام و خرجهای

آن نیست که در اینجا بیایند بمابگویند که در یک بودجه ای که مربوط به خرج ها است و یا در متمم بودجه که برای فرهنگیان فکر شده بود رأی مخالف دادند این مخالفت چه بسا از نظر کمی مبلغ باشد چه بسا مربوط به سایر موارد باشد چه مخالفت با یک لایحه چه بسا ممکن است مربوط بدستگاه اجرا کننده آن باشد چه بسا مخالفت با فرم تنظیم لایحه باشد مادر تمام موارد هر وقت ایرادی داشته باشیم تذکر میدهم مخالفت میکنیم حرف منطقی ما را اگر پذیرفتید ممنون و متشکر میشویم و همسراه شما رأی میدهم اگر ما را قانع کردید بآنچه گفتیم صحیح نبوده است ما اینقدر لجاج نداریم تسلیم میشویم ولی اگر نخواستید بحرف منطقی تسلیم شوید این توقع را نداشته باشید که اگر من وعده زیادی از شما مرامر معاش مان مستتر در مواد لاین لایحه است بخاطر این اصل یک مطلبی که صحیح نمیدانم رأی مثبت بدهیم بهیچ مناسبت ما این کار را نخواهیم کرد. عنوان این لایحه نیز لایحه بودجه سال ۱۳۵۱ مجلس شورای ملی نیست بنویسید اعتبارات در اختیار کار برداری، درست است متن ماده هم همین را میگوید که ۴۳۵ میلیون ریال یا چهل و سه میلیون و پانصد هزار تومان در اختیار کار برداری میگذارند که بهر کیفیت که خواستند خرج کنند سابقه دارد بودجه های گذشته مجلس شورای ملی را ببینید برای ما اسباب سرفرازی نیست در جلسه ای که راجع به بودجه و شرایط تنظیم بودجه بآن حد پافشاری و اصرار و تأکید و تبلیغ میشود بیک چنین ورقه ای اسم بودجه بگذاریم (احسن) مجلس که از مختصاتش تصویب بودجه است خودش باید سرمشق باشد برای سایر دستگاهها این بودجه مواد می خواهد بنده باید بدانم در این بودجه برای مستخدمین مجلس چه فکری کرده اید باین افزایش هزینه زندگی بآنها چیزی داده اید؟ (رضوی - داده اند) نداده اند گذاشتند در اختیار کار برداری که بعداً اگر خواستند بدهند و اگر نخواستند ندهند (رضوی - چرا آدمیزد؟) بنده قصد دادزدن ندارم جناب رضوی ولی گاهی اوقات دفاعهای بی پایه آقایان که معلوم نیست بچه قصدی است هر آدم خون سردی را از کوره در میکند. شما این را خوانده اید؟ کجای این لایحه نوشته است که داده اند (رضوی - بنده میدانم که داده اند)

(مهندس صائی - بودجه تفصیلی دارد) بودجه تفصیلی را منم بعنوان نماینده مجلس باید ببینم این مسئله اعتبار در اختیار کار برداری یا تصویب هیئت رئیسه که مافقط بیک نفر از هیئت رئیسه رأی دادیم (دکتر الموتی - آن راهم رأی ندادید) چرا به جناب آقای رئیس رأی دادیم یعنی بمقام ریاست رأی دادیم (دکتر الموتی - آقای رامبد در هیئت رئیسه تشریف دارند) جناب آقای رامبد در هیئت رئیسه تشریف می آورند ولی تصمیمات هیئت رئیسه با اکثریت است اعتبارات در اختیار کار برداری است بنده با حفظ احترام شخصی نسبت به فرد فرد آقایان بحثم راجع به اصل است این بحثی که میکنم خدای نکرده سوء تعبیر نشود که ما مخالفان باین لایحه مربوط به ماده یا موادی که در آن هست نیست حتی مربوط به مقامی که بر این نظرات میکند نیست مربوط به فرم تنظیم لایحه بودجه است ما به کجا می خواهیم برسیم از یک طرف بودجه را به آن وسعت تهیه میکنید آنقدر کد و ماده و رقم درش میگذارید از یک طرف می آید یک اعتبار درست میدید در خودش هم نوشته شده است اعتبار در اختیار کار برداری بنده البته بیک کار برداران از نظر روابط شخصی احترام میگذارم (خنده نمایندگان) (دکتر اعتمادی - روابط شخصی نداریم) اجازه بفرمائید احترام خودم را نسبت بشما حفظ کنم (دکتر اعتمادی - رسمی باشد بهتر است) ولی باین طرز بودجه و به اینصورت بهیچوجه نمی توانم موافقت کنم استدعا میکنم اگر در کمیسیون محاسبات ریز این بودجه هست بودجه تفصیلی هست چه مانعی دارد که آنرا هم چاپ کنند و بضمیمه ذیل یک ماده واحده بدست تک تک نمایندگان بدهند که بدانیم این مبلغ به چه کیفیت خرج میشود به چه مصرفی میرسد برای کارکنان مجلس چه مزایایی در نظر گرفته شده و موارد مختلفه خرج چیست با خیال راحت ما هماهنگ با شما با اعتماد کامل بدستگاه اجرا کننده آن وقت ما هم رأی خواهیم داد ولی وقتی باینصورت است رأی کیود حزب ما را نگویند که بودجه مجلس شورای ملی هم رأی ندادند دلیلش در خودش مستتر است در این لایحه شما تبصره ای گذاشتید که صد درصد تبصره جنبه

استخدامی دارد ما در بودجه کل کشور تبصره‌هایی که بودجه‌ئی نیست تجزیه می‌کنیم و بکمسیون استخدام یا به کمسیون‌های مربوط می‌رود بعد بصورت دیگری تصویب می‌رسد اگر آنروزی اصل این مطلب را می‌گذاشتید که به کمسیون استخدام میرفت (مهندس صائبی - تفسیر ماده است که قبلاً تصویب شده) امروز احتیاج به این تفسیر نداشتید آقای مهندس صائبی بله تفسیری است که سرنوشته استخدامی عده‌ای از مستخدمین مجلس راجع یا ناحق بخوبی نمیدانم به چه کیفیت تعیین میکند بنابراین این تبصره تبصره‌ای است استخدامی مسلماً بایستی بکمسیون استخدام برود در کمسیون استخدام روی این تبصره اظهار نظر بشود بنظر ما به آنچه که امروز بعنوان بودجه سال ۱۳۵۱ مطرح است بنام بودجه و بعنوان بودجه نمیشود رأی داد ما اینرا بودجه تلقی نمی‌کنیم اعتباری است در اختیار کارپردازی اگر لازم دارید تصویب چنین رقمی را که در بودجه کل کشور بر این اساس منظور بشود و این مقدم مطرح بشود تیر و عنوان را عوض بفرمائید در بودجه کل این رقم را منظور میکنند کمسیون محاسبات مجلس شورای ملی که بموجب مواد آئین‌نامه مجلس وظائفی دارد بوظیفه خودش عمل بکند بودجه تفصیلی مجلس را ضمیمه این ماده بفرمائید تا یکی یکی ببینیم در این زمینه اظهار عقیده بکنیم و با چشم باز با خیال راحت با آگاهی کامل چه بسا که هماهنگ باشیم بتوانیم به لایحه رأی بدهیم ولی به اینصورت تصور نمی‌کنم این لایحه مورد موافقت فراکسیون حزب مردم قرار بگیرد (احسن).

نایب رئیس - آقای دکتر اعتمادی بفرمائید.

دکتر اعتمادی (کارپرداز) - با کسب اجازه از همکاران محترم جناب فرهادپور دوست عزیز بنده مسائلی را در اینجا مطرح فرمودند که از نظر بودجه عمومی شاید تا اندازه‌ای صحیح باشد و اما این مسائل بنده تصور نمی‌کنم بهیچوجه ربطی ببودجه مجلس شورای ملی داشته باشد بچند دلیل که خود ایشان هم خیال می‌کنم خیلی بهتر وارد باشند ایشان تصور می‌فرمایند بودجه‌هایی که امروز می‌آید مثل سابق که بودجه‌هایی تفصیلی می‌آمده کمسیون

بودجه و در کمسیون بودجه ماهها و سالها خاک می‌خورد تا بتدریج بودجه‌های بعضی از وزارتخانه‌ها را بدهند و اینها بتوانند بقران خرج کنند باین دلیل کارها پیش نمی‌رفت آخر سال يك مقدار از اعتبارات که باید خرج بشود نمی‌شد اسمش را می‌گذاشتند صرفه‌جویی و هرچه بیشتر این صرفه‌جویی رقمش بالا بود بفع کسانی بود که از صرفه‌جویی‌ها دو درصد گیرشان می‌آمد آنها هم اصراری نداشتند که بودجه‌های تفصیلی را سریعتر بگذرانند که این موارد را هم خود ایشان واردند الآن بودجه‌هایی که از دولت می‌آید بر اساس فصول و مواد است و بطور در بست تکلیف آنها با دفتر بودجه است و اما اینکه فرمودند بودجه چرا بکمسیون‌ها نرفته بموجب ماده ۱۹۵ آئین‌نامه بودجه مجلس شورای ملی فقط بکمسیون محاسبات می‌رود آئین‌نامه را اصلاح بفرمائید آنوقت تمام کمسیون‌ها بودجه ارجاع میشود بودجه مجلس ابتدا بتصویب هیئت رئیس میرسد که البته لیدر محترم فراکسیون شما هم آنجا تشریف دارند صورت جلسات هیئت رئیس هم هست اگر در آنجا ایرادی بوده بنده فرمایشاتتان را قبول می‌کنم بعد از هیئت رئیس بودجه تقدیم مجلس شورای ملی میشود و سپس بکمسیون محاسبات ارجاع میگردد در کمسیون محاسبات جناب آقای اخوی نایب رئیس کمسیون هستند و تشریف هم دارند مربوط بخود آقایان هم هست مذاکرات کمسیون محاسبات هم موجود است اگر فرمایشی بود بنیاد می‌فرمودند بعلاوه طبع کار مجلس، طبع کار اداره نیست ما شعبه و اداره‌ای خارج از این چهار دیواری نداریم و نه هیچ جا ارتباطی با دستگاه دیگری، بودجه ما بطور اعم دو قلم بیشتر نیست یکی حقوق است و مزایای یکی مخارج اداری روزانه است که مخارج اداری روزانه مجلس هم نمیتواند تابع مقررات خاصیکه منظور نظر است باشد بدلیل اینکه اگر دو جلسه بیشتر طول بکشد مخارج يك رقم می‌رود بالا که آنرا باز هم ما بخواهیم متمم بودجه بدهیم و اصلاح بودجه بدهیم درست نیست راجع بکارمندان خیلی داد سخن دادند نفهمیدم چطور در قسمت اول سخنرانی برای کارمندان دلسوزی کردند

و باز در مورد آن تبصره که مربوط برفاه حال آنها است يك قدری اشکال فرمودند (فرهادپور - اشکال نیست در فرم تنظیم لایحه ایراد بود) بعلاوه مادر مجلس قانونی نداریم که هر روز بگوئیم، تنها قانون خاصی را که مجلس سال بسال می‌گذرانند بودجه است اگر به سوابق بودجه‌ها مراجعه و ملاحظه فرموده‌اید که تبصره‌های غیر بودجه‌ای را از بودجه برداشته‌اند بدلیل تصویب فوریت بودجه است نه دلایل دیگر اینرا هم توجه داشته باشید که سابقه دارد و خود آقایان وارد هستند، خوب یادم هست که هر وقت بنا بود بودجه تنظیم بشود بنام وزارتخانه‌ها می‌نوشتند که ما بودجه را داریم تنظیم می‌کنیم اگر تبصره‌ای دارید بدهید و هر کس هر درد دلی داشت بصورت تبصره اضافه می‌کرد در این چند سال اخیر بدلیل سرعت عمل و بدلیل فوریت بودجه تبصره‌های غیر بودجه‌ای را ضمیمه بودجه نمی‌کنند و نیست بعلاوه در این چیزی که ملاحظه می‌فرمائید پرداخت‌هاست نحوه پرداخت مطرح است که باین صورت آمده و مسئله چیز دیگری نیست چون اصل موضوع در متمم بودجه حل شده و فقط مسئله پرداخت است و مسلماً هم جنبه بودجه‌ای دارد که هم ما باید پردازیم و هم دستگاه باز نشستگی راجع به ریز و تفصیل بودجه فرمودند معمولاً ریز و تفصیل هم به هیئت رئیس می‌آید و هم بکمسیون محاسبات می‌آید و هم در تفریح بودجه است خوشبختانه تمام مسائلی که فرمودید بر اساس همان ضوابط که فرمودید تخصیص داده خواهد شد و بتصویب هیئت رئیس میرسد و بعد از آن خرج میشود و مایک قلم خرج بدون تصویب هیئت رئیس نداریم بنابراین اگر مایل هستند دوستان عزیز ما هر کدام از موارد را که بخواهند از بودجه تفصیلی در دفاتر حسابداری مجلس که بسیار منظم و مرتب هم هست وجود دارد در اختیارتان هست و اگر میل دارید بفرمائید تا تقدیم شود و از آن بابت فکر نمی‌کنم جای نگرانی باشد و ناراحتی ایجاد شده باشد چون بنده عرض کردم بودجه از نظر مجلس غیر از یک دستگاه اداری است و ما در يك محدوده بسیار محدود عمل می‌کنیم و دو مبلغ اساسی بیشتر نداریم یکی مسئله مخارج روزانه است و یکی مسئله

پرداخت‌های به کارمندان است، اما در مورد کارمندان بنده فکر می‌کنم اگر بطور متوسط حساب کنیم کارمندان مجلس یکی از مرفه‌ترین نوع کارمندان باشند و هر نوع کمک یا هر نوع مساعدت که باقتضای فصل و باقتضای مشکلات لازم باشد بدون اینکه کسی حتی تقاضا بکند این کمک‌ها شده است بنابراین از نظر کارمندان همه ما می‌دانیم این است که کارمندان همه باید مرفه باشند و کارمند مجلس هم باید مرفه باشد بدلیل محدودیت و پر کاری که دارد و هر موقع زمان که این مسائل مطرح شده بدون اینکه سرو صدا و داد و بیدادی شده باشد این مسائل اصلاح شده و در اختیارشان گذاشته شده بنابراین نگران رفاه حال کارمندان مجلس نباشید و اگر پیشنهاد بهتری دارید و راه بهتری ارائه می‌فرمائید بفرمائید تا مطالعه کنیم و اگر فکر بهتری بود با کمال میل عمل می‌کنیم بهر حال بنده فکر نمی‌کنم بآن صورت شدت وحدت مسئله بصورت يك دفعه و غیر قابل رویت از نظر دوستان و همکاران در مجلس مطرح شده باشد که هیچ اطلاعی نداشته باشند و اینها همه مسائلی است که بحث شده و صحبت شده و اینجا توضیحات کافی داده شده و فکر نمی‌کنم ایراد یا اشکالی از این نظر برای مجلس وجود داشته باشد (احسن).

نایب رئیس - نظر دیگری در کلیات لایحه نیست؟ آقای رامبد بفرمائید.

رامبد - موقعی که جناب آقای دکتر اعتمادی صحبت می‌کردند مجسم می‌کردم اگر آقای دکتر اعتمادی مورد احترام همه مانسبت به فصول و مواد يك بودجه‌ای از دولت می‌پرسیدند که اداره ۵۰ میلیون تومانی شما که يك اداره است در يك عبارت آوردید و بودجه‌اش را در اختیار کارپرداز یا رئیس مورد احترام می‌گذارید و این چنین جملات کلی و مؤدبانه و سیاستمدارانه که جناب آقای دکتر اعتمادی در اینجا عنوان فرمودند که بهیچ وجه ربطی با اساس بودجه نداشت تحویل ایشان میدادند ایشان چه فکر می‌کردند خیلی صادقانه به جناب آقای دکتر اعتمادی عرض می‌کنم «هر چه بگنجد نمکش میزند، وای بوقتی که بگنجد نمک» در تمام مجالس و در تمام ممالک قوه ناظر بر حسن اجرای قوانین بخصوص مالی

مجلس است و وقتی که خود ناظر و خود واعظ کمترین احترامی به مقررات نگذارد چه مقرراتی (اخلاقی - اینطور نیست) اینطور هست دوست من ، بودجه غیر از اعتبار است همانطور که دوست من آقای فرهادپور گفتند اگر قرار بود که مابهر کس اعتماد داریم درست بگوئیم این ۵۰ میلیون باین ۵۰ هزار میلیون که مربوط بدولت میشود در اختیار شما که همه دولت ها مورد تأیید و اعتماد اکثریت هاستند پس دیگر اصلا بحث بودجه پیش نمی آمد (صحیح است) مگر شما به جناب آقای نخست وزیر و حسن تدبیر ایشان از دید خودتان اعتماد ندارید پس چه لزومی دارد که بودجه تفکیکی ایشان را از عمرانی و اداری و غیره تصویب می کنید مگر آقای نخست وزیر به رئیس سازمان برنامه اش اعتماد ندارند پس چه لزومی دارد که فصول و مواد را بمواد فقره فقره تفکیک می کنند، ما بشما اعتماد داریم خودتان هم میدانید تعارف نیست بر اساس کار سابقتان اگر يك خطی هم بکنید این اعتماد سلب میشود ولی بانمام احترام و اعتقاد جناب آقای رئیس مجلس اصول را مانبايد فدای فرد بکنیم بودجه یعنی شما بفرمائید نه نهاد مجلس بلکه در اداره چقدر خرج میشود حتی چقدر خرج نوشت افزارش میشود و چقدر خرجهای دیگر میشود شاید این نمایندگان مجلس معتقد باشند که بمناسبت توسعه دموکراسی که بر اساس حزب شما پیش آمده خرج جشن مشروطیت چهار برابر بشود نماینده مجلس که قیم نمی خواهد وحدت و نظام و انضباط حزبی هم که حاکم شده بر همه چیز حتی مصالح مملکت پس از چه بیم دارید و چرا؟ لذا چه فرمایشات حضرت تعالی چه فرمایشات سایر آقایان که تشریف بیاورند و ساعتها صحبت بکنند جز آنچه که يك اصل غلط و يك سوء استفاده از خود مختاری بهیچ چیز دیگر تعبیر نمیشود و اسم این ورقه را نمی شود گذاشت بودجه مجلس بنده به آقای رئیس مجلس شورایی و بکارپردازان کمال احترام و اعتقاد را دارم ولی بحث در اصول ربطی به اجرا کننده ندارد اگر يك وزیر بخدای نکرده خیانت و نادرستی اش مسلم باشد که وزیر نخواهد بود پس وقتی ساعتها درباره يك مطلبی صحبت میشود اسائه ادبی نسبت به شخصی نیست من از آقای دکتر خطیبی استعفا میکنم که موافقت

بفرمائید اکثریت محترم به احترام اصولی که آقایان برای آن اینجا جمع شده اند عنایت بفرمائید و لایحه برگردد بکمیسیون مربوطه و بصورت بودجه مجلس شورایی بیاید آنوقت ماهم رأی خواهیم داد. (چند نفر از نمایندگان - آفرین).

نایب رئیس - آقای دکتر الموتی بفرمائید.

دکتر الموتی - بنده بسیار خوشوقت هستم که جناب رامبد و جناب فرهادپور در مخالفت با بودجه مجلس موافقتشان را با بودجه مملکت اعلام فرمودند. **رامبد** - تشریف نفرمائید ، مخالفت با بودجه مجلس نیست این ورقه ها بودجه نیست مخالفت با این ورقه ساختگی حزب شماس است.

عباس میرزانی - شما در هیئت رئیسه مجلس هستید، رئیس مجلس مورد احترام ماست.

دکتر الموتی - بنده تعجب می کنم جناب آقای رامبد در هیئت رئیسه تشریف دارند و تشریف داشتند و با حضور ایشان این لایحه بودجه مطرح شد و تصویب شد چطور این مطالب را نفرمودند نمیدانم شرکت جنابعالی در هیئت رئیسه بخاطر این است که اگر در مواردی ایرادی بنظرتان میرسد در هیئت رئیسه مطرح بفرمائید آنجا ما هم هستیم بحث می کنیم و حرفهای منطقی را قبول میکنیم، چرا آنوقت که در هیئت رئیسه تشریف داشتید و این لایحه تصویب شد این مطالب را نفرمودید و امروز در جلسه علنی میفرمائید البته نظر آنکه میفرمائید در صورت جلسه ثبت میشود و در هیئت رئیسه بحث میکنم ، کمیسیون محاسبات هم هست و ممکن است بر این اساس که پیشنهاد میکنید اگر هیئت رئیسه مجلس تصویب کرد بر همان اساس لایحه بودجه ای در سال آینده تنظیم بشود. اصولاً بودجه مجلس مثل بودجه دولت نیست که چندین هزار رقم در آمد و هزینه داشته باشد يك پولی در اختیار مجلس بابت هزینه گذاشته میشود، از مقرری و کلا و حقوق کارمندان و مقداری هزینه های جاری و در سالهای اخیر مقداری هزینه ساختمان و در کمیسیون محاسبات هم رسیدگی میشود و دوستان شما در آنجا هستند جناب آقای اخوی قاضی محترم نایب رئیس کمیسیون محاسبات هستند و اگر واقعا در آنجا شاهد این هستند که خدای نکرده دیناری بیهوده خرج

میشود جلوگیری کنند. البته خیال نمیکنم چنین چیزی باشد اگر ایرادی هست بفرمائید ممکن است بيك رقم خرجی که برای جشن مشروطیت میشود بگوئید کم است یا زیاد است این در کمیسیون محاسبات که مرجع رسیدگی است رسیدگی میشود اگر علاقمندی که بودجه مجلس بطور تفکیک ورقه ورقه حقوق کارمندان و مقرری نمایندگان و هزینه های جاری بمجلس بیاید در هیئت رئیسه مطرح بفرمائید ماهم هستیم مقام ریاست هم تشریف دارند و با حضور ایشان بحث میکنیم و يك بودجه تفصیلی خواهیم آورد ولی باز آن هم مثل بودجه تفصیلی دولت نخواهد بود که ده تا کتابچه بیاورند باز گزارشی در همین حدود خواهد شد با تفکیک چند مبلغ بنده با اصل فکر که بودجه مجلس بصورت ریز در بیاید هیچ مخالفتی ندارم اما در شرایط فعلی بهتر بود در هیئت رئیسه مطرح میفرمودید در حال حاضر باید بودجه مجلس تصویب بشود که رقم بودجه مجلس در بودجه عمومی گنجانیده شود که فرصت نیست بنده از مقام ریاست استعفا میکنم که مقرر بفرمایند صورت ریز مخارج را که به کمیسیون محاسبات میرود برای همه نمایندگان بفرستند که همه در جریان باشند ببینند چه هزینه هائی خواهد شد بنده صد درصد قبول میکنم ولی هیئت رئیسه ای که خودتان هم تشریف دارید فکر میکنم مورد اعتماد همه ما باشند (صحیح است) ما در آنجا کماری نداریم غیر از مقرری نمایندگان و حقوق کارمندان و مقداری هزینه جاری مجلس که رقمش زیاد نیست غیر از اینها هزینه دیگری وجود ندارد البته حق شماس است که میخواهد در این خرج نظارت داشته باشید با کمال میل در اولین جلسه هیئت رئیسه فرمایشات جنابعالی و آقای فرهاد پور را میگوئیم و در هیئت رئیسه بحث میکنم مانظر خاصی نداریم ولی باید عرض کنم مقام ریاست و هیئت رئیسه و کارپردازان مورد احترام ما هستند و درستی و صداقت و طرز کارشان مورد اعتماد همه است خود جنابعالی و بنده هم کراراً شده در هیئت رئیسه مسائلی پیش آمده که با هم هماهنگ بوده ایم خیلی موارد هم بوده که اختلاف سلیقه داشته ایم چون ما دلمان میخواهد کارهای مجلس روز بروز بهتر انجام بشود چه از نظر قانونگزاری چه از نظر امور اداری و بودجه ای بنابراین بنده فکر می کنم

این لایحه بمناسبت اینکه باید بودجه مجلس تصویب بشود تا در بودجه کل منظور شود فرصت اینکه برود به هیئت رئیسه و کمیسیون محاسبات نخواهد بود ولی همانطور که عرض کردم بنده خودم دنبال این کار هستم که صورت ریز هزینه های مجلس را برای همه نمایندگان بفرستند که همه در جریان هزینه های مجلس باشند و برای سال آینده هم انشاء الله شما و بنده و همه نمایندگان هستیم میشنیم در خدمتان بودجه برنامه ای و هر نوع بودجه ای که دلشان بخواهد ریز بودجه یا هر چیز دیگر بصورت لایحه بیاید مجلس با کمال میل اگر هیأت رئیسه تصویب کرد بنده هم با جنابعالی همراهی و همکاری میکنم که این کار بشود آنوقت آیا باز هم رأی خواهید داد نمیدانم میترسم سال دیگر ایراد دیگری بگیرید که الآن پیش بینی نمیکنیم آن ایراد را هم الآن بگیرد تالاقل در سال آینده در بودجه مجلس هماهنگ باشیم (احسنت).

نایب رئیس - نظر دیگری در کلیات لایحه نیست؟ (اظهاری نشد) بورود در شور مواد رأی میگیریم خانها و آقایانیکه موافقتن خواهش میکنم قیام فرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده اول قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

۱۵۵۶ - برای پرداخت هزینه های پرسنلی و اداری یکساله ۱۳۵۱ مجلس شورای ملی مبلغ ۴۳۵۰۰۰۰۰۰ ریال بکارپردازی مجلس شورای ملی اعتبار داده میشود که با تصویب هیأت رئیسه مجلس شورای ملی بمصرف برساند.

تبصره - منظور از مفاد تبصره قانون متمم بودجه سال ۱۳۵۰ مجلس شورای ملی این است که ابتدا مدت ارفاقی بسنوات خدمت مستخدم اضافه شده و در صورت احراز شرایط بازنشستگی حکم لازم صادر گردد.

نایب رئیس - در ماده يك نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

محترماً پیشنهاد مینماید:

عنوان لایحه بودجه سال ۱۳۵۱ مجلس شورای ملی به اعتبار در اختیار کارپردازی تبدیل شود. فرهادپور

مجلس است و وقتی که خود ناظر و خود واعظ کمترین احترامی به مقررات نگذارد چه مقرراتی (اخلاقی - اینطور نیست) اینطور هست دوست من ، بودجه غیر از اعتبار است همانطور که دوست من آقای فرهادپور گفتند اگر قرار بود که مابهر کس اعتماد داریم درست بگوئیم این ۵۰ میلیون یا این ۵۰ هزار میلیون که مربوط بدولت میشود در اختیار شما که همه دولت‌ها مورد تأیید و اعتماد اکثریت هاستند پس دیگر اصلا بحث بودجه پیش نمی‌آید (صحیح است) مگر شما به جناب آقای نخست‌وزیر و حسن تدبیر ایشان از دید خودتان اعتماد ندارید پس چه لزومی دارد که بودجه تفکیکی ایشان را از عمرانی و اداری و غیره تصویب می‌کنید مگر آقای نخست‌وزیر به رئیس سازمان برنامه‌اش اعتماد ندارند پس چه لزومی دارد که فصول و مواد را بنواد فقره فقره تفکیک می‌کنند، ما بشما اعتماد داریم خودتان هم میدانید تعارف نیست بر اساس کار سابقتان اگر یک خطی هم بکنید این اعتماد سلب میشود ولی با تمام احترام و اعتقاد جناب آقای رئیس مجلس اصول را ما نباید فدای فرد بکنیم بودجه یعنی شما بفرمائید نهادهای مجلس بلکه در هر اداره چقدر خرج میشود حتی چقدر خرج نوشت افزارش میشود و چقدر خرجهای دیگر میشود شاید این نمایندگان مجلس معتقد باشند که بمناسبت توسعه دموکراسی که بر اساس حزب شما پیش آمده خرج جشن مشروطیت چهار برابر شود نماینده مجلس که قیم نمی‌خواهد وحدت و نظام و انضباط حزبی هم که حاکم شده بر همه چیز حتی مصالح مملکت پس از چه بیم دارید و چرا؟ لذا چه فرمایشات حضرت تعالی چه فرمایشات سایر آقایان که تشریف بیاورند و ساعتها صحبت بکنند جز آنچه که يك اصل غلط و يك سوء استفاده از خود مختاری بهیچ چیز دیگر تعبیر نمیشود و اسم این ورقه را نمی‌شود گذاشت بودجه مجلس بنده به آقای رئیس مجلس شورایی و بکارپردازان که مال احترام و اعتقاد را دارم ولی بحث در اصول ربطی به اجرا کننده ندارد اگر يك وزیر خدای نکرده خیانت و نادرستی‌اش مسلم باشد که وزیر نخواهد بود پس وقتی ساعتها درباره يك مطلبی صحبت میشود اسانه ادبی نسبت به شخصی نیست من از آقای دکتر خطیبی استدعا میکنم که موافقت

بفرمائید اکثریت محترم به احترام اصولی که آقایان برای آن اینجا جمع شده‌اند عنایت بفرمائید و لایحه برگردد بکمیسیون مربوطه و بصورت بودجه مجلس شورایی بیاید آنوقت ما هم رأی خواهیم داد. (چند نفر از نمایندگان - آفرین).

نایب رئیس - آقای دکتر الموتی بفرمائید.

دکتر الموتی - بنده بسیار خوشوقت هستم که جناب رامید و جناب فرهادپور در مخالفت با بودجه مجلس موافقتشان را با بودجه مملکت اعلام فرمودند. **رامید** - تجریف نفرمائید ، مخالفت با بودجه مجلس نیست این ورقه‌ها بودجه نیست مخالفت با این ورقه ساختگی حزب شماس است.

عباس میرزائی - شما در هیئت رئیسه مجلس هستید، رئیس مجلس مورد احترام ماست.

دکتر الموتی - بنده تعجب می‌کنم جناب آقای رامید در هیئت رئیسه تشریف دارند و تشریف داشتند و با حضور ایشان این لایحه بودجه مطرح شد و تصویب شد چطور این مطالب را نفرمودند نمیدانم شرکت جناب عالی در هیئت رئیسه بخاطر این است که اگر در مواردی ایرادی بنظرتان میرسد در هیئت رئیسه مطرح بفرمائید آنجا ما هم هستیم بحث می‌کنیم و حرفهای منطقی را قبول میکنیم، چرا آن موقع که در هیئت رئیسه تشریف داشتید و این لایحه تصویب شد این مطالب را نفرمودید و امروز در جلسه علنی میفرمائید البته نظر آنیکه میفرمائید در صورت جلسه ثبت میشود و در هیئت رئیسه بحث میکنیم ، کمیسیون محاسبات هم هست و ممکن است بر این اساس که پیشنهاد میکنید اگر هیئت رئیسه مجلس تصویب کرد بر همان اساس لایحه بودجه‌ای در سال آینده تنظیم بشود. اصولاً بودجه مجلس مثل بودجه دولت نیست که چندین هزار رقم در آمد و هزینه داشته باشد يك پولی در اختیار مجلس بابت هزینه گذاشته میشود، از مقرری و کلا و حقوق کارمندان و مقداری هزینه‌های جاری و در سالهای اخیر مقداری هزینه ساختمان و در کمیسیون محاسبات همه رسیدگی میشود و دوستان شما در آنجا هستند جناب آقای اخوی قاضی محترم نایب رئیس کمیسیون محاسبات هستند و اگر واقفاً در آنجا شاهد این هستند که خدای نکرده دیناری بیهوده خرج

میشود جلوگیری کنند. البته خیال نمیکنم چنین چیزی باشد اگر ایرادی هست بفرمائید ممکن است بيك رقم خرجی که برای جشن مشروطیت میشود بگوئید کم است یا زیاد است این در کمیسیون محاسبات که مرجع رسیدگی است رسیدگی میشود اگر علاقمندید که بودجه مجلس بطور تفکیک و رقم بر رقم حقوق کارمندان و مقرری نمایندگان و هزینه‌های جاری بمجلس بیاید در هیئت رئیسه مطرح بفرمائید ما هم هستیم مقام ریاست هم تشریف دارند و با حضور ایشان بحث میکنیم و بيك بودجه تفصیلی خواهیم آورد ولی باز آن هم مثل بودجه تفصیلی دولت نخواهد بود که ده تا کتابچه بیاورند باز گزارشی در همین حدود خواهد شد با تفکیک چند مبلغ بنده با اصل فکر که بودجه مجلس بصورت ریز در بیاید هیچ مخالفتی ندارم اما در شرایط فعلی بهتر بود در هیئت رئیسه مطرح میفرمودید در حال حاضر باید بودجه مجلس تصویب بشود که رقم بودجه مجلس در بودجه عمومی گنجانیده شود که فرصت نیست بنده از مقام ریاست استدعا میکنم که مقرر بفرمائید بصورت ریز مخارج را که به کمیسیون محاسبات میرود برای همه نمایندگان بفرستند که همه در جریان باشند ببینند چه هزینه هائی خواهد شد بنده صد درصد قبول میکنم ولی هیئت رئیسه‌ای که خودتان هم تشریف دارید فکر میکنم مورد اعتماد همه ما باشند (صحیح است) ما در آنجا کاری نداریم غیر از مقرری نمایندگان و حقوق کارمندان و مقداری هزینه جاری مجلس که رقمش زیاد نیست غیر از اینها هزینه دیگری وجود ندارد البته حق شماس است که میخواهید در این خرج نظارت داشته باشید با کمال میل در اولین جلسه هیئت رئیسه فرمایشات جناب عالی و آقای فرهاد پور را میگوئیم و در هیئت رئیسه بحث میکنیم مانظر خاصی نداریم ولی باید عرض کنم مقام ریاست و هیئت رئیسه و کارپردازان مورد احترام ما هستند و درستی و صداقت و طرز کارشان مورد اعتماد همه است خود جناب عالی و بنده هم کرا را کرده در هیئت رئیسه مسائلی پیش آمده که با هم هم آهنگ بوده ایم خیلی موارد هم بوده که اختلاف سلیقه داشته ایم چون ما دلمان میخواهد کارهای مجلس روز بروز بهتر انجام بشود چه از نظر قانونگزاری چه از نظر امور اداری و بودجه‌ای بنا بر این بنده فکر می‌کنم

این لایحه بمناسبت اینکه باید بودجه مجلس تصویب بشود تا در بودجه کل منظور شود فرصت اینکه برود بهیئت رئیسه و کمیسیون محاسبات نخواهد بود ولی همانطور که عرض کردم بنده خودم دنبال این کار هستم که صورت ریز هزینه‌های مجلس را برای همه نمایندگان بفرستند که همه در جریان هزینه‌های مجلس باشند و برای سال آینده هم انشاء الله شما و بنده و همه نمایندگان هستیم میشنیم در خدمتان بودجه برنامه‌ای و هر نوع بودجه‌ای که دلتان بخواهد ریز بودجه یا هر چیز دیگر بصورت لایحه بیاید مجلس با کمال میل اگر هیأت رئیسه تصویب کرد بنده هم با جناب عالی همراهی و همکاری میکنم که این کار بشود آنوقت آیا باز هم رأی خواهید داد نمیدانم میترسم سال دیگر ایراد دیگری بگیرید که الان پیش بینی نمیکنیم آن ایراد را هم الان بگیرد تا لااقل در سال آینده در بودجه مجلس هماهنگ باشیم (احسنست).

نایب رئیس - نظر دیگری در کلیات لایحه نیست؟

(اظهاری نشد) بورود در شور مواد رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده اول قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۱۵۵ - برای پرداخت هزینه‌های پرسنلی و اداری یکساله ۱۳۵۱ مجلس شورای ملی مبلغ ۴۳۵۰۰۰۰۰۰ ریال بکارپردازی مجلس شورای ملی اعتبار داده میشود که با تصویب هیأت رئیسه مجلس شورای ملی بمصرف برساند.

تبصره - منظور از مفاد تبصره قانون متمم بودجه سال ۱۳۵۰ مجلس شورای ملی این است که ابتدا مدت ارفاقی بسنوات خدمت مستخدم اضافه شده و در صورت احراز شرایط باز نشستگی حکم لازم صادر گردد.

نایب رئیس - در ماده ۱۵۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

محترماً پیشنهاد مینماید:

عنوان لایحه بودجه سال ۱۳۵۱ مجلس شورای ملی به اعتبار در اختیار کارپردازی تبدیل شود. فرهادپور

نایب رئیس - آقای فرهادپور بفرمائید .
فرهاد پور - آنچه بنده در علل مخالفت با يك لایحه عرض کردم يك موردش فرم لایحه بود بنظر من رسیدگی و بحث و دقت در يك لایحه بهیچوجه دلیل عدم اعتماد بمجریان و کسانی که آن اعتبار را در اختیار میگیرند نیست ولی این رسیدگی وظیفه ماست جناب آقای الموتی فرمودند در هیأت رئیسه مجلس این لایحه بهمین صورت تصویب شده بنده خیال میکردم ریز ارقام تصویب شده یعنی رقم ۴۳/۵ میلیون تومان بر اساس يك محاسبه دقیق، باید تشکیل شده باشد از پیش بینی يك اجزائی که جمع کل آن ارقام این میشود بنابراین ما که حرفی نداریم تمام بحث بر اساس فرم است شما که ریز ارقام را دارید مطالبی در آنجا غیر از مسائل جاری مجلس وجود ندارد چه دلیلی دارد که ضمیمه بودجه نباشد و بودجه مجلس فرم بودجه ای نداشته باشد و چرا نبایستی بودجه مجلس شورای ملی که در روزی مطرح می شود که بودجه دولت با آن اهمیت وطمطراق اینجا مطرح است فرم بودجه ای داشته باشد اگر از نظر اعتبار در بودجه کل کشور مورد نظر تان است بنده پیشنهاد کردم این رقم را بعنوان اعتبار در اختیار کارپردازی بگذارند مثل اینکه در خود ماده اول اگر ملاحظه بفرمائید نوشته شده است که بکارپردازی مجلس شورای ملی اعتبار داده می شود یعنی ماده هم حاکی از این مطلب است که باید با تیرت تطبیق کند که این اعتبار در اختیار کارپردازی است البته بودجه تفصیلی هم لازم است عرض کردم مجلس شورای ملی هم مثل همه مؤسسات و وزارتخانه های دولتی ماده يك حقوق دارد، مزایا دارد هزینه سفر دارد هزینه معالجه دارد سوخت دارد نگاهداری دارد مواد مصرف نشدنی و مصرف شدنی دارد البته ماده يك حقوق است و این مواد را هم دارد و بودجه هم کذب می آید برای هر وزارتخانه ای بودجه تفصیلی باین کیفیت با تقسیم در مواد می آید بطوریکه در ماده تجاوز نکند و اگر احیاناً پیش بینی صحیح نبود و احتیاجاتی بود تحت يك ضابطه ای از آن ماده تجاوز کنند پس این تیرت لایحه را عوض بفرمائید بنابه اعتمادی که ما هم به آقای دکتر اعتمادی داریم این اعتبار را در اختیار کارپردازی قبول می کنیم ولی بعنوان

يك لایحه بودجه بنده نمیتوانم این را لایحه بودجه قلمداد کنم .
نایب رئیس - نسبت به پیشنهاد آقای فرهادپور نظری نیست؟ آقای دکتر اعتمادی بفرمائید .
دکتر اعتمادی (کارپرداز مجلس شورای ملی) -
 بقول مشهور :

هر دم از این باغ بری می رسد

تازه تر از تازه تری می رسد

ما اینجا ننشسته ایم که عنوان یا عناوینی را اختراع کنیم و اختیاراتی برخلاف آیین نامه مجلس و مقررات مجلس به شخص یا اشخاص بدهیم شما بسوابق اگر نگاه کنید در تمام ادوار مجلس شورای ملی این عبارت «بکارپردازی مجلس شورای ملی اعتبار داده می شود» هست و شما تنها تغییری که در لایحه بودجه امسال و سال قبل و سال قبلش داده اید این است که در انتهای ماده اضافه شده که با تصویب هیأت رئیسه این اعتبارات را بمصرف برسانند یعنی حتی دست کارپردازی در این مورد بسته شده تا مجوز از هیأت رئیسه مجلس نگیرد برای مخارجی که معمول است نمیتواند خرجی بکند بنابراین اعتبار به کارپردازی مجلس اشتباه نشود کارپردازی مجلس با کارپردازی سایر ادارات چون در اغلب مکاتباتی که با ما می کنند متوجه می شویم که اغلب فکر می کنند کارپردازی مجلس، کارپردازی يك اداره است یعنی يك كيف دستشان است و در خیابان مشغول خرید و فروش هستند چون تمام کاغذهائی که بما میرسد بهمین عنوان است و از مفهومش روشن است که چنین نظری هست (فرهادپور - بنده که لااقل اینطور فکر نمیکنم) امیدوارم اینطور باشد آنچه چیزی که سالها از بدو مشروطیت سبب بوده که بکارپردازی اعتبار داده میشود بنام بودجه مجلس شورای ملی بوده است در تمام سالهای قبل عین این عبارت ذکر شده نهایتاً اینجا تصویب هیأت رئیسه هم بهمان جهاتی که اینجا توضیح فرمودید برای اینکه هیچگونه سوء تعبیری نشود و برای اینکه تمام آقایان از طریق فراکسیون هایشان در جریان باشند در اینجا قید شده با تصویب هیأت رئیسه فکر میکنم این فرم که شما فرمودید نه قابل اجراست نه قابل عمل است

و نه کار صحیحی است و بودجه مجلس باید بهمین صورت در اختیار هیأت رئیسه مجلس باشد تا اجازه خرج بکارپردازی و دستگاه مالی بدهند .

نایب رئیس - آقای فرهادپور به پیشنهاد خودتان باقی هستید؟

فرهادپور - بنده این را بودجه نمیدانم و فکر می کنم عنوان لایحه با متن باید تطبیق داشته باشد مگر اینکه به ضمیمه ارقام و موادش باشد .

نایب رئیس - رأی می گیریم به پیشنهاد آقای فرهادپور خانها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (چند نفری برخاستند) تصویب نشد. پیشنهاد بعدی قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

محترماً پیشنهاد مینماید

تبصره ذیل ماده اول بودجه سال ۱۳۵۱ مجلس شورای ملی حذف شود .

فرهادپور

نایب رئیس - آقای فرهادپور بفرمائید .
فرهادپور - تبصره ای که ذیل ماده يك هست با توضیحی که به بنده دادند و آقای مهندس صائبی فرمودند تفسیری است نسبت بماده ای که قبلاً تصویب شده است و چون آن ماده ناقص بوده است گویای به مقصود نبوده است

بهمین دلیل از نظر سازمان اموراداری و استخدامی کشور مورد اشکال قرار گرفته به همین دلیل ضرورت تفسیر و اظهار نظر مجدد در آن لازم تشخیص داده شده این همان مطلبی است که بنده توضیح دادم که اگر آنچه قبلاً تصویب شد يك تبصره با ماده استخدامی صرفاً در کمیسیون محاسبات مجلس مطرح نمیشد و به کمیسیون امور استخدامی هم میرفت تطبیق داده می شد با موازین استخدام کشوری مورد ایراد و اشکال قرار نمیگرفت الآن هم نه بخاطر اینکه این کار اگر بفتح کارمندان است تکنید باین خاطر که مبادا مجدداً باز هم ایراد و اشکالی در این باره باقی مانده باشد ضرورت دارد که این تبصره به کمیسیون استخدام برود و در کمیسیون تخصصی رسیدگی بشود و مطلبی تصویب بشود و به سازمان امور استخدامی مملکت برود که دیگر جای هیچگونه بلا تکلیفی و ایراد برای تعیین سرنوشت معدودی کارمند که عمری را خدمت کرده اند و حالا بر اساس این

لایحه میخواهند باز نشسته بشوند باقی نمانند دوستان عزیز تمام آنچه را که بنده درباره ضرورت ضمیمه بودن ارقام هزینه و مواد هزینه باین ماده عرض کردم لازم میدانم عرض کنم در جهت دفاع از حقوق حقه ای است که بی جهت در خارج از محیط مجلس درباره دریافتی های ما و آنچه که يك زندگی را برای اکثریت شما بحد معمول و متوسط تأمین می کند در افواه باقی نماند خود دانید و تصمیم خود .

نایب رئیس - در مورد پیشنهاد آقای فرهادپور نظری نیست؟ (اظهاری نشد) به پیشنهاد آقای فرهادپور رأی می گیریم خانها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (چند نفری برخاستند) تصویب نشد . پیشنهاد بعدی قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

پیشنهاد میکنم تبصره ماده ۱ حذف و عبارت ذیل بعنوان ماده ۳ علاوه شود :

منظور از مفاد تبصره متمم بودجه سال ۱۳۵۰ مجلس شورای ملی این است که ابتدا مدت ارفاقی بسنوات خدمت قبل از ۳۱/۳/۱۳۴۵ مستخدم اضافه شده و در صورت احراز شرایط بازنشستگی از نظر خدمت بدون رعایت شرایط سنی مقرر در ماده ۷۵ قانون استخدام کشوری مصوب ۳۱ خردادماه ۱۳۴۵ حکم لازم صادر گردد .

پوربابائی

نایب رئیس - آقای پوربابائی بفرمائید .

پوربابائی - پیشنهادی که تقدیم کردم اول حذف تبصره ماده يك و جانشین شدن پیشنهادی که الآن قرائت شد بعنوان ماده سوم و این برای بهبود وضع کارمندان است که خدمت خود را در مجلس شورای ملی انجام داده بس بازنشستگی رسیده اند و الآن باید بآنها کمک بشود امیدوارم که این پیشنهاد مورد موافقت قرار بگیرد بنده معتقدم که در دستگاههای اجرائی مملکت باید اینقدر تسهیلات برای کارمندان باشد که آنچه در پایان چهل سال خدمت می گیرند در موقع بازنشستگی همان صدر صدر را بگیرند تا این میزها آزاد بشود و جوانها بیایند خوشبختانه در بودجه سال ۵۱ دولت که امروز تقدیم شد این مطلب را گنجانیده اند و

به باز نشستگان کمک کرده اند روی همین اصل من بادت این لایحه را مطالعه کردم و چنین پیشنهادی تقدیم کردم امیدوارم مورد قبول واقع شود.

نایب رئیس - در پیشنهاد آقای پوربابائی نظری نیست؟ (اظهاری نشد) به پیشنهاد آقای پوربابائی رأی می گیریم باین صورت که تبصره ماده یک حذف شود و این پیشنهاد بعنوان ماده ۳ بماند خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. با توضیحی که داده شد و در صورت جلسه نوشته شده بصورت ماده سوم در لایحه گنجانیده خواهد شد پیشنهاد بعدی قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد منسابت در لایحه بودجه جمله یکساله ۱۳۵۱ به «سال ۱۳۵۱» تبدیل شود.

شیخ الاسلامی

نایب رئیس - این اصلاح عبارتی است اگر موافقت بهمین صورت اصلاح شود (صحیح است) رأی میگیریم بماده اول با اصلاحاتی که بعمل آمده از خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده دوم قرائت میشود

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۲ - بمشاورت تجهیزات و تعمیرات اساسی و تأسیسات و هزینه های تأسیساتی ساختمانهای مجلس شورای ملی مبلغ پنجاه میلیون ریال بکارپردازی مجلس شورای ملی اعتبار داده میشود که با تصویب هیأت رئیسه مجلس شورای ملی بمصرف برساند.

نایب رئیس - در ماده دوم نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده دوم رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. کلیات آخر لایحه مطرح است آقای دکتر دادفر بفرمایند.

دکتر دادفر - با استفاده از فرصت چون در بودجه سال گذشته مجلس شورای ملی تذکراتی داده بودم در کلیات آخر که از جمله آن تذکرات تأمین بیمه بهداشتی کارمندان مجلس شورای ملی و خانواده آنها

بود خوشبختانه هیئت رئیسه کمال توجه را مبذول داشت و این امر حاصل شد امروز خواستم در کلیات آخر از کارپردازان محترم مجلس و کمیسیون محاسبات و هیئت رئیسه و بخصوص از ریاست مجلس شورای ملی از توجهاتیکه در اداره دقیق وجدی امور مجلس شورای ملی مبذول می کنند تشکر کنم مخصوصاً از توجهی که نسبت بکتابخانه مجلس شورای ملی شده و بهترین کتاب های موجود و منتشره روز دنیا برای کتابخانه مجلس خریداری شده و بهترین مجموعه های خطی برای کتابخانه گردآوری شده و سال گذشته باین گنجینه ذخایر جدیدی اضافه شده از هیئت رئیسه تشکر میکنم یک مطلب دیگر را باید اینجا عرض کنم و اینجا ناچارم تذکر بدهم از اول این دوره خدمت ریاست محترم مجلس، کارپردازان محترم مجلس بکرات تذکر داده ام خواستم پیشنهادی تقدیم کنم چون شنیدم مطالعاتی در جریان است از دادن پیشنهاد صرف نظر کردم و آن مسئله بیمه بهداشتی نمایندگان مجلس و خانواده آنان با اشتراک خود آنان است تصدیق می فرمائید با توسعه بیمه در کلیه شقوق اداری اعم از روستائیان و کارگران و کارفرمایان نمایندگان مجلس شورای ملی امروز و در این دوره و دوره های بعد از انقلاب غالباً از نقطه نظر معالجه خودشان و فرزندان و خانواده تحت تکفل خودشان احتیاج به بیمه دارند باین هاقدرت پرداخت احیاناً ناراحتی ها و پیش آمدهای ناشی از امراض و جراحی های مختلف را ندارند تقاضای ماین بود که از خود نمایندگان پول بگیرد و در نتیجه نماینده و خانواده و فرزندان تحت تکفل او را بیمه کند اینک مشکلی نیست چهار ماه این مطالعه طول کشیده و کمیسیون پشت کمیسیون تشکیل شده حساب کنند به بیند حق بیمه یک فرد چقدر است اجباری نباشد هر نماینده مجلس به تعداد افراد تحت تکفل خود پول بپردازد و وقتی خدای نکرده مصیبتی، سانحه ای برای یکی از افراد خانواده اش پیش آمد بداندمریضخانه ای هست بروی پول بپردازد این را توقع داریم که هیئت محترم رئیسه مجلس شورای ملی باین قسمت توجه کنند این کارشش ماه نیست این کار دوساعته است با چهار مریضخانه صحبت کردن نرخ بیمه را تعیین کردن و اعلام کردن که هر نماینده ای

هر ماه اینقدر باید بپردازد و خود و خانواده اش بکدام بیمارستان مراجعه کنند اینک دیگر سه ماه چهار ماه وقت نمیخواهد من از هیئت محترم رئیسه مجلس مجدانه استدعا میکنم باین مطلب توجه بفرمایند و آنقدر طول و تفصیل ندهند بهرحال من از کلیه آقایان که در این راه زحمت می کنند بخصوص از نظر ساختمان فعلی مجلس و تکمیل و تجهیز ساختمان اداری که در بودجه مجلس شورای ملی ملحوظ شده توجه خاص مقام محترم ریاست و هیئت رئیسه را به ساختمان جلسه علنی مجلس شورای ملی جلب میکنم برخلاف آنچه که میگویند این کارها را نکنید یا نباید کرد اعتقاد دارم حالا که ساختمان جدید مجلس شورای ملی بنا شده باید این ساختمان تالار جلسه علنی در وسط بنا شود مانند این بنا بدون استفاده ماندن اعتبارات مملکت است صریحاً عرض کنم مانند این اعتبارات باین صورت بیک تفسیری سلب یک حقوقی از مجلس شورای ملی است کنگره مجلسین باید در مجلس شورای ملی تشکیل شود، افتتاح مجلسین باید در مجلس شورای ملی انجام شود اگر نمیشود برای این است که ما تالارندازیم باین ترتیب بنده پیشنهاد میکنم به ساختمان تالار جلسه علنی توجه خاص مبذول شود بنده در اینجا فرصت را مغتنم میدانم از کلیه کارمندان اداری مجلس شورای ملی که حقیقتاً باید گفت از نقطه نظر کارمند بودن نمونه هستند در مملکت ما (صحیح است)، تشکر کنم امیدوارم که وظایفشان را همانطور که تاکنون با صداقت و صمیمیت انجام داده اند در سالهای آینده هم با خلوص و صمیمیت و همینطور مستخدمین جزء و هکذا همه شان وظایف خود را انجام خواهند داد توفیق همه را از خداوند خواستارم (احسنت).

نایب رئیس - نظر دیگری در کلیات آخر لایحه نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت باین لایحه باورقه اخذ رأی میشود.

(اسامی نمایندگان به ترتیب آتی و سلیله منشی (آقای (مهندس صائبی) اعلام و در محل نطق اخذ رأی بعمل آمد)

آقایان:

دکتر امامی خوئی - خانم امیر ابراهیمی - امیر احمدی - انشاء - دکتر انوشیروانی - اولیاء - اهری - ایلخانی پور -

ایمان زهرائی - دکتر بازرگانی - بختیاری پور - بدرخانی - بدر صالحیان - مهندس بدیعی - دکتر برادر - مهندس علی برومند - خانم بزرگنیا - تژده - دکتر تنکابنی - دکتر توانا - توسلی - دکتر جزایری - جعفری - مهندس اسمعیل جلالی - مهندس فضل الله جلالی - نوری - جندقی - جوانشیر - خانم جهانبانی - جهانشاهی - جهانی - چنگیزی - دکتر حبیب اللهی - حق شناس - حکمت یزدی - تیمسار حکیمی - حسام الدین رضوی - سید ضیاء رضوی - دکتر رفیعی - مهندس رهبر - دکتر هنوردی - ریاضی - ریگی - زرین پور - دکتر زعفرانلو - زهتاب فرد - دکتر زهرائی - خانم هما زاهدی - ساگیان - سراج الدینی - خانم دکتر سرخوش - سجادی - محمدمهدی سعادت - محمدرضا سعادت فرد - دکتر سعید - سعید وزیری - دکتر آزاد - خانم دکتر آصف زاده - عبدالحسین آموزگار - دکتر ابوالهدی لنگرودی - احتشامی - مهدی احمد - اخلاقی - اخوی - ادیب سمیعی - مهندس اربابی - مهندس اردلان - دکتر اسدی - مهندس اسدی لنگرودی - اسعد رزم آراء - دکتر اسکوئیان - دکتر اعتمادی - خانم اقبال - دکتر الموتی - امام مردوخ - بوداغ زاده - غلامرضا بهادری - دکتر سعید بهادری - دکتر یحیی بهبهانی - دکتر حبیب الله بهبهانی - مهندس عنایت بهبهانی - دکتر بهزادی - بهنیا - دکتر بیت منصور - دکتر بیگلری - پدرامی - دکتر پرتو اعظم - مهندس پروشانی - پرویزی - پروین - پزشکی - پسیان - دکتر پناهی - پوربابائی - پوربردباری - دکتر پیر - پیرزاده - خانم پیرنیا - پیمان - حیدری - خانقاهی - امیر علم خزیمه - اسمعیل خزیمه - مهندس حسن خسروی - دکتر خسروی - کردستانی - تیمسار دکتر خطیب شهیدی - دکتر خطیبی - خورشید - دکتر دادفر - دارویی - دشتی - خانم دکتر دولتشاهی -

دوئو - دهیم - ذوالفقاری - دکتر رئیسی - رامبد - دکتر رشتی - رشیدی - خانم نیره سعیدی - حاج کریم بخش سعیدی - دکتر سنگ - مهندس سهم الدینی - شاخوئی - شاهنده - دکتر شریف امامی - شریفها - دکتر لشکرانی - دکتر شمس - شهرستانی - شیخ الاسلامی - شیخ رضائی - مهندس حسن صائبی - حیدر صائبی - صادقی - دکتر صالحی - دکتر فضل الله صدر - دکتر میر و جیه الله صدر - صدقیانی - زاده - دکتر صفائی - دکتر علومی - دکتر غنی - فتوحی -

فخر طباطبائی - فروتن - دکتر فروزین - مهندس فروهر -
 فرهادپور - فضائی - مهندس قادرپناه - قاضی زاده -
 قدردان - محمد ولی قراچورلو - دکتر قهرمان - خانم
 مزارعی - اکبر مسعودی - مظهری - دکتر معظمی - معیری -
 مهندس امیر قاسم معینی - مهندس عبدالحمید معینی - مهندس
 اسمعیل معینی زند - ملک افضلی - دکتر منتظری - عبدالحمید
 موسوی - دکتر محمد حسین موسوی امین - اسدالله موسوی
 ماکوئی - موقر - مهدوی اردستانی - مهرزاد - میرافضل -
 نارویی - خانم صفی نیا - دکتر صمدزاده - دکتر صوفی
 خلیلی - خانم ضرابی - دکتر محمود ضیائی - ضیاء
 احمدی - عبدالحسین طباطبائی - خانم دکتر طالقانی -
 علی طباطبائی - منوچهر طباطبائی دیبا - طلوعی - ظفر -
 عباس میرزائی - دکتر غلامرضا عدل - عزیز مرادی - دکتر
 عسکری - دکتر عظیمی - کاسمی - کسرائی - کشفی -
 کلانتر هرمزی - کمالوند - کورانلو - کورس -
 مهندس کیا کجوری - دکتر کیان - کیوان - دکتر لقمان
 ادهم - مافی - دکتر متین - مجد - محدث زاده - محسنی مهر -
 دکتر محقق - محمدیان خوانساری - دکتر مرتضوی
 ناصرزاده - نامور - دکتر نسائی - دکتر نسایی - نجد
 شیبانی - دکتر نجمی - مهندس نصر - دکتر نصیری -
 مهندس نظمی - نیکپور - نیکروش - دکتر وحیدنیا -
 دکتر وزیری - دکتر وفا - دکتر گایگیک - دکتر یزدان پناه .

(آراء مأخوذه شماره شد و نتیجه بقرار زیر اعلام
 گردید).

آراء موافق ۱۹۲ رأی .

آراء مخالف ۳۰ رأی .

نایب رئیس - لایحه بودجه مجلس شورای ملی با
 ۱۹۲ رأی موافق و ۳۰ رأی مخالف تصویب شد . به
 کارپرداز مجلس شورای ملی ابلاغ میشود .

موافقین :

خانم دکتر آصف زاده - عبدالحسین آموزگار - مهدی
 احمد - اخلاقی - ادیب سمیعی - مهندس اربابی -
 مهندس اردلان - مهندس اسدی لنگرودی - اسعدرم آراء
 دکتر اسکونیان - دکتر اعتمادی - خانم اقبال - دکتر
 الموتی - بوداغ زاده - غلامرضا بهادری - دکتر سعید بهادری

- دکتر حبیبی بهبهانی - دکتر حبیب الله بهبهانی - مهندس
 عنایت بهبهانی - دکتر بهزادی - بهیناد کتربیت منصور -
 دکتر بیگلری - پدramی - دکتر برنوا عظیم - مهندس پروشانی
 پروین - پزشکی - پسیان - دکتر پناهی - پوربابائی -
 پوربرداری - دکتر پیرزاده - خانم پیرنیا - حیدری - خاققای
 امیر علم خزیمه - مهندس حسن خسروی - دکتر خسروی کردستانی
 تیمسار دکتر خطیب شهدی - دکتر خطیبی - خورشید - دکتر دادفر -
 داروئی - دشتی - خانم دکتر دولشاهی - دولو - دیهیم -
 ذوالفقاری - رامبد - دکتر رشتی - دکتر امامی خوئی -
 خانم امیر ابراهیمی - امیر احمدی - انشاء - دکتر انوشیروانی -
 اولیاء - اهری - ایلخانی پور - ایمان زهرائی - دکتر
 بازارگانی - بختیاری پور - بدرخانی - بدر صالحیان -
 مهندس بدیعی - دکتر برادر - مهندس علی برومند -
 خانم بزرگنیا - پیمان - دکتر تنکابنی - دکتر توانا -
 توسلی - دکتر جزایری - جعفری - مهندس اسمعیل جلالی
 مهندس فضل الله جلالی نوری - جندقی - جوانشیر - خانم
 جهانبانی - جهانشاهی - جهانی - چنگیزی - دکتر حبیب الهی
 حق شناس - تیمسار حکیمی - رشیدی - حسام الدین
 رضوی - دکتر رفیعی - دکتر رهنوردی - ریاضی - ریگی -
 خانم همراز اهدی - زرین پور - دکتر زعفرانلو - دکتر زهرائی -
 سراج الدین - خانم دکتر سرخوش - سجادی - محمد مهدی
 سعادت - محمد رضا سعادت فرد - دکتر سعید سعیدوزیری -
 خانم نیره سعیدی - دکتر سنگ - مهندس سهم الدینی -
 شاخوئی - شاهده - شریفها - دکتر شکرانی - دکتر شمس

شهرستانی - شیخ الاسلامی - مهندس حسن صائی - حیدر صائی
 دکتر صالحی - دکتر میروجیه الله صدر - صدقیانی زاده -
 دکتر علومی - دکتر غنی - فتوحی - فروتن - دکتر فروزین
 مهندس فروهر - فرهادپور - فضائی - مهندس قادرپناه
 قاضی زاده - قدردان - محمدولی قراچورلو - دکتر قهرمان
 خانم مزارعی - اکبر مسعودی - مظهری - دکتر معظمی
 معیری - مهندس امیر قاسم معینی - مهندس عبدالحمید
 معینی - مهندس اسمعیل معینی زند - ملک افضلی - دکتر
 منتظری - عبدالحمید موسوی - اسدالله موسوی ماکوئی -
 مهدوی اردستانی - مهرزاد - میرافضل - دکتر صفائی -
 خانم صفی نیا - دکتر صمدزاده - خانم ضرابی - دکتر محمود
 ضیائی - ضیاء احمدی - خانم دکتر طالقانی -

علی طباطبائی - طلوعی - عباس میرزائی - مهندس فیروز عدل -
 عزیز مرادی - دکتر عسکری - دکتر عظیمی - کاسمی -
 کسرائی - کلانتر هرمزی - کمالوند - کورانلو - کورس -
 مهندس کیا کجوری - دکتر کیان - کیوان - دکتر لقمان
 ادهم - مافی - دکتر متین - مجد - محدث زاده - محسنی مهر
 محمدیان خوانساری - دکتر مرتضوی - نارویی - ناصرزاده -
 دکتر ناوی - دکتر نایی - دکتر نجمی - مهندس نصر - دکتر
 نصیری - مهندس نظمی - نیکپور - نیکروش - دکتر
 وحیدنیا - دکتر وزیری - دکتر وفا - دکتر گایگیک - دکتر
 یزدان پناه .

مخالفین - آقایان :

دکتر آزاد - دکتر ابوالهدی لنگرودی - احتشامی -
 اخوی - دکتر اسدی - امام مردوخ - رسول پرویزی -
 تژده - حکمت یزدی - اسمعیل خزیمه - دکتر زینسی -
 رامبد سیدضیاء رضوی - رهبر - زهتاب فرد - ساگینیان
 کریم بخش سعیدی - دکتر شریف امامی - عبدالحسین
 طباطبائی - طباطبائی دیبا - ظفر - فخر طباطبائی -
 فرهادپور - کشفی - دکتر محقق - دکتر موسوی امین -
 موقر - نامور - نجدشیبانی - دکتر فضل الله صدر .

۱۳ - تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای صادق احمدی -

وزیر دادگستری

نایب رئیس - آقای صادق احمدی بفرمائید .

صادق احمدی (بوزیر دادگستری) - بطوریکه
 نمایندگان محترم استحضار دارند یکی از هدفهای اساسی
 و بلکه میشدگفت مهمترین هدف انقلاب ششم بهمن
 تأمین عدالت اجتماعی بوده است (صحیح است) برای
 تأمین عدالت اجتماعی محققاً تأمین عدالت قضائی
 ضرورت کامل دارد بمنظور تأمین عدالت قضائی بنده
 باللهام از فرمایشات و نظرات بلند شاهنشاه (احسن) و
 بارشاد و کمک جناب آقای نخست وزیر از بدو تصدی
 وزارت دادگستری اقداماتی در جهت تجهیز و تهذیب
 وزارت دادگستری و همچنین اصلاح قوانین موجود
 بعمل آورده ام خوشبختانه یکی از لواپلی که امروز
 تقدیم ساحت مقدس مجلس شورای ملی می کنم در همین
 جهت است در جهت تأمین عدالت قضائی است در جهت
 حفظ حقوق افراد است و برقراری يك عدالت و يك

نصفتی ، در جهت یکی از اقدامات قضائی باز هم باید
 عرض کنم نمایندگان محترم بهتر از بنده استحضار
 دارند که منظور از بازداشت به ازای جزای نقدی
 و محکوم به مدنی این نیست که زندان تحمیل بشود
 بمحکوم علیه منظور این است که آن محکوم به وصول
 بشود بالزام و اجبار و وصول آن اما اگر نتوانست و در
 واقع معسر بود و مالی از او بدست نیامد و پس از تحمیل
 يك مدتی در زندان توفیقی برای وصول محکوم به فراهم
 نشد نگاهداشتن آن فرد در زندان و پرداختن يك هزینه ای
 و بلا تکلیف نگاهداشتن او و هزینه ای به دولت تحمیل
 کردن و خانواده شان هم پریشان حال بشوند این ثمری
 ندارد بنابراین برای اینکه عدالت و نصف است اجرا شده باشد
 لایحه ای تهیه کرده ایم اولاً افرادی که به جزای
 نقدی محکومیت پیدا می کنند این جزای
 نقدی وصول نمیشود و ناچار زندان میروند مدت زندان
 از حد اکثر مدت مجازات اصل جرم بیشتر نشود یعنی
 اگر مجازات جرمی حبس تأدیبی بود حداکثر آن سه
 سال است يك کسی را برای جزای نقدی پنجسال زندان
 نگه نمایند که فرعی بیشتر از اصل باشد و تازه همین
 فرد اگر به زندان رفت و معلوم شد معسر است اعسار در
 این مورد اعمال بشود مدت مجازات و مدت حبسش به
 نصف تقلیل پیدا کند بنابراین اگر در حال حاضر
 يك کسی که تا صد هزار تومان جزای نقدی در يك امر
 جنحه محکوم میشود پنجسال زندان می کنیم با این لایحه
 مدت پنجسال به سه سال تقلیل پیدا میکند و اگر ثابت شد
 معسر است به یکسال و نیم در يك محکومیت جزائی و در
 محکومیتهای مدنی با اسناد تعهد آور که از طریق اجرای
 ثبت منجر به زندان شدن میشود ما میگوئیم اگر هزار
 تومان بدهی دارد باید حداکثر بیست روز زندانی بشود
 طبق قانون فعلی کسی که هزار تومان بدهی دارد اگر
 نتواند اعسارش را ثابت کند و ظرف حاضر نشد هزینه را
 بپردازد دهسال میشود او را نگاهداشت ما در اینجا
 گفتیم همین تناسب ۵۰ تومان را رعایت کنیم
 و حد اکثرش هم دوسال باشد اگر کسی ۲ سال به
 زندان رفت و مال بدست نیامد از لحاظ قانون معسر
 شناخته میشود در این صورت آزاد خواهد شد ولی حق

طرف از بین نمیرود طرف میتواند هر وقت دسترس بمالش پیدا کرد برود و آنرا توقیف کند ولی از لحاظ قانون این شخص معسر است گاهی اتفاق میافتد طرف میآید تقاضای بازداشت میکند و بدهکار به زندان میرود هزینه اش را نمیبپردازد و چند روز بعد او را آزاد میکنند میروند بیرون یکماه دومه دیگر باز او را زندانی میکنند ۱۵ روز ۲۰ روز هزینه میدهند باز میروند بیرون این در اختیار آنهاست که هر وقت دلش خواست تقاضا میکند طرف راده روز بیست روز زندانی میکنند یعنی دستگاه اجرائی آلت فعل طلبکار است مادر اینجا گفتیم دوبار بیشتر نمیتواند این کار را بکند اگر پرداختی آزاد شد یکدفعه دیگر میتواند تقاضای بازداشت او را بکنی این دیگر دست تو نیست هر ده روز بیست روز پول بگذاری طرف بازداشت بشود و هر وقت هزینه اش را ندادی دوباره آزاد کنی بموجب این لایحه فقط یکبار میتوانی اینکار را بکنی بنابراین لایحه ای که امروز تقدیم میشود در نفس امر در طریق اجرای عدالت است نسبت به دسته دیگری از محکومین که تاکنون بزم ما تا امروز عدالت در باره شان اجراء نمیشد و خود نمایندگان محترم به کرات تذکر میفرمودید که آقای کسی که پنجهزار تومان بدهکاری دارد چرا ۶-۵ سال باید در زندان بماند کماینکه قانونی که تصویب فرمودید و یک عده ای را از زندان آزاد کردیم در همین طریق فوق العاده اثرات نیکوئی در جامعه داشت و رفتند با طلبکار هایشان کنار آمدند این لایحه شاید اگر بخوایم راجع به یکی یکی از موادش صحبت کنم خیلی وقت مجلس شورای ملی را میگیریم و متأسفانه بموقع نتوانستیم لایحه را تقدیم کنیم بمناسبت اینکه بودجه مجلس شورای ملی طرح شد و فرصتش نیست که در این آخروقت وقت نمایندگان محترم را بگیریم در کمیسیونها مورد بحث قرار خواهد گرفت در شور اول و دوم اگر لازم بود توضیحات بیشتری میدهم همینقدر میتوانم عرض کنم لایحه انقلابی و مهمی است در جهت حفظ حقوق عده ای از افراد جامعه ما که انقلاب ششم بهمین برای حفظ حقوق افراد جامعه و برقراری عدالت اجتماعی بوقوع پیوست متشکرم (احسن).

نایب رئیس - لایحه به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۱۴- تقدیم یک فقره لایحه و یک فقره اصلاح بودجه

بوسیله آقای قوام صدری وزیر مشاور

نایب رئیس - آقای قوام صدری بفرمائید.

قوام صدری (وزیر مشاور) - با اجازه مقام محترم ریاست بطوریکه خاطر خانم ها و آقایان مستحضراست قرارداد بیاد دولت شوروی برای همکاری های فنی و اقتصادی بسته شده که بموجب آن قرارداد ۳۵ میلیون روبل در اختیار دولت ایران قرار گرفته بود برای تأسیسات مرزی روی رودخانه ارس از محل این قرارداد مبلغی صرفه جوئی شده است لایحه ای تقدیم میشود برای کسب اجازه که این صرفه جوئی روی مطالعات رود ارس برای ایجاد یک نیروگاه برق در خدآفرین مورد استفاده قرار گیرد و از بابت ۵۰٪ سهم دولت ایران از این محل استفاده بشود ماده واحده ای تهیه شده است و تقدیم می کنم و استدعای ارجاع آنرا به کمیسیون دارم.

نایب رئیس - لایحه به کمیسیون های مربوط ارجاع میشود.

قوام صدری (وزیر مشاور) - بموجب ماده ۲۷

قانون محاسبات عمومی شرکت های دولتی در صورتی که در بودجه هایشان اصلاحاتی انجام بدهند قانون جدید مقرر میدارد که اصلاح بودجه ها را برای استحضار کمیسیون بودجه تقدیم بدارند. شرکت سهامی سازمان آب و برق شمال اصلاح بودجه ای در دستگاه خودش از طرف مقامات رئیسه و مجمع عمومی صادر کرده است که از نظر اجرای ماده ۲۷ قانون محاسبات عمومی و استحضار کمیسیون محترم بودجه تقدیم میشود.

نایب رئیس - اصلاح بودجه جهت اطلاع بکمیسیون بودجه ارجاع میشود.

۱۵ - اعلام وصول و قرائت نامه های مربوط به چهار فقره لایحه قانونی از مجلس سنا

نایب رئیس - لوابیخی از مجلس سنارسیده است برای اطلاع همکاران قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

گزارش کمیسیونهای مربوط در قبال لایحه شماره

۳۶۴۷۸ مورخ ۱۳۵۰/۸/۱۲ دولت راجع بموافقتنامه تحدید حدود فلات قاره بین ایران و بحرین در جلسه روز دوشنبه ۲۰ دیماه ۱۳۵۰ مطرح و بتصویب مجلس سنا رسید.

اینک لایحه قانون مزبور جهت تصویب آن مجلس محترم به پیوست ایفاد میگردد.

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

نایب رئیس - لایحه به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

ریاست محترم مجلس شورای ملی

گزارش کمیسیونهای مربوط در قبال لایحه شماره ۳۸۲۹۴ مورخ ۱۳۵۰/۹/۱۰ دولت راجع به تعیین مسیر خط مرز بین ایران و اتحاد جماهیر شوروی در دریایچه های پشت سد ارس و سد انحرافی میل و مغان در جلسه روز دوشنبه ۲۰ دیماه ۱۳۵۰ مجلس سنا مطرح و بتصویب رسید.

اینک لایحه قانون مزبور جهت تصویب آن مجلس محترم به پیوست ایفاد میگردد.

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

نایب رئیس - لایحه بکمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

ریاست محترم مجلس شورای ملی

عطف بنامه شماره ۴۲۵۹ مورخ ۱۳۵۰/۱۰/۵ آن مجلس محترم، گزارش کمیسیون شماره ۴ (دارائی) در قبال لایحه شماره ۳۸۳۹۰ مورخ ۱۳۵۰/۹/۱۰ دولت راجع به افزایش حقوق و وظیفه وراث قانونی دو نفر خلبانان سپاه سازمان حفظ نباتات وزارت کشاورزی در جلسه روز دوشنبه چهارم بهمن ماه ۱۳۵۰ مطرح گردید و بتصویب مجلس سنارسید.

اینک لایحه قانون مزبور جهت اخذ رأی نهائی آن مجلس محترم بضمیمه ایفاد میگردد.

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

نایب رئیس - اخذ رأی نهائی نسبت باین لایحه در جلسه بعد بعمل خواهد آمد.

ریاست محترم مجلس شورای ملی

عطف بنامه شماره ۲۹۹۵ مورخ ۱۳۵۰/۱۰/۵ آن

مجلس محترم، گزارش کمیسیون شماره ۳ (دادگستری و استخدام) در قبال لایحه شماره ۳۷۱۱۴ مورخ ۱۳۵۰/۸/۲۲ دولت راجع به تجدید تشکیلات و تعیین وظائف سازمانهای وزارت کشاورزی و منابع طبیعی و انحلال وزارت منابع طبیعی در جلسه روز دوشنبه چهارم بهمن ماه ۱۳۵۰ مطرح گردید و با اصلاحاتی بتصویب مجلس سنارسید.

اینک لایحه قانون فوق که اصلاح شده است جهت تصویب مجدد آن مجلس محترم بضمیمه ایفاد میگردد.

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

نایب رئیس - اصلاحات سنا بکمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۱۶ - بیانات بعد از دستور آقایان : پدرامی

مهندس نصر - خانم دکتر آصف زاده

دکتر ناوی - دکتر جزایری -

دکتر ابوالهدی لنگرودی

نایب رئیس - نطق های قبل از دستور به بعد از دستور موقوف شده بود آقای پدرامی بفرمائید.

پدرامی - جناب آقای رئیس - همکاران محترم.

قبلا وظیفه خود میدانم که از طرف کلیه کارگران

سراسر کشور و سازمان متشکل آن فرارسیدن روز ششم بهمن سالگرد انقلاب مقدس شاه و مردم را به پیشگاه شاهنشاه آریامهر رهبر بزرگ انقلاب و بحضور یکایک همکاران عزیز و ملت ایران تبریک و تهنیت عرض نموده و در مقابل عظمت رادمرد بزرگ تاریخ شاهنشاه آریامهر پرچم دار انقلاب ایران سر تعظیم و تکریم فرود آورم و خشم و تنفر کارگران ایران را نسبت به شیوه های غیر انسانی و قرون وسطائی عمال حکومتی یعنی عراق ابراز نمایم از مسئولین امور بخوایم که در تأمین حقوق ایرانیان رانده شده از عراق اقدام سریع و قاطعی بعمل آورند.

خود کامگان مزدور سیاهدل و جیره خواران استعمار عمال حکومت ستمگر عراق بجنایاتی دست آلوده اند که فاشیست ها و نازیها در برابر آن رو سپید شده اند. طبقه کارگر بخوبی آگاه است که هیچ عامل استعماری هرگز بهتر از حکومت فعلی عراق نمیتوانست به اربابان خود خدمت نماید و اقدامات ننگین اخیر بعثیان بغداد

خاصیت ذاتی حکومت‌های جابرانه و غیر انسانی فاشیستی است که تاریخ آنها و اندیشه‌هایش را رسوا ساخته است. طبقه کارگر بمن مأموریت داده است که نظریات آنانرا در مورد پیشرفت ایران در ۹ سال اخیر یعنی بعد از انقلاب ایران که بر رهبری شاهنشاه نصیب ملت ایران بخصوص طبقه کارگر شده در این ساحت مقدس مجلس بازگو کنیم. (احسن) ترقیات و پیشرفت‌های نه سال اخیر، مملکت را وارد دوره متمیزی از تاریخ خود ساخته است در این سالها مملکت از يك تحول سریع و بیسابقه برخوردار بوده است (صحیح است) نگاهی به آمار طی ۹ سال اخیر مؤید آن است که در این سالها تحت رهبری مدبرانه شاهنشاه عظیم الشان و فعالیتهای بی‌گیر شبانه‌روزی دولت جزبی و خدمتگزار هویدا با چه جهشی صنعت ایران پیشرفت نموده و آهنگ رشد مملکت بطور چشمگیر افزایش یافته است (صحیح است).

سهم صنعت در درآمد ملی کشور در سال ۱۳۴۱ چهل میلیارد ریال بود که با کوشش دولت حزبی در سال ۱۳۴۹ به ۴/۱۰۰ میلیارد افزایش یافته در آمد ملی بقیمت ثابت در سال شروع انقلاب ۳۳۲/۹ میلیارد ریال بود و در سال ۱۳۴۹ به ۶۵۷/۵ میلیارد ریال افزایش داشته باین ترتیب رقم در آمد ملی طی ۹ سال اخیر ۹۸ درصد افزایش یافته است کل رقم سرمایه‌گذاری صنعتی برای احداث واحدهای جدید که پروانه بهره‌برداری جهت آنان صادر شده در سال ۴۱ - ۶۸۶ میلیون ریال و در سال ۴۹ به ۱۱۸۱۲ میلیون ریال رسیده جمع سرمایه‌گذاری از سال ۱۳۴۱ الی ۱۳۴۹ - ۴۳۴۱۶ میلیون ریال بوده است. میزان صادرات غیر نفتی در سال ۴۱ - ۸۶۰۳ میلیون ریال در سال ۴۹ به ۲۱۱۹۲ میلیون ریال افزایش یافته یعنی در طی ۹ سال ارزش صادرات ۱۴۶ درصد فزونی داشته است ضمناً در ۸ ماهه سال ۵۰ - ۱۵۲۹۵ میلیون ریال صادرات داشته‌ایم من از افتخارات عظیم نفتی که نصیب ملت ایران شده و ایران را در گون ساخته است صحبت نمی‌کنم وظیفه خود میدانم که در مقابل ژرف اندیشی شاهنشاه عزیزمان بنام ملت تعظیم کنم و از جناب دکتر اقبال مدیر عامل شرکت ملی نفت و همکارانش صمیمانه سپاسگزاری نمایم. ایجاد واحد عظیم ذوب آهن آریامهر -

ماشین‌سازی - تراکتور سازی تبریز - مجتمع پتروشیمی - گاز - لوله‌سازی اهواز - نورد شهادت - شهرخ - مجتمع صنایع فلزی - ماشین‌سازی و آلومینیوم اراک و هزاران واحدهای کوچک و بزرگ صنعتی دیگر ایجاد شبکه برق سرتاسری - ساختن سدهای عظیمی چون محمدرضا شاه - شهپانو فرح - فرحناز - امیرکبیر - ارس و ده‌ها سدهای دیگر از جمله کارهایی است که بر رهبری شاهنشاه عزیزمان و با کوشش و فعالیتهای دولت حزبی هویدا در اجرای نیات شاهنشاه انجام شده است اگر بخوایم در مورد هر واحد صنعتی گسترده در سراسر کشور که پس از انقلاب بوجود آمده بحث کنیم ساعتها وقت می‌خواهد که بتوانم کارهای انجام شده ۹ سال اخیر را بازگو کنم ولی اجازه فرمائید نسبت به پیشرفت انقلاب در شهر تبریز حوزه انتخابیه خود يك بررسی کوتاهی بنمایم. پیش از انقلاب شاه و مردم، بگذارید نزدیکتر بیایم تا سال ۱۳۴۶ پیشرفت صنعتی ما در آذربایجان شرقی به دو کارخانه کبریت‌سازی قدیمی و يك کارخانه چرم‌سازی ۲ کارخانه بافندگی محدود می‌شد. افتخارات صنعتی ما در این کارخانه‌ها که در حدود ۱۶۲۰ نفر کارگر در آن کار میکردند خلاصه میگردد و بداشتن چنین واحدهای صنعتی نیزی می‌بالدیم. اما در اثر انقلاب عظیم ایران که يك دیگرگونی عمیق اقتصادی و صنعتی بر رهبری شاهنشاه عظیم الشان در سراسر کشور بوجود آمده که پیشرفت آن در کمترین مدت سراسر ایران را در بر گرفت و شهر تبریز نیز بقطب صنعتی در آمد آسانی چند واحد صنعتی که در عرض سه سال اخیر در این مدت کوتاه فقط در شهر تبریز در اجرای نیات مقدس شاهنشاه و بکوشش دولت حزبی هویدا بوجود آمده نام میرم کارخانه ماشین‌سازی در سال ۱۳۴۶ شروع به ساختمان کرد اولین تولید آن فعلاً در بازار بفروش میرسد در این کارخانه پانصد و شصت میلیون تومان سرمایه‌گذاری شده و بیش از پنج هزار نفر کارگر - تکنسین مهندس مشغول کار خواهند بود. کارخانه تراکتور سازی کار خود را در سه مرحله انجام خواهد داد در مرحله اول از سال ۱۳۴۹ شروع شده تعداد پنج هزار دستگاه تراکتور مونتاژ خواهد کرد در مرحله دوم در سال ۱۳۵۱ اجرا خواهد شد پنج هزار تراکتور خواهد ساخت

و در مرحله نهایی که آخر سال ۱۳۵۳ می‌باشد در سال ده هزار تراکتور خواهد ساخت حتی کارخانه در مرحله دوم دوهزار تن در مرحله سوم چهار هزار تن قطعات یدکی خواهد ساخت در مرحله دوم ۴۶۹۶ نفر کارگر ماهرو نیمه‌ماهر و تکنسین و مهندس مشغول کار خواهند بود هزینه اجرای کامل طرح بدون ساخت موتور ۶۲۰ میلیون تومان می‌باشد: جمع سرمایه‌گذاری فقط در این دو کارخانه در شهر تبریز مبلغ يك میلیارد و یکصد و هشتاد میلیون تومان می‌باشد. کارخانجات: سیمان صوفیان - دیزل‌سازی - بتن - دیزل درمن - لیلاند موتور که موتور دوطبقه‌ها را خواهد ساخت اس - ک - اف - و ده‌ها واحد دیگر صنعتی برای تغذیه کارخانجات فوق فقط در شهر تبریز بوجود آمده است ضمناً از طرف سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران مبلغ دو بیست میلیون تومان اعتبار ساختمانها برای منازل کارگران تبریز و اراک اختصاص یافته بود که بنا به اراده شاهنشاه برای رفاه بیشتر کارگران که در تبریز فرمودند این مبلغ دو برابر یعنی چهار صد میلیون تومان افزایش پیدا کرد اینهمه پیشرفت آنهم در مدت بسیار کوتاه آیا غرور انگیز و افتخار آمیز نیست. ملاحظه می‌فرمائید که در مملکت ممانعت پیشرفت و ترقی بر رهبری شاهنشاه آریامهر و بفعالیتهای دولت حزبی انجام شده است فوق العاده میباشد. اجازه فرمائید به اقدامات که وزارت کار - بیمه‌های اجتماعی و بانک رفاه کارگران برای رفع نیازمندیهای ضروری کارگران انجام داده با اختصار بعرض برسانم - بانک رفاه کارگران با سرمایه خود کارگران از طریق بیمه‌های اجتماعی در تاریخ ۴۰/۱/۶ بوجود آمد در این مدت تا آخر شهریور ۵۰ مبلغ ۷۵۳۹۶۱۱۰۰۰ ریال وام مسکن به ۸۸۷۳۳ نفر و مبلغ ۲۷۳۳/۹۷۵۰۰۰ ریال وام اعتبار ضروری به ۲۷۲۸۵۰ نفر کارگر عضو تعاونیها داده است در سال ۱۳۴۲ الی آخر شهریور ۵۰ تعداد ۷۰۲ شرکت تعاونی اعتبار و مصرف با ۲۴۷۷۱۱ نفر عضو تشکیل شده است بانک رفاه کارگران دارای ۳۵ شعبه ۳۲ نمایندگی ثابت و يك نمایندگی سیار می‌باشد این بانک بغير از خدماتی که در جهت کارگران انجام میدهد دارای فعالیتهای اقتصادی دیگری نیز می‌باشد و به غیر کارگروام و کمک

می‌کند - نظر کارگران ایران این است که کلیه فعالیتهای بانک در اجرای منویات شاهنشاه در راه تأمین رفاه بیشتر کارگران باشد در سال ۴۱ - ۷۱۲۶ کارگاه بیمه شده بود تا مه‌ماه سال ۵۰ به ۴۵۰۴۱ و احداث سید در بیمارستان اختصاصی سازمان بیمه‌های اجتماعی در سال ۴۱ - ۱۷۷۴ تخت بوده در مه‌ماه سال ۵۰ - ۳۶۷۱ تخت افزایش یافته در سال ۴۱ - ۲۹۵۵۱۶ نفر بیمه شده در سراسر کشور بود در مه‌ماه ۵۰ به ۸۱۲۵۷۵ نفر بالغ گردید که با احتساب خانواده بلا فصل آنها ۳۲۵۰۳۰۰ نفر از بیمه استفاده می‌نمایند فعلاً در سراسر کشور ۴۰۷ - سندیکای کارگری داریم در سال ۴۳ (۱۶) بوده است - ۷۸۲ کلاس با سواد کردن کارگران با شرکت ۲۰۵۵۲ نفر سواد آموز مشغول تحصیلند ۲۸۴۱ پیمان دسته‌جمعی بمبلغ ۱۰۰۸۱۰۲۰۰۰ ریال بسته شده که ۱۶۸۰۱۷ نفر از آن استفاده کرده‌اند بنا بر این باتوجه به پیشرفت‌های فوق از آنجائیکه همیشه شاهنشاه عنایت و توجه خاصی نسبت به رفاه و آسایش طبقه کارگری فرمایند بتدریج اقدامات دیگری برای تأمین رفاه بیشتر کارگری صورت خواهد گرفت یقین دارم وزیر جوان کار و امور اجتماعی در کمترین مدت به یکی از آرزوهای کارگران با تقدیم قانون کار و بیمه‌های اجتماعی که متضمن رفاه و حقوق بیشتر کارگران خواهد بود تحقق خواهند بخشید. کارگران سراسر ایران باتمام بیصبری منتظر تقدیم قوانین کار و بیمه‌های اجتماعی که مدت‌ها در تقدیم آن تأخیر شده است بمجلس شورای ملی هستند. پیش از انقلاب تشکیلات گسترده‌ای وجود نداشت که کارگران در زیر چتر حمایت آن بتوانند مسائل خود را بررسی و ارزشیابی نمایند با وجود آمدن حزب ایران نوین در سال ۱۳۴۱ که پاسدار انقلاب است و دارای تشکیلات و سازمانهای متشکل وسیع سیاسی، اجتماعی است این آرزوی کارگران تحقق یافت. حزب ایران نوین توانست در مدت خیلی کوتاهی با وجود آوردن سازمانهای کارگران - کشاورزان - زنان - اصناف - جوانان و صاحبان صنایع يك همکاری صمیمانه بین تولید کننده و مصرف کننده که اکثر ملت ایران را تشکیل می‌دهند و انقلاب نیز بخاطر رفاه همین طبقات بوجود آمده قدمهای

مثبت بردارد که امروز شما به هر نقطه‌ای از ایران مسافرت نمایند حتماً شعبه حزب ایران نوین و یا سازمان کشاورزان وابسته به آن تجلی می‌نماید. سازمان کارگران که یکی از ارکانهای متشکل حزب ایران نوین است و صمیمانه شب و روز در اجرای نیات شاهنشاه خود و پاسداری انقلاب میکوشد. شاهنشاه عزیزمان طبقه کارگر را شخصیت بخشید و کارگران را به لقب (زحمتکش شریف) مفتخر فرمودند و مسئولیت عظیمی بعهده کارگران در اجرای هدفهای انقلاب گذاشته شد اخیراً با فعالیتهای چشم‌گیر که در سازمان کارگران برای تحقق بخشیدن به آرمانهای ملی و ساختن ایران آباد و شرکت در کارهای دسته‌جمعی بوجود آمده است که کارگران می‌توانند همانطوریکه شاهنشاه آریامهر فرمودند در مسائل سیاسی و اقتصادی داخلی و خارجی صاحب نظر باشند سازمان کارگران ایران دارای ۳۹ شعبه در سراسر کشور است و مسائل کارگری را در کمترین مدت بررسی می‌نماید پیشرفت مملکت بخصوص در مسائل کارگری آنچنان سریع بوده است (صحیح است) که رئیس دفتر بین‌المللی کار در نطق خود میگوید: نمونه ایران - تجربه ایران پیشرفت شگفت‌انگیز آن سطح يك کشور در حال توسعه تأیید نمود. تجربه ایران شرایط احراز این پیشرفت و تعالی را دقیقاً مشخص کرده و نشان میدهد که ما باید به حفظ صلح پردازیم. ثبات سیاسی را حفظ کنیم و بدنبال آزادی باشیم و عدالت را اجرا کنیم. اعلیحضرت همایون افتخار بزرگی نصیب سازمان بین‌المللی کار فرموده و قبول فرموده‌اند که در جلسه حاضر پنجاه و هفتمین اجلاس کنفرانس بین‌المللی کار در ماه ژوئن ۱۹۷۲ طی بیاناتی سازمان بین‌المللی کار را از تجربه منحصر بفرد سی سال رهبری روشن بینانه خود بهره‌مند فرمایند. پس بر ما است که به پاخیزیم و در اجرای نیات شاهنشاه که متضمن سعادت ملت ایران است صمیمانه بکوشیم تا پیشرفتهای ایران وسیع‌تر و سریع‌تر انجام شود اگر در پیشرفت برنامه‌های انقلابی موانعی ایجاد شود طبقه کارگر با تمام قدرت و توانائی خود موانع و سدهای پیشرفت را درهم خواهد کوبید (احسنست)

و در مورد تمامیت ارضی و استقلال ملی کشور تکلیف ملت ایران و در پیشاپیش آن طبقه کارگر بوضوح وسیله رهبران دانشمندان مشخص گردیده است و سخن هر ایرانی همان کلامی است که شاهنشاه آریامهر فرموده‌اند از وجب بوجب خاک ایران از آن تلخ دریاها تا خاک شور کویرها در صورتیکه لازم شود حتی با جنگال و ناخن و دندان دفاع خواهیم کرد. هیچکس نمی‌تواند قدم بتجاوز در این مملکت بگذارد مگر از روی نعل بیست و چند میلیون نفری این کشور بگذرد و من اولین کسی هستم که در این راه جان بر کف ایستاده‌ام. (احسنست - آفرین).

نایب‌رئیس - آقای مهندس نصر بفرمائید.

مهندس نصر - با اجازه مقام معظم ریاست همکاران ارجمند، فردا مصادف با سالگرد ششم بهمن انقلاب سفید شاه و مردم است مقدمتاً افتخار دارد سپاس و ستایش بیکران ملت ایران را بمناسبت فرارسیدن سالروز انقلاب ششم بهمن به پیشگاه مبتکر و مدبر شاهنشاه آریامهر تقدیم دارد (احسنست).

بامعان نظر در تاریخ ملت‌ها باین نتیجه می‌رسیم که اقوام و ملل برای توسعه و پیشرفت خویش ناگزیر از تحول و تحرك و همگامی با زمانند جامعه سرافراز ما با روح تحول‌طلبی و پذیرنده خویش که در قرون و اعصار گذشته همواره پیشرو و پیشراول ترقیات عصر بشمار برده در ششم بهمن ۱۳۴۱ براهنمائی رهبر عالیقدر ایران که شخصیت والا و نیرو و اراده‌اش منبعث از نیرو و اراده لایزال ملت است تحول اصیل و عمیق و رستاخیز عظیمی را که دگرگون‌کننده نظامهای پوسیده و نامطلوب گذشته بود در همه شئون خویش آغاز کرد و بنیان اجتماعی نو و نوآورها برشالوده‌های آزادی، عدالت اجتماعی و رفاه و آسایش عموم بنانهاد (صحیح است).

در ششم بهمن ۱۳۴۱ در تاریخ ایران واقعه‌ای روی داد که آثار پایدار آن برای ابد باقی می‌ماند انقلابی بود که با مراجعه به آراء ملت ایران پایه‌گذاری و طراحی شد اصول مقدس آن بنام اصول انقلاب سفید شاه و مردم نامگذاری گردید. در این روز نهضتی آغاز شد که همه شئون اجتماعی ملت کهنسال ما را متحول کرد. انقلابی که در عین حال که رژیم آریاب و رعیتی را منسوخ کرد به دهقان زمین

داد و آزادی بخشید، منابع لایزال طبیعی کشور را ملی کرد؛ کارگران را در سود کارخانجات سهیم نمود، شرکت مؤثر زنان را در اداره امور اجتماع و در انتخابات فراهم کرد. انقلابی بود که بدنبال دگرگونی عوامل عقب ماندگی و بازدارنده پیشرفت فرصت‌ها و امکانات تاریخی همه‌جانبه آنرا برای رشد، توسعه، فرهنگ، نوسازی، رفاه، وحدت و همبستگی ملی موافق با منافع و رفاه همه طبقات مولد به اختیار گذارد. آثار انقلاب ششم بهمن را در ایجاد سپاه انقلاب در رشد دانش در روستاها و آنچه سپاهیان بهداشت، سپاهیان ترویج و آبادانی این پیش‌آهنگان رستاخیز انقلاب ایران در دهات و در اقصی نقاط مملکت در نهایت افتخار انجام میدهند میتوان دید و او بسیاری جهات آثار انقلاب ششم بهمن را نه فقط به تأثیرگذاری آن بر تمایلات ملی و تحولات داخلی نباید محدود کرد بلکه مهمترین اثر انقلاب را در نقش و در مقام و موقعیت جهانی آن باید جستجو نموده بخصوص در راه تحقق پذیر ساختن وجه‌نظرها و موازین بین‌المللی جدید که در این مورد بر نقش مشخص جهانی شاهنشاه در حل مسائل منطقه‌ای و جهانی و موضوع ایجاد لژیون خدمتگذاران بشر برای استفاده از بلك اصول همبستگی مشترک جهانی استناد میکنم روز ششم بهمن راهها برای پیشرفت بهتر زیستن هموار شد (صحیح است) زیرا فاصله طبقاتی بامحو فتودالیزم و درهم ریختن بدعت‌های نامعقول از بین رفت و مواهب و مزایای مملکتی از انحصار عده‌ای معدود خارج شده و متعلق به همه ملت ایران شد (صحیح است). سپاس خدای بزرگ را که امروز نسل جوان طبقه روشنفکر، کارگران و کشاورزان، بانوان و طبقات مختلف مردم ایران براهنمائی و رسالت طراح بزرگ انقلاب ایران با تحرك بیشتر و تلاش خستگی‌ناپذیر در راه ساختمان ایران نو می‌جاهدت و کوشش مینمایند و اکثریت قریب با اتفاق آنان در مکتب سیاسی حزب مترقی و خدمتگزار ایران نوین در صفوفی فشرده، متحد و متفق و منضبط و متشکل مشغول پاسداری انقلاب شاه و مردم هستند (صحیح است)

در پی این مقدمه مختصر آنچه از عرایض مورد

نظر است در درجه اول خصوصیات است که با اجرای اصل اول انقلاب در راه پیشرفت همه‌جانبه برنامه اصلاحات ارضی که بدون هیچگونه شك و تردید محتوای اصلی انقلاب سفید مین ما را تشکیل میدهد تحقق پذیر شده و پیشرفت‌هایی است که بمنظور فراهم کردن موجبات نوسازی کشاورزی و استفاده از کاربرد نهادهای جدید توسعه و رفاه روستائی امکان پذیر گردیده است. در این مورد توجه نمایندگان محترم را به پیام شاهنشاه آریامهر بمناسبت دهمین سالگرد تصویب قانون اصلاحی قانون اصلاحات ارضی معطوف میدارم. این پیام الهام بخش و مبشر این اندیشه بود که از آغاز مهرماه سال جاری انجام یکی از مهمترین بخشهای برنامه اصلاحات ارضی یعنی بخش تقسیم اراضی میان کشاورزان خانمه پذیرفته است و دیگر در سراسر کشاورزانی وجود نخواهد داشت که صاحب زمین و تسوزراعی و آب و مللک شخصی خود نباشد. این بزرگترین موفقیتی است که در واقع در عرض کوتاهترین مدت، با همه قاطعیت، سرعت، صداقت، صمیمیت در قلمرو دگرگونی نهاد فتودالیزم ارضی و برای باز آوردن جمعیت دهقانی مملکت به جریان اصلی تولید ملی صورت پذیر شده است (صحیح است).

با اجرای اصلاحات ارضی نه تنها به تقسیم زمین اکتفا نگردیده بلکه فعالیت‌هایی در همه سطوح انجام شده و آن نیروی محرک و اهرمی که پشت سر هر تحولی باید قرار گیرد تا انقلاب را بشمر برساند با همه قاطعیت دست بکار نوسازی جامعه روستائی شده است و مشکل است در فرصتی کوتاه اسپیر مراحلی که در سالهای اخیر برای برقراری نظام نوین اجتماعی در روستاها و اقداماتی که در جهت سازندگی و بنیانگذاری جامعه رشد جوی و نوگرایی روستائی تحقق پذیر گردیده تصویری عرضه کرد و دشوارترین که پیشرفت‌هایی را که در این مدت در تضمین موفقیت‌های حاصله از اجرای برنامه همه‌جانبه اصلاحات ارضی نظیر تشکیل شرکت‌های سهامی زراعی گسترش شبکه تعاونی‌های روستائی، ایجاد خانه‌های فرهنگ روستائی، اجرای تدریجی مقررات بیمه‌های اجتماعی روستائیان، توسعه و ترویج فعالیت‌های غیر

کشاورزی و صنایع روستائی و چاره جوئی برای از بین بردن مشکل بیکاری مزمن و پنهان روستائی و مشکل توان عظم این پیشرفت ها را به آن ترتیب که انجام پذیر شده مجسم کرد شواهد مربوط بگسترش نهضت تعاونی روستائی و تشکیل شرکت های سهامی زراعی جلوه های مشخص از پیشرفت هائی است که بمفهوم وسیع در زمینه اجرای برنامه همه جانبه اصلاحات ارضی نصیب شده است. (صحیح است).

و جمله این اقدامات افتخاری تازه ای از امید و اطمینان بآینده پرروی دهقانان گشوده است و بالاخره آنچه در هائی روستاها را در گذشته بر روی شهرها می بست ، بین شهر و ده تضاد ، شکاف و فاصله ایجاد میکرد مکانیسمی که توجه و اقدامات را متوجه شهرها مینمود اقدامات همه جانبه ای در جهت حل این مشکلات و موانع بعمل آمده و برنامه هائی مؤثر ، گسترده و ابتکاری برای رفاه هرچه بیشتر طبقات کشاورز بمرحله اجراء گذارده شده است .

در ارتباط با مطالبی که عرض شد تأکید بر این واقعیت را لازم می بینم عرض کنم که اگر برنامه اصلاحات ارضی تا این حد موفق شده که پیروزمندانه هدف های عالی انسانی و اقتصادی و اجتماعی و سیاسی خود را بصورتی که مورد نظر و آرزوی شاهنشاه ایران است در برگیرد و نقش اصیل و همه جانبه خود را در فراهم نمودن آهنگ رشد سریع اقتصاد ملی ایران ایفاء نماید سرچشمه این موفقیت بستگی به تلاش پی گیر و سازنده همه افراد ملت ایران تحت رهبری دایمانه شخص شاهنشاه مبتکر اجرای برنامه همه جانبه اصلاحات ارضی دارد و آنچه اجرای این برنامه و تضمین موفقیت های حاصل از آنرا تأمین کرد توجه خاص و اراده مصمم و نقش خلاقه و الهام بخش اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر بوده است و بنده با اعتقاد از فرصت لازم می بینم که در این ساحت مقدس مجلس شورای ملی از تلاش های صادقانه وزیر مسئول و همه مجریان برنامه اصلاحات ارضی که بنحوی موجبات اجرای سریع این برنامه عظیم ملی را فراهم کرده اند به احترام یاد شود .

در خاتمه عرایضم لازم میدانم بعرض همکاران

محترم برسانم که در تعطیلات زمستانی مجلس توفیقی دست داد تا از حوزه انتخابیه ام کهگیلویه باز دیدنم در این منطقه عشایری که مانند سایر مناطق همواره عالی ترین احسانات شاهدوستی و وطن پرستی تجلی دارد آثار جاودانه انقلاب ششم بهمین راه بچشم دیدم هر کجا که رفتم مردم در کنار هم با سعادت و رفاه بکار خلاقه خود و به فعالیتهای سازندگی اشتغال دارند .

دل مزارع را می شکافند که بذر امید در آن با مانت بسپارند بمرجاده ساخته میشود ، راهها را تعمیر میکنند . آهنگ امید - نغمه تلاش - سرود موفقیت از مزارع و کارخانجات شنیده میشود و تلاش همه مردم در اینست که اجتماعی بزرگتر و سعادت مندتر بوجود آورند . وحدت و یگانگی ملی - وقوف بعظمت نقش رهبری شاهنشاه آریامهر امنیت و ثبات . احترام و موقعیت مشخص جهانی کشور شاهنشاهی .

بهره مندی همه طبقات از مواهب انقلاب اینها است آثار پایدار و لایزال انقلاب ششم بهمین که برای ابد باقی خواهد ماند و صفحات زرینی از تاریخ معاصر و آینده را در بر میگردد (احسن است) .

نایب رئیس - خانم آصف زاده بفرمائید .

دکتر آصف زاده - جناب آقای رئیس - نمایندگان محترم .

افتخار دارم بنام زن ایرانی - در این ساحت مقدس ملی مراتب سپاس و درود میلیونها نفر آزاد زن از بند رسته ایرانی را بمناسبت خجسته سالگرد انقلاب شاه و مردم به پیشگاه مبارک شاهنشاه آریامهر رهبر انقلاب ایران تقدیم داشته و این رویداد بزرگ تاریخی را بهم میهنان عزیز شادباش عرض نمایم (احسن است) .

فردا ملت بهروز و پیروز ایران به پیشواز جشن میروند که عید ملی و جشن میلاد ایران نوین و جامعه نیرومند و پرشکوه ما میباشد .

زیرا که در ششم بهمین ماه ۱۳۴۱ ملت ایران تولدی دیگر یافته و حیات نوی را آغاز نمود .

در چنین روز خجسته و پیروزی بود که رهبری اندیشمند و عدالت گستر و شاهنشاهی نوع دوست و مبین پرست بخاطر ملت خویش قیام نموده و زنجیرهای پوسیده

قرون و اعصار را از دست و پای ملت ایران بخصوص زنان - کارگران و کشاورزان این مملکت از هم گسست (صحیح است) .

زنان ایران زمین این انقلاب مقدس را که مبشر صلح و دوستی - سازندگی و آزادگی میباشد گرامی داشته و طراح عالیقدر این نهضت عظیم و قهرمان ملی خود اعلیحضرت محمدرضا شاه پهلوی شاهنشاه آریامهر را ستایش مینمایند (احسن است) .

ما هنوز از یاد نبرده ایم دورانی را که زن ایرانی در زمره مخجورین و ورشکستگان بنقصیر در آمده و از حقوق سیاسی و اجتماعی محروم بود .

با اصل پنجم انقلاب و اصلاح قانون انتخابات مرزهای تبعیض و بی عدالتی ها درهم فرو ریخته و زن ایرانی برای بار دوم در عصر درخشان پهلوی خود را برای کسب افتخارات و مسئولیتهای جدیدتری آماده ساخت و با اعطای حقوق سیاسی بزنان ایران که در هشتم اسفندماه ۱۳۴۱ بدست مبارک شاهنشاه آریامهر تفویض گردید زنان هوشمند ایرانی بشرکت در تعیین سرنوشت سیاسی مملکت و قبول مسئولیت های خطیری در شئون مختلف سیاسی - اقتصادی و اجتماعی کشور مباحی گشتند (صحیح است) .

و به این ترتیب اولین گروه نمایندگان زن ایرانی در دوره بیست و یکم مجلس شورای ملی و دوره چهارم مجلس سنا پارلمان راه یافته و از بدو ورود در راه انجام وظایف ملی و احقاق حقوق اجتماعی خواهران خود گام های بلندی برداشتند (صحیح است) .

در تنظیم طرح و تصویب لایحه قانون حمایت خانوادگی که در سال ۱۳۴۶ با اهتمام و تلاش پی گیر حزب مترقی ایران نوین و دولت حزبی جناب آقای هویدا صورت گرفت اولین گروه نمایندگان زن ایرانی سهم فعال و ارزنده ای را عهده دار بودند . این قانون مترقی که موجودیت و شخصیت زن ایرانی و ارکان خانوادگیها را ثبات و استحکامی خاص بخشید یکی از عالیترین ثمرات اجتماعی انقلاب سفید ایران میباشد (احسن است) .

و امروز از پرتو انقلاب شاه و مردم تعداد بانوان نماینده در مجلسین سنا و شورای ملی به ۲۰ نفر افزایش یافته است و همچنین تعداد زیادی از بانوان و دوشیزگان ایرانی در نیروهای مسلح شاهنشاهی و سازمان پلیس ایران راه یافته و دوشادوش برادران سرباز خود به انجام خدمات محوله و پاسداری از امنیت کشور مفتخر گشتند . و امروز زنان و دوشیزگان عصر انقلاب در بسیاری از خدمات پلیسی بخصوص در سازمانهای مبارزه با فساد مخدره ، زندان ، اطلاعات و راهنمایی نقش بسیار ارزنده ای را ایفاء مینمایند (صحیح است) .

برای بررسی تحولات سریع و چشم گیری که با انقلاب شاه و مردم در شئون مختلف اجتماعی نصیب زن ایرانی

یافته است و همچنین تعداد زیادی از خواهران روشنفکر ما در انجمن های شهر - شهرستان و استان و شورای های داوری عضویت داشته و نقش فعالی را عهده دار میباشند .

قانون خدمات اجتماعی زنان ایران که در اجرای منویات مبارک ملوکانه در سیزدهم تیرماه ۱۳۴۷ به تصویب رسید تحول عمیق دیگری در حیات اجتماعی زن ایرانی پدید آورده و زنان و دختران این کشور را در صرف پرافتخار سپاهیان انقلاب قرارداد .

با اجرای این قانون انقلابی دختران و بانوان مشمول در سپاه های دانش ، بهداشت و ترویج و آبادانی مشغول به کار شده و بخصوص احتیاجات آموزشی ابتدائی روستاها از لحاظ اعزام آموزگار به بهترین وجهی تأمین گردید .

بطوریکه از تاریخ اجرای این قانون جمعا ۷۵۷۴ نفر سپاهی دانش دختر و ۱۸۰۳ نفر سپاهی بهداشت دختر و ۳۹۱ نفر سپاهی ترویج دختر برای خدمت به روستاها اعزام شده اند .

همچنین در مشاغل مختلف دولتی و خدمات کشوری ، لشگری و قضائی بانوان عصر انقلاب به پیروزی های درخشانی نایل آمدند :

گردیده است کافی است که نظری به آمار بخشی از این تحولات بکنیم:

همانطوریکه در برنامه جامع و مدون دولت به تفصیل ذکر شده است و من در این قسمت از عرایض خود به آن استناد مینمایم:

گسترش سواد در بین زنان شهری از سال ۱۳۳۵ تا ۱۳۴۸ از ۲۲ درصد به ۴۱ درصد افزایش یافته است و توسعه سواد در میان زنان روستائی به میزان قابل ملاحظه ای بالغ گشته است. همچنین طبق آمارهای دقیق سرشماری میزان زنان شاغل نسبت به سال ۱۳۳۵-۶۰ درصد افزایش یافته است و مطالعات دیگر نمودار آنستکه از ۲۷۰ شغل مختلف که در ایران طبقه بندی شده است غیر از ۱۲ شغل که زنان سهم مؤثری در آن ندارند در کلیه مشاغل دیگر ایفای نقش حساسی را عهده دار گشته اند. بخصوص که در قسمت آموزش و پرورش و بیکار بایسواد تعداد بانوان آموزگار و شاغل تا ۵۰ درصد تعداد کل بالغ گشته است و طبق آخرین آماریکه بدست آمده است تعداد زنان کارمند در وزارت آموزش و پرورش ۵۲۱۶۲ نفر و تعداد فارغ التحصیلان ششم دختر در سال ۴۸-۴۹-۱۹۱۰۲۴ نفر میباشد.

همچنین در سطح دانشگاهها و آموزش عالی تعداد استادان و دانشیاران زن از سال ۱۳۴۱ تا ۱۳۵۰ از ۱۲۱ نفر به ۷۹۷ نفر و تعداد دانشجویان دختر در همین مدت از ۱۸۳ نفر به ۱۹۰۲۷ نفر افزایش پیدا نموده است.

و تعداد کل نوسوادان زن از سال ۱۳۴۶ تا این تاریخ به ۸۵۴۹۰۸ نفر بالغ گشته است.

مراتب درود بی پایان آزاد زنان ایران را به پیشگاه مبارک علیاحضرت فرح پهلوی شهبانوی محبوب ایران تقدیم میدارم که با نهایت کفایت و درایت و سرپرستی عالیه بیش از ۲۵ سازمان و جمعیت های خیریه و عام المنفعه گامهای ارزنده ای در راه تأمین عدالت اجتماعی و اعتلای مقام زن ایرانی برداشته اند.

و نیز مراتب سپاس خود را به رهبران و گردانندگان حزب مترقی ایران نوین و دولت حزبی هم مسلک هویدا تقدیم میدارم که در راه پاسداری از انقلاب سفید و تأمین زندگی بهتر برای همه از هیچ نوع تلاش و کوششی دریغ

نورزیده اند و بالاخره از هزاران نفر زنان گیمنامی که در راه اجرای اصول عالی انقلاب نقش فعالی را عهده دار بودند به نیکی یاد مینمایم (احسنت - احسنت)

نایب رئیس - آقای دکتر ناوی بفرمائید
دکتر ناوی - با اجازه مقام منبع ریاست بنده خیال میکنم کیف خودم را بیخود آورده ام چون پانزده دقیقه تبدیل شده بده دقیقه و ده دقیقه احتیاجی به تشریفات و مقدمات ندارد و دو اردمتن بشوم میدانم مؤمنین همیشه یک روز زودتر یعنی روز آخر شعبان روزه میگیرند و به استقبال میروند چون ایمان زیادتری دارند منم اگر روز انقلاب را به استقبالش شناخته ام بر اثر ایمان زیادی است که دارم (احسنت) جوامع مختلف بشری که از مردمی متحد المنافع و دارای آرمانهای مشترک تشکیل میگردند عیناً مانند موجودات جاندار تولد میشوند رشد میکنند، بکمال میرسند و ممکن است بزرگوار حوادث و بیماریهای اجتماعی دچار فتور و ناتوانی شده بسوی نیستی رانده شوند مانند بسیاری از جوامع که اکنون جز نامی از آنان در تاریخ باقی نمانده است چونان مادی ها، ایلامی ها، کلدانی ها فنیقیها و غیره، بیماریهای مختلفی مانند بیعدالتی، تبعیض، تجاوز و تعدی عده ای براه کثرت فعال جامعه محرومیت طبقاتی، ناامنی، گرایش مردم بسوی تنبلی و تن آسائی، بیدانسی، سوءظن، رواج ارتشاء، نبودن مدیریت، عدم توجه باستعدادها و لیاقتها استثمار طبقه توسط طبقه دیگر اگر جامعه ای را مورد تعرض و ابتلاء قرار دهند آن جامعه بتدریج دچار ضعف و فساد گردیده و اگر بموقع درمان نشود ممکن است موجب انقراض و مرگ آن اجتماع گردند.

همانطور که بیماری افراد را پزشک متخصص بر حسب علائم و آثار خاص تشخیص داده بدرمان وی اقدام میکند و بادرایت و دانش آمیخته به تجارب گرانها جاننش رانجات می دهد رهبران و پزشکان اجتماعی برای درمان بیماریهای علل و اجتماعات انسانی با بکار انداختن نبوغ و تبحر گاهی بیماریهای سهمگینی را درمان میکنند که دیگران را دچار بهت و اعجاب مینمایند و از بیماری محتضر پهلوانی قهرمان میسازند، (درود بر نبوغ و قدرت خدادادی این رهبران نابغه) کشور عزیز و

۳- کارگران در شرایط بسیار بدی زیست میکردند.

۴- جنگلهای بی صاحب را وحشیانه غارت مینمودند.

۵- قانون انتخابات نارسا و منشاء خیلی از خرابیها بود.

۶- فرهنگ و دانش در بین طبقه بزرگ دهقان اشاعه نیافته و گروه زیادی از روستائین در بیسوادی بودند.

این سوال پیش میآید که در کشوری در نظام و رژیم فئودالیتولی زیر پوشش دمکراسی بانواقص و نقائص فوق الذکر و با عدم رضایت اکثریت ملت خواهد توانست بسیر تکاملی خود ادامه دهد، دنیا بسرعت بجلو میرود

این اسیر یکی پس از دیگری زنجیرهای اسارت را از هم میگسلند زنان مردان کارگران دهقانان روشنفکران شهری و روستائی در مملکت راقیه دست در دست هم بسوی تکامل رهسپارند و بار مسئولیت را با همدستی و همکاری بیدریغ بردوش همت خود میکشند.

آیا ما با این نظام کهن فرسوده چه باید بکنیم روشن بینان عاقبت کار را خوب نمی دیدند حوادث ناگواری در کمین آینده مملکت بوده تا اینکه رهبر بزرگ ملت ایران پس از مدتی تفکر داروی شفا بخش این بیمار خطرناک را در ششم بهمن ۴۱ بملت عرضه فرمودند، میدانید اسم دارو چه بود؟ (انقلاب سفید - انقلاب سفید) انقلابی بدون خونریزی بدون برادر کشی بدون جنگ و ستیز روز ششم بهمن روز مقدس تعیین سرنوشت بوده در این روز کشور به نقطه عظمت خود رسیده و آنچه هر متفکر مهن دوست - خیر - نوع پرست در اندیشه خود بصورت آرزو می پروراند از بوته امل وارد مرحله عمل شد.

دهقانان بموجب انقلاب شاه و ملت دارای آب و زمین شدند از صورت بردگی خارج و مانند دیگر هموطنان خود آزادی یافتند درهای بسته سابق برویشان باز گردیده حاصل دسترنجشان صرف معاش خود و عائله شان گردید (درود بشاهنشاه زنجیر گسل) کارگر در سود کارخانه سهم شد بهنگام سلامت و بیماری مورد حمایت شدیدی

کهن سال ما که بهمت شاهنشاه رضا شاه کیبر تازه از خواب گران برخاسته و آثار فعالیت و عرقی در کلیه شئون آن پیدا شده بود ناگهان بر اثر هجوم اجانب و راه یافتن مردمی اشغالگر و مختلف المنافع با مرأهها و آرمانها و مذاهب سیاسی متضاد مانند بیکری شد که در یک زمان چند بیماری مهلك بر او مستولی شوند آثار فساد در شئون مختلف اقتصاد، فرهنگ، بهداشت، امنیت کاملاً مشهود بوده این وطن گرامی مرکز توطئهها و دسیسهها و تحریکات گردیده در هر گوشه مملکت به تحریک اجانب فتنه ای برپا گردید بحدی که زمره تجزیه مملکت بلند شد فتنه های خراسان آذربایجان و بنادر شاهد صادق مدعاست.

قحط و غلا و بیماری. مزید بر علت بوده هر روز خبری نامساعد و مأیوس کننده از اعتصاب و برخورد دسته های مختلف سیاسی بگوش میرسید وطن پرستان و مردم پراحساس در این اندیشه بودند که این بیمار ناتوان که نامش ایران است به چه سرنوشتی گرفتار خواهد شد از آنجا که خداوند در لحظات بسیار حساس که حیات مملکت بموئی بسته بوده است بارها عنایات بالغه خود را متوجه کشور ما ساخته بود این بار نیز فرزند رشید ایران مأمور نجات کشور گردید یعنی شاهنشاه آریامهر رسالت یافتند که این کشتی طوفان زده را بساحل مراد هدایت فرمایند (آفرین - احسنت) گره های یکی پس از دیگری باز شدند قشونهای اشغالگر از خاک ما رفتند آذربایجان، بونطن بازگشت، طوفانها فروکش کردند خائنین بمجازات رسیدند آرامش برقرار شده در پناه امنیت اصلاحات همه جانبه آغاز گردید با اینکه فتنه ها خاموش گردیده و از تظاهرات دسته های کوچک له و علیه هم که جز ایجاد ناامنی و سلب آسایش از مردم حاصل دیگری نداشت جلوگیری شده و هر کس بدنبال کار خود رفته بود اشکالات مهم دیگری از لحاظ اجتماعی وجود داشت.

۱- هنوز بانوان از پاره های از حقوق اجتماعی محروم بودند.

۲- زارعین که طبقه خلاقه کشور بشمار میروند از آنچه خود در نتیجه تلاش و کوشش مداوم بدست میآوردند جز بخور و نمیری عایدشان نمیشد.

قرار گرفته و در مورد دریافت دستمزد حد اقل معقولی برایش در نظر گرفته شد.

جنگلها که متعلق به مردم است از دستبرد غارتگران نادان که با برانداختن جنگل بزرگترین ضربه را بکشور میزدند و هوای لطیف و ملایم را بین دو قطب گرمای سوزان تابستان و سرمای طاقف فرسای زمستان معلق میساختند طبق قانون خاص حفظ شد.

ایران بر اساس مقتضیات جغرافیایی احتیاج به درختکاری دارد چنانچه زردشت کشت درخت را اکیداً توصیه کرده و شاه عباس مجازات کسی که درخت توت را قطع کند اعدام تعیین کرده است. اگر هیچکس ضرر ویران کردن جنگل را نداند من و همشهریهای سبزواریم میدانیم که اگر اقدام وزارت منابع طبیعی در کشت جدید جنگل بجای جنگل از بین رفته طاعی نبود شن روان این شهر را بکلی نابود میکرد از وزارت کشاورزی ضمن تشکر خواهش میشود این برنامه بسیار مفید را ادامه دهند از دوست عزیزم آقای مهندس روحانی کمال تشکر را دارم که این برنامه را ادامه میدهند اصلاح قانون انتخابات و برداشتن سد از جلوی پای زنان و تسهیلات برای شرکت کارگران و دهقانان در امور سیاسی و امکان جلوه و درخشش استعدادها نیز در خور ستایش زیاد است بنسبتی که رشد فکری و سطح تمدن در ملتی بالا رود عظمت مقام زنان بافضیلت و دانشمند واضحتر میگردد آیا دریغ نبود که زنان خردمند و باتقوای ما از مداخله در امور سیاسی و اجتماعی دور بمانند و بازده فعالیتشان شستن لباس و طبخ غذا و گردگیری اطفاها باشد.

زن ایرانی مادری فداکار، همسری مهربان و ضمیمی است در کارهای اجتماعی و سیاسی لیاقت و درایت زن ایرانی مورد ستایش است درود فراوان بر شاهنشاه آریامهر که این نیروی عظیم را با انقلاب شاه و ملت در اختیار اجتماع مترقی ما گذاشتند.

درست است که با اجرای مراجل مختلف قانون اصلاحات ارضی دهقان صاحب آب و ملک شد، شخصیت اجتماعی و سیاسی بدست آورد و سایه وحشت نفوذخان و مالک بزرگ از سرش دور گردید ولی دودشمن خطرناک جهل و بیماری همچنان گریبانگیر و در کمینش بودند و

تارفع این دو خطر نمی شد رفاه واقعی تأمین نمی گردید. باید چاره‌ای اساسی اندیشید تا این موجود از بند رسته را بینش معنوی و سلامت جسمی بخشید و برای مبارزه حیاتی آماده اش کرد. در اینجا یکبار دیگر نوع رهبر با عظمت ایران بداد این مردم ساده دل پاک سرشت رسید و با ابداع سپاه بهداشت و دانش و ترویج و آبادانی یکباره بر کلیه آلام دهقانان مرهم نهاد و از برکت قدم و فعالیت این سپاهیان فداکار روستائیان مانند دیگر هموطنان از نعمت دانش و سلامت بهره مند شدند. سپاهیان دانش که از بین دیپلمه‌های کشور پس از ۱۳ هفته تعلیم دیدن انتخاب میشوند بروستاهائی میروند که فاقد وسایل تحصیل است با دلسوزی و محبتی برادرانه فرزندان دهقانان را خواندن و نوشتن میاموزند یعنی چشم دل آنان را روشن میکنند، چه لذتی بالاتر از بینا کردن کوران؟ و چه خدمتی بزرگتر از بساواد کردن بیسوادان؟ (صد آفرین بر مبتکر مبارزه با بیسوادی آنهم در مقیاس جهانی).

خدمات بهداشتی و درمانی دستگاههای وزارت بهداشتی و سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی گرچه خیلی با ارزش است ولی تمام روستاها را پوشش نداده و تعداد زیادی از دهات از نعمت پزشک و دارو محروم بودند در این نقیصه را سپاهیان بهداشت بعد از گرفت و آن دسته از روستاها که بعلت نداشتن راه حسابی و دوری از مراکز درمانی تا خدا خدائی میکرد روی پزشک و دارو را ندیده بودند از کلیه خدمات (آزمایشگاه - زادیولوژی پزشکان متخصص و پیشگیری و بهسازی و غیره) کمال استفاده را میکنند در این زمینه و در ستایش انقلاب شعری سروده بوده‌ام که بعداً تقدیم اهل ذوق خواهد شد **بهداشت** بهمت سپاهی دانش با سواد میشود بیاری سپاهی بهداشت تندرستی او تأمین میگردد و در سایه تعالیم سپاهی ترویج و آبادانی راه افزایش محصول و استفاده از وسائل جدید کشاورزی و تکنولوژی ارزنده را یاد میگیرد.

اجرای کلیه این برنامه‌ها برای آنست که از دهقان غارت شده برده بیسواد فقیر بیمار ستمکش مردمی مرفه تندرست سازنده آزاد دانا و بینا ساخته شود متاثر نتیجه

فعالیت پیگیر و ارزنده با اقتصاد سالم مملکت کمک کنند. و کشور ما را از زمره ممالک در حال توسعه خارج و در سلک ممالک توسعه یافته قرار دهند.

چقدر دلپذیر است که در جامعه مترقی امروزی ما دهقان - کارگر - اداری - پیشه‌ور - صاحبان صنایع - دانشمندان همه برادروار در کنار هم نشسته برای عظمت ایران عزیز فکر و کوشش میکنند و با اتفاق کلمه یکدل و یکزبان میگویند: پاینده باد ایران، جاوید باد سلطنت رهبر بزرگ ایران و مبتکر مواد دوازده گانه انقلاب سعادت بخش شاه و مردم.

در خاتمه عرض کنم چون شاهنشاه که همه چیز ما انقلاب مساعدت ما و زندگی ما به او بسته است اینطور خلاصه می‌کنم:

چون هستی من از هستی اوست

تا هستم هست و دارمش دوست

(آفرین - احسن)

نایب رئیس - آقای دکتر جزایری بفرمائید.

دکتر جزایری - روز سه‌شنبه ۱۴ دیماه بعنوان

نطق قبل از دستور عده‌ای از همکاران محترم در باره

هموطنان ما که از عراق رانده شده‌اند صحبت فرمودند.

در همانوقت بنده فکر میکردم به چه وسیله می‌توانم باین

هموطنانم کمک کنم. چون تعطیلات زمستانی مجلس

در پیش بود از این موقعیت استفاده نموده آمادگی خود

را جهت خدمت بایرانیان رانده شده از عراق بعنوان

یک پزشک بجناب رئیس مجلس و رئیس فراکسیون پارلمانی

حزب ایران نوین اعلام نمودم. بعد از ظهر همانروز

از سازمان داوطلبان شیر و خورشید باینجناب اطلاع

دادند که قرار است بمنظور رسیدگی بوضع امور درمانی

باردوگاه جیرفت اعزام شوم و دوروز بعد بکرمان و

جیرفت مسافرت نمودم.

بدون شك اولین چیزی که نظر هر تازه واردی را

باردوگاه جلب مینماید نظافت، وسعت خیابانهای

احداث شده، درختکاری دوطرف خیابانها، پایه‌های

برق، آب‌تمیز، بهداشتی و از همه مهمتر نظم و ترتیب

اردوگاه است.

در خیابانها بروی پلاکهای متعدد این جمله نوشته

شده است «شما مهمانان عزیز ما هستید و واقعاً مانند مهمانان عزیز و گرامی مورد پذیرائی قرار میگیرید. چادرهای آنها گرام بارواند از هائی کافی بود.

صمیمیت و همکاری بعداعلی در بین آنان حکمفرما است. یکشب عده‌ای در حدود چهارصد نفر رانده شده

از عراق باردوگاه وارد شدند و چون این عده بطور

ناگهانی و بیش از انتظار مسئولان بودند احتیاج بتعدادی

پتوی اضافی بود. این مشکل در میان گذاشته شد و بوسیله

بلندگو اعلام گردید که هم اکنون عده‌ای مهمان عزیز

بر ما وارد شده، برای آنها تیکه امکان دارد تقاضا میشود

تعدادی پتو در اختیار ما بگذارند. باور بفرمائید در مدتی

کمتر از یکساعت در حدود ۱۰۰۰ تخته پتو جمع آوری

شد. و هموطنان عزیز ما بدینوسیله نشان دادند که اصالت

ایرانی همیشه و در همه حال غیر قابل تغییر است.

مساحت اردوگاه جیرفت بالغ بر چهار کیلومتر

مربع است و در آن خیابانهای متعدد اصلی و فرعی احداث

گردیده است. کلیه امور اردوگاه توسط کمیسیونهای

زیر اداره میشود:

۱ - کمیسیون پذیرش: جهت پذیرش و اسکان

رانده شدگان و تحویل وسائل مورد لزوم و ثبت نام آنان.

۲ - کمیسیون تغذیه: جهت تهیه خوراک تشکیل و

هرپانزده روز یکبار برنامه غذایی توسط اعضای کمیسیون

و نمایندگان رانده شده گان تعیین میشود و همچنین نسبت

به تحویل سوخت، صابون و قند و شکر و غیره اقدام

می نمایند.

۳ - کمیسیون بهداشت: نسبت به بهداشت و

درمان و مصون سازی رانده شدگان بر علیه بیماریهای

مختلف و نیز کلرینه کردن آنها و سایر امور بهداشتی

اردوگاه اقدام می نماید.

۴ - کمیسیون آموزش و پرورش: با همکاری و

تشریک مساعی وزارت آموزش و پرورش نسبت بایجاد

دبستان و دبیرستان و دوره راهنمایی اقدام نموده است.

۵ - کمیسیون خرید و نظارت بر امور مالی: جهت

خرید مایحتاج فوری اردوگاه علاوه بر آنچه که از

امداد مرکز کل تأمین و ارسال میگردد.

اقداماتی که تاکنون با همکاری سازمانهای مختلف

بعمل آمده است بطور خلاصه بشرح زیر است :

۱ - احداث خیابانهای چهل متری بابلوار در حدود ۲۵۰۰ متر درده رسته .

۲ - لوله کشی آب آشامیدنی بطول ۲۰ کیلومتر ، بطوریکه در کلیه خیابانهای اردوگاه شیر آب آشامیدنی بمقدار کافی موجود و مهمانان در تمام مدت شبانه روز از آب سالم و کلرینه شده استفاده مینمایند .

۳ - احداث سه دستگاه منبع فزای آب که هر یک می تواند آب آشامیدنی و مصرفی ۵۰ هزار نفر را بر مبنای ۱۵۰ لیتر در روز تأمین نماید .

۴ - شن ریزی کلیه خیابانها و معابر اردوگاه .

۵ - ایجاد شبکه برق و نصب چراغهای قنوی بطوریکه فضای اردوگاه در تمام ساعات شب بسیار روشن و دلگشا میباشد .

۶ - نصب کلبه و سایل بهداشتی مورد احتیاج در نقاط مختلف اردوگاه .

۷ - ایجاد پست قرنظینه و واکسیناسیون کلبه رانده شدگان از عراق بر علیه بیماریهای التور ، سرخک حصه ، آبله و اکسینه میشوند و نکته مورد توجه آنست که بعلت تغذیه صحیح و آب آشامیدنی تصفیه شده و رعایت کامل بهداشت این اردوگاه ۲۰ هزار نفری بطور متبویظ روزانه فقط دارای ۱۲ بیمار بستری است .

۸ - ایجاد بیمارستان صحرایی بگنجایش ۳۰ تخت خواب و درمانگاه باتمام وسائل بهداشت و تعداد کافی پزشک و پرستار .

۹ - نصب پنجهزار واحد چادر جهت اسکان ایرانیان رانده شده از عراق .

۱۰ - احداث ۲ باب آشپزخانه صحرایی و بهداشتی و مجهز به یخچال که قادرند جهت بیش از ۲۰ هزار نفر غذای گرم تهیه کنند . (سیستم تدارکاتی و تغذیه و استقرار چادرها منطبق با آخرین متد و روش جهانی و با استفاده از تجربیات اردوگاههای بین المللی عملی گردیده است)

۱۱ - احداث ۲ باب استخر شنا - هوای جیرفت طوری است که روزها بعلت هوای ملایم و مطبوع میتوان از استخر استفاده نمود .

۱۲ - احداث ۶ باب دبستان و دبیرستان با نصب چادر بگنجایش ۳۰۰۰ نفر .

۱۳ - احداث حمامهای بهداشتی با نمره های خصوصی .

۱۴ - تأسیس بخش حمایت کودکان و مادران و اندرزگاه و بخش یکصد کیلو گرم شیر خشک در روز جهت تغذیه کودکان .

۱۵ - تأسیس شرکت تعاونی و توزیع با همکاری اتحادیه شرکتهای تعاونی و روستائی وابسته بوزارت تعاون و امور روستاها ؛

۱۶ - احداث میداين ورزشی که شامل میداينهای بازی والیبال و فوتبال میباشد .

۱۷ - ایجاد يك سیستم کنترل و نظارت بسیار قوی بوسیله طرح مشترك جمعیت شیر و خورشید و واحدهای انتظامی مستقر در اردوگاه .

۱۸ - ایجاد ۵۵ باجه بانکی و يك باجه پست و تلگراف در این اردوگاه تا کنون ۲۶ هزار نفر وارد شده است و ۶ هزار نفر آنها بخارج از اردوگاه تغییر مکان داده اند .

با سرپرستی و توجه خاص جناب آقای دکتر خطیبی مدیر عامل جمعیت شیر و خورشید ایران و همکاری بدون دریغ سازمان امداد مرکز کل و کمکهای پر ارزش دولت خدمتگزار هویدا و همه مردم ایران همواره کوشش بعمل میآید تا منویات مبارک شاهنشاه آریامهر و آرمائهای مقدس جمعیت شیر و خورشید سرخ ایران بنحو احسن جامه عمل پوشانده و رضایت خاطر خطیر والا حضرت شاهدخت شمس پهلوی فراهم آید .

آنچه باعث خوشحالی و افتخار هر ایرانی میگردد آنست که بدانیم این اردوگاه در عرض مدتی کمتر از یک هفته جهت پذیرش شش هزار نفر آماده گردیده و بتدریج توسعه پیدا کرده است بطوریکه هم اکنون میتواند تا چهل هزار نفر را اسکان دهد .

در خاتمه لازم میدانم این نکته را نیز بعرض برسانم که وضع زندگی این هموطنان عزیز در نتیجه مساعدتهای مؤثر هموطنان در نهایت خوبی و رفاه است . و باید اذعان نمایم که قبل از باز دیدن این اردوگاه فکر میکردم که در آنجا بایکمهده افراد بی خانمان و آواره و روبرو خواهم شد که دیدن وضع آنان باعث ناراحتی و تأثر عمیق خواهد گردید ولی خوشبختانه وضع جز این بود و

لذا وظیفه وجدانی خود میدانم که این حقیقت مسلم را که احتیاج به چگونگی تبلیغ ندارد باطلاع هموطنان عزیز برسانم و بسیار بجا خواهد بود که این موفقیت عظیم بنحوی از انحاء بمعرض دید عموم گذارده شود تا شاید بتوان بدینوسیله نمونه ای از زحمات بارزی که مقامات دولتی و شیر و خورشید سرخ ایران در نهایت همکاری بهترین وضع را جهت این هموطنان بوجود آورده اند نمایان گردد و در نتیجه علاوه بر اینکه مساعدت و اعتماد هموطنان عزیز بیش از پیش جلب خواهد شد موجب دلگرمی خادمین این طرح عام المنفعه نیز خواهد گردید . (آفرین - احسن)

نایب رئیس - آقای دکتر ابوالهدی بفرمائید .

دکتر ابوالهدی لشکری - جناب آقای رئیس نمایندگان محترم

در آستانه سالروز یکی از بزرگترین رویدادهای تاریخ شاهنشاهی ایران افتخار دارم از طرف فراکسیون پارلمانی حزب مردم حقایقی را که طبعاً و حقاً زبانه حال همه ماست در این مجلس محترم بعرض برسانم (صحیح است) .

در ششم بهمن ماه ۱۳۴۱ ملت ایران به ندای ترقی خواهانه شاهنشاه بزرگ خود پاسخ داد و در يك صف متحد و متشکل در تصویب ملی منشور انقلاب اجتماعی ایران شرکت جست . ده سال از آن روز بزرگ تاریخی سپری شده است و آنچه ایرانی امروز را در میان ملل عالم ممتاز ساخته و نسل های فردا را به اوج پیروزی خواهد رساند از برکات و ثمرات رویداد آن روز فراموش نشدنی است (صحیح است) .

در دهمین سالگرد انقلاب ششم بهمن ۴۱ به پیشگاه مقدس شاهنشاه آریامهر پیشوای مدبر و مجاهد انقلاب درود میفرستیم و از خدای متعال میخواهیم شهریار محبوب و رهبر عالیقدر ما را در کف حمایت خود پیوسته قرین توفیق و تأیید فرماید .

همکاریان محترم - با اغتنام لحظاتی که فرصت یافته ام از سالروز انقلاب سخن بگویم شمه ای نیز از آثار این تحول عظیم تاریخی را در حیات اجتماعی ملت ایران یادآوری می نمایم .

نخستین اصل منشور انقلاب به دوران رژیم ارباب و رعیتی پایان داده کشاورز را صاحب آب و زمین نمود .

لکه ننگی که بر دامن کشور مترقی و تمدن کهنسال ما بر جای بود با تقسیم زمین بین کشاورزان و حذف عوامل تعدی و یغما از سطح روستا بر طرف شد و سپاه دانش به محو لکه ننگ دیگری که همانا بیسوادی اکثریت مردم بود قیام کرد . اصول دیگر منشور انقلاب نعمت بهداشت و درمان را به دورترین روستاهای کشور تعمیم داد و با سپاه ترویج و آبادانی سیمای دهات را دگرگون ساخت منابع طبیعی و آب و جنگل که از مواهب الهی و ودایع ملی است بحق ملی شد و خانه انصاف مظهر عدل پهلوی برای روستائیان گردید .

انقلاب آموزشی آثار خود را در مراکز آموزشی عالی بظهور رسانید و امیدواریم اصل انقلاب اداری نیز در اجرای نیت مقدس شاهنشاه آریامهر تحقق یابد .

همکاران محترم - پیروزی های حاصله در دوران انقلاب سفید ایران بحدی است که سنجش ارزشهای آن با معیارهای کلامی مشکل بنظر میرسد . یکی از این ارزشها ارزش انسانی و شخصیتی است که انقلاب به اکثریت ملت ایران بخشیده است - گروه های عظیم کشاورز و کارگر بازارده متین و رأی مستقیم خود حق اداره سرنوشت خویش را بدست آوردند و بانوان که نیمی از نیروی انسانی مملکت بوده و تا پیش از انقلاب از دخالت در امور سیاسی و اجتماعی محروم بودند امروز در بسیاری از مقامات حساس مملکتی دوشادوش مردان به ایفاء وظایف ملی اشتغال دارند .

گذشته از نتایج ملی انقلاب برای ایرانی نظری هم به آثار بین المللی این تحول سازنده بیافکنیم .

در همین دوران انقلاب سفید است که ایران پرچمدار حقوق بشر در جهان معرفی میشود - و ملل متحد بزرگترین کنگره جهانی حقوق بشر را در پایتخت ایران بریاست یک شاهدخت ایرانی خواهر والا گهر و نیکوکار شاهنشاه ایران برپای میدارد - در همین دوران انقلاب است که کنفرانس وزراء آموزش کشور های جهان بدعوت یونسکو در ایران اجتماع میکنند تا از تجربیات ملت ایران در بیکار با بیسوادی برای ملل گیتی ارمغان برد

در همین دوران انقلاب است که طرح انسانی لژیون خدمتگزاران بشر جهانیان را در برابر بشر دوستی

و خیرخواهی شاهنشاه ایران بتعظیم و تکریم و امیدارد و این طرح ایرانی در بزرگترین مجمع جهانی یعنی سازمان ملل متحد بانفاق آراء تأیید و تصویب می شود.

در همین دوران انقلاب است که ایران رهبری کشورهای صادرکننده نفت را در برابر کمپانی های نفتی بدست می گیرد و قطعنامه اوپک در احقاق حق کشورهای صاحب نفت بارهبری شاهنشاه ایران بشمر می رسد در همین دوران انقلاب است که سیاست مستقل ملی ایران شرق و غرب را در برابر ناسیونالیست مثبت ایران با احترام و ستایش و امیدارد و همه ملل به تأیید راه ایران زبان بتمجید و تحسین می گشایند و به شکوه مندترین آئین تاریخ ایران اشاره می کنیم در همین دوران انقلاب است که خاطره عظمت شاهنشاهی و مجد و شوکت ایران تجدید می شود

و جشن دوهزار و پانصدمین سال شاهنشاهی ایران در حضور برجسته ترین رهبران و شخصیت های سیاسی جهان برگزار می گردد.

در پایان عرایض لازم میدانم که یکبار دیگر از طرف فراکسیون پارلمانی حزب مردم سالروز انقلاب ششم بهمین راه پیشگاه مبارک شاهنشاه آریامهر و قاطبه ملت ایران شادباش و تهنیت عرض نمایم (احسنت - احسنت).

۱۷ - ختم جلسه

نایب رئیس - با اجازه خانمها و آقایان جلسه را ختم می کنیم موقع و دستور جلسه آینده بعداً با اطلاع همکاران محترم خواهد رسید.

(در ساعت يك و ده دقیقه بعد از ظهر ختم شد).

نایب رئیس مجلس شورای ملی - **دکتر حسین خطیبی**